

ARREGGEL

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VL. KERÜLET, TERÉZ-KÖRÜT 62. SZÁM
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFON: 27-8-82 ÉS 27-8-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetés fővárosban és vidéken: egy hónap 70 fillér, negyed évre 2 P, fél évre 4 P, egy évre 8 P. Egyes szám ára 20 fill., 30 Groschen, 3 dinár, 1,20 lira, 2 francia frank, 10 leu.
TELEFONOK VASÁRNAP DÉLUTÁNTÓL REGGELIG: 46-2-96, 46-0-43, 42-9-78.

XII. évfolyam

Budapest, 1933 július 3

27. szám

Vasárnap hajnalban 85 órás földalatti viaskodás után élve kiszabadítottak 9 bányászt a solymári bányasírból

Két ember még hiányzik... megszabadításukra teljes erővel folyik tovább a mentő munka

Maráczai fővájár és Szlávik csillás tartották a lelket a nyakig vízbemerült, törmelékebe temetett bányászokban: az egyik parancsolt, a másik tréfálkozott

Prísszentiván, július 2.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Virradni fog mingyárt a vasárnap, odafönn a földön már hajnalodik... A bányászok, akik *négy napja fogcsikorgatva viaskodnak* a kokok kövel a föld gyomrában, *csüggedten csákányozzák, verik, fúrják, tépik az anyagot, lihegve törtetnek előre*, hogy talán még életben találjanak néhányat 85 órája odalenn raboskodó társaik közül. *Guzsik József, Hoffer Károly és Hegedüs Sándor* vajúrók, dolgoznak holtra fáradtan a keskeny földalatti fo-

lyosón, a kő százszorosan visszhangozza a tüdejük zakatolását.

Térdig iszapban furakodnak előre,

ketten a sarat lapátolják, *Guzsik* pedig nagyot vág a kőfalra. A csákányütéstől *zörögve hull alá egy körteleg és keskeny rés támad. Guzsik* vajúr maga elé teszi a lidérefényként lobogó Davy-lámpát és ki akarja szélesíteni a nyílást. *Hűdeg* **lehellet** csapja meg az arcát, odabenn *üreg van és nagy-nagy sötétség*, és a sötétségből *elnyitott, szörnyű kiáltás sikolt Guzsik vajúr felé:*

— Jó szerenesét... Elünk... Kilencen vagyunk...

Maráczai István vajúr volt! Eltorzult az arca, szeme meredten nézett Hofferre, Guzsikra és Hegedüstre, a ruha rongyokban lógott le róla és möhön, zilálva, küszködve vette a levegőt. Fölemelték és cipelték kifelé a távolabbi száraz tárna felé. Már akkor az *ötös* tárna telefonosa jelentette a hírt, föl, a világba:

— **Megtaláltuk őket!... Segítsé! Azonnal!** Odafönn már

szírénzáltak a mentőautók zúgott a bányatelep alarmjele, felbúgtak a sipok és a kürtök,

— Se-gít-sé-ég... É-lünk...

A holtraesigázott bányász azt hiszi előbb, hogy *hallucinál*. Rázza a fejét, a füllét tapogatja, a háta borzong, végigfutott a hideg a gerincén... *De a kiáltás újra felhangzik, most már közelebb-ről, erősebben, követelőbben, már nem olyan kísérteties — már sokkal emberibb:*

— **Itt vagyunk!... Elünk...**

Guzsik örjögő örömmel üvölti végig a folyosón:

— **Pajtások, ide hozzám!... Vigyázat: mindenki hozzám!**

Az agyongyötört emberek, akik *85 órája csak egy-egy órát pihentek* és már-már reménytelenül, gúnyosan fúrták csak tovább magukat a 200 méteres mélység felé, hogy legalább *hollan megszoríthassák meg egyszer bányásztestvéreik kezét — most felkappják a fejüket.* A kiáltás végigzúgott a földalatti szűk bányafuraton, *Hegedüs és Hoffer* a bányalámpa imbolygó világa mellett, sárban bukdácsolva, *görnyedten rohantak a rés felé, majdnem derékig belezúgítottak a vízbe, de semmivel se törődtek, zúgott a csákány serény kezükben, omlott alá a kő, az iszapláva, a rés egyre nagyobb lett, beugrottak és néhány méterrel beljebb*

félíg vízben, iszapban, a falnak támaszkodva egy embert találtak!

Szedorjes ajakka, *kidülledt szemmel, zavart-*

tan meredt a résen betóduló bányászokra a szakállas rém, akinek sarga arcára kísérteties fényt

Albrecht Vencel és a bányászok Benjáminja: Triznya Gáspár

vetett a vajúrók kezében rozskető bányalámpa. A vértelen ajak megmozdult, halkán, alig hallhatóan ejtette ki megmentői fele a bányászokszóntest:

a villanylámpák kikapultak, fényár borította el a telepet, a virrasztó, vagy alig szendergő asszonyok, gyerekek, bányászok, félíg öltözött, hajjukat tépve, kezüket tördelve, örjögő kiáltások közt rohantak, egymást gázolva, el-elbukva a köveken és a sárban a bányavár felé.

Odalenn, a mélyben megjelenik *Kovács* bányamezőnök, az expedíció vezetője, a lift újabb mentőcsapatot szállít lefelé, gazolnak a sárban a rés felé, amelyen belül megtalálták *Maráczit*. Tovább, tovább!... *Lóbálják a bányalámpát a fejük fölé, keskeny fénykigyók siklanak végig a nedves fekete falon, hosszú árnyékok nyúlnak el a sárban, a vizes gúdrök között*

lépésről lépésre nyomulnak előre, derékig vízben, iszapos arccal, kiáltozva.

Százszorosan visszhangzik a feketén ásitó tárna, amint kiabálnak halálos izgalomkban a mélységben előretörtöt bányászok:

— **Hahó... hahó... merre vagytok?**

Oldalfolyosó következik, a csapat kettészlik. A jobboldali furatban

megtalálják Marlok Istvánt, Richolm Jánost és Albrecht Vencelt.

Párkányserű, kivájt köürgeben kuporognak, alattuk sötétlik és csobog a víz... Pár méternyire, a

másik oldalon, derékig iszapban és vízben támaszkodik a kőfalnak *Drevenka* Pál.

— Jó szerencsét! —

— zúg a sötétből a megmentett bányászok fáradt hangja, mint az *avilági kórus*...

Néhány szagot sző, izgatott útmutatás, pár léppel seljebb megtalálják *Szlávik* Mihályt. *Szűcs* Jánost és *Triznya* Gáspárt, majd utolsónak *Patta* Ottót. A kulcsból konyakot és tejet föltennek száraz ajkuk közé, pokrócot dobnak rájuk, — félmezeleken és a maradék ruha csafatokban lóg rájuk, csupa víz a testükről — azután támogatják őket előre, a bánya segélyhelyére. Ketten-hárman olyan erősek, hogy nem kell nekik segíteni:

a maguk lábán gázolnak céljuk felé.

Egymás után bukdácsolnak el a szűk földalatti folyosón a görnyedt árnyékemberek: *egy... kettő... három... kilenc! Nincs tovább: Besendorfer Ferenc és Csernyei Ignác vándorok sehol sincsenek...* A mentők tovább akarnak menni, de a fiatal *Szlávik* Mihály, a megmentett csillés így szól hozzájuk:

— *Ők nem voltak velünk... Csak kilencen menelünk!*

Csernyei és Besendorfer abban a percben halhattak meg, mikor ránkzokadt...

Odafönn, az udvaron a bányalift körül mérnökök, munkások, hivatalnokok, asszonyok, gyerekek sápadt csoportja szorong némán. Zúg a gép, sűrűdik az acélkötél, a lift fölpatint: *Abrecht... Marczai... Szűcs... Ők az első, akiket 85 órai vadság után kimentették karmából a kegyetlen föld.* A szabad levegő meglegyinti az arcukat, egy kicsit tántorognak... *Levegőt! Marczainak le kell hűnyia a szemét, nem bírja a villanylámpák fényét.* A tömegeből éles sikoltás hallatszik, volkig ható:

— *Apá! Apus!*

Egy kislány ájul oda *Marczai* karjába, összelelkezik, zokogva, fuldokolva.

Azután jönnek a többiek: a feleségek, a gyerekek, az apák... *Sziveltető jelenetek, zokogás, összevissza beszéd...* A bányászársnak ölegetik őket és körözgetik. Jön-megy a lift, hozza a többieket... Az emberi beszédbe, sírásba, örömbbe és zokogásba belesivalkodik a mentőautók éles szivárgástya:

— *Jó szerencsét!* — hangzik innen is, onnan

— *Jó szerencsét!* — sikoltja emberfeletti boldogságában *Guszik* vajúr.

is. A bányászok köszöntik sírból megért társait. Azok nem sírnak, nem is emelik a csillagos égre a karjukat, csak csöndesen, nyugodtan fölmennek, mintha nem is a halál éjszakájából tértek volna vissza:

— *Jó szerencsét!*...
Hordágyon fekszenek *Marczai, Richolm és Szűcs*; a többiek a földön gubbasztanak.

Fiatalasszony bukdácsol oda az egyik hordágyhoz,

rómlik némán és átéli az urát: *Szűcs Jánost.* Nyolchónapos házások, mostanában várják az első gyermeküket:

No, nyugodj már meg, — mondja a megme nekült bányász — *nincs semmi bajom...*

Kérdések, feleletek... *Fojtott izgalom...* Halk, gyors párbeszéd, kurta szavak... Elmondják: *hogyan történt? Elmondják: hogyan múlt a 85 óra?.. Szlávik* Misi volt a mulatató.

Szlávik, a legjobb pillszentiváni futballista.

»Ne szomorkodjatok. — mókázott a fiatal csillés — inkább örüljétek, hogy

fizetik a munkabért és nem kell dolgozni.

Most a többiek dolgoznak nekünk!
Marlok vajúr elmondja, hogy hallották a jelzőharsogtatást: két hosszú, három rövid... Ők is választottak: két hosszú, három rövid... *Csak hogy ezt senki sem hallotta!*

Szabó Sándor főorvos és *Pécsi* Miklós dr. a mentőorvosokkal együtt szorgoskodnak a megmentett bányászok körül. *Víz kérik, de azt csak később adhatnak nekik.* Az összeszorult, száraz torikon először konyak, szesz víz és tej ömlik le az üres gyomorba.

— *Nem lehetne egy cigarettát!* — kérdi a fiatal *Drevenka* Pál. És nehezen érti meg, hogy néhány óráig még nem szabad cigarettázní, amíg a tüdejé meg nem tisztul a földalatti levegőtől. Hajnali háromkor, a megvilágosodó ég alatt, indulnak el az autók a város felé, hogy kórházba vigyék a megmentett bányászokat. *Kitárgult tüdővel szivják a friss nyári reggel üde levegőjét és bámulják a világos eget, a földi világot — az életet...*

aludtunk egy-egy fertályórát... és beszélgettünk.

Kettő mindig ébren volt, ezt beosztottuk magunk között. Ez a kettő keresett: *Kijártás keresett és hallgatódzott...* Csak az volt a baj, hogy

második nap kialudt a lámpa, nem láttuk az órát,

nem tudtuk: *éjjel van-e vagy nappal, meg hogy hányadik napja már...*

Valaki megkérdezi:

— *Sírtok? Féltok a haláltól?*

Drevenka és *Szlávik* nem düllesztik ki a melüket, nem tiltakoznak a víz pózában, hogy ők nem sírtak és nem félték. Nagyon egyszerűen, szürkén felelik, mint a világ legtermészetesebb feleletét:

— *Az ember elkészül rá... Bányászhalál.*

Mind a ketten arra büszkék csak, hogy amikor konyakot és tejet töltöttek a szájukba, *maguk lábán tántorogtak föl az éltelbe.*

A tulso oldalon hanyatt fekszik az ágyon *Marlok* István. Sovány, barna férfi, 36 éves, beesett arú, az állán kiütözött a sörte, az ádám-csutkaja élesen kidülled. Valaki

rózsaszínű szegfűszálat

adott neki, azt *marlokja*, azaz *gesztikulál*, miközben magyarulra az ünneplőbe öltözött bányásztestvéreknek, atyafiaknak, szomszédoknak, akik bejártak Solymárról, Pillszentivánról, hogy körülállják az ágyát:

— *Csúnya volt...* Első percben *ágy röpültek a csillék, mint a labda*, *Sodorta* őket a víz, meg a kő. Azután összeverődünk, tanakodunk, kerestük az utat, furakodtunk előre és hallgatództunk. Hal! Istennek

a beszakadt aknából jött levegő.

Ez volt a szerencsénk... De harmadik nap már romlott, fülledt volt ez a levegő, fogyott a lélekzetünk, alig szuszogtunk. Különösen a sógorom, *Richolm* János volt gyöngye, mert őt *melledvágta a csille*, mikor a baj jött.

„MODERN ELŐSZOBAFOGAS“
minden méretheben, gyönyörű kivitelben, legolcsóbban
SEILLER VASÚZLET
József körút 49. sz. — Telefon: 31-6-13

BALATON FÉNYPONTJA

„Flórián-tanya“
CAFE :: BAR
DANCING

ZAMÁRDIN
MEGNYILT

DÉLUTÁN ÉS SZÁSZ (Órdön-
ESTE TÁNC Telefon: 11 GYURI
Zamárti JAZZ-ZÉNEKARA

„Az ember készül rá!
Bányászok vagyunk...“

— Aztán miről beszélgettek odalent, a nagy feketeségben, mikor már kialudt a lámpa és nehezedett a lélekzetük?

— Hát a családról... a gyerekekről, hogy má lesz velük.

Magunkat nem nagyon sirattuk. Az ember készül... Bányászok vagyunk...

És válat von...

Marlok mellett fekszik *Marczai* István 45 éves fővajúr. Kicsit nehezen beszél, mert *légnymódot kapott*, le is zuhant vagy három métert és megütötte a mellét. *Szélid*, ijedtető 17 éves lányka ül az ágya szélén és fogja a kezét: a *leánya... Marczai* fogó lélekzetel, éles fájdalommal a mellében dolgozott dolgozott, folyton csak dolgozott, kereste az utat kifelé.

Ő volt a parancsnok, 5 tartotta össze a földalatti csapatot.

Ő osztotta be a munkát és a virrasztást, mint a kaszárnyában, odalent a föld gyomrában, szőnyegolva merre az élek világa alatt. *Szigorián, pontosan, utolsó lehelletig, a halál torkában!* Ha valaki csüszgedt, rászólt keményen. Azt sem hagyta, hogy akárki nagyon elaludjon, mert a víz nyakig ért... »Ne aludj, pajtás! He... Befordul a fejed a vízbe és kész... Ne aludj, hé! És egyszerre...

— Egyszerre, — zihálja a soványarcú, komor, barna férfi — olyan az arca, mintha kővé vált barna lábából faragták volna és a szemé szomorú —

egyszerre valami sugárt láttam. Fényt...

Féltájtottam: »Fény...« A többiek csak morogtak: »Rosszul lát a szemed...« De én tudtam, hogy ez fény, hogy ez felülről jön, a világból... Tapogatódtam a szék aknában és ahonnan a fény sugar besűrűdött halványon, elkezdtem

az öklömmel meg a körömmel vajúni.

Kívájtam akkora lyukat, hogy a fejem belefért. Kidugtam a fejemet és... megláttam a sötétben mozogni, *lételegni a lángot, a bányalámpát.*

»Jönnek!« — ordítottam — jönnek.

Átfurakodtam — a kezemmel tájtítottam a lyukat és átújítottam. Sötét volt, nem láttam a mélységet... *Lezuhantam és nagyon megütöttem magam.* De féltájtázkodtam és arra tántorogtam, amerre a fényt láttam... Összeszedtem az utolsó erőmet... A mellem fűjt nagyon az eséstől... Ordítottam, ahogyan bírtam: »Segítség... Futtok felém... Fölemeltek... Jó szerencsét...« — mondták és én is feleltem: »Jó szerencsét...« Így volt kerem...

A kedves, szelíd apácák és a lábon járó begyek körülvölvesnek bennünket, mindenki beszél, mindenki őket delgelgeti, a hatalmas hogyi kórház nevezetességét, a kilenc éltelbe visszatért bányászok, akiket *hajnalban hoztak be a mentőautók a pilisi bányászból*, és most itt fekszenek, vagy földgáznak szanaszajjal, négyen a szemézteli osztályon, három a helygyógyászaton, kettő a fülösztyen — ahol éppen hely volt a számukra. A betegök előszedték a paknasméltakat és *jó shazai-val traktálják a bányászokat*, virágot is adnak nekik.

bámulják őket, mint a másvilágról megtért utazókat.

Kérdezik:

— *Vissza tér-e a bányába?*

— *Miért ne? — felelik mind, egyformán, — bányász vagyok!*

Nagybörényű, hegyesállú, borostás szakállú fiatalember *Szűcs* János bányász, akihez most közeledünk:

— *Jó szerencsét!* — üdvözöljük bányászszokás szerint.

— *Jó szerencsét!* — mondja el a bányászfogadjistent *Szűcs* János, akinek az ágya szélén ül a *tréfas Szlávik* Mihály és azt mondja éppen, hogy: *no Jani, már a halál belemarkolt ebbe a nagy üstöködbe. Mi?*

És

Szűcs Jani neve azon, hogy a halál már fogdoszta hosszú barna haját...

Meglátogattuk *Richolm* Jánost, a légnymósost. A 25 éves fiatalember arca sovány, becsült

Látogatás a másvilág kilenc utasánál

A fehér kórházi ágyszélén mosolygó, sovány kis fiatalember ül, kenyeret és kemény tojást majszol möhön, *szürhéskék szemé csupa mosoly és derű.* Ez *Szlávik* Mihály 21 éves bányász. Vasárnapra virradó hajnalon jött vissza kilencedmagával a sírból... Jó mélyről: 180 méteres öbléből a fekete földnek.

— *Nem hittem egy percig se, — mondja — hogy meghalunk.*

Bízam. Tetszik tudni: *mókás ember vagyok, tréfáltam...* Csak várjunk, mondok, várjunk... az új dolgok, hogy *jöjjenek értünk...*

— *Ugy van az, kérem, — szól közbe a szomszéd ágy szeléről egy sovány, fekete fiatalember, a másik halálból jött bányász, Drevenka Pál — nagyon tréfás ember a Misi.*

Egész idő alatt furtonfurt csak viccelt.

A vices *Szlávik* Misi ágya feje felé sápadt, vértelen ajkú, csaknem *hamuszürke arcú fiatal nő* lődéli a kezét: *ez a tréfás bányász menyasszonya...* A pupillája kitégultan mered a párjára, szó nem jön az ajkára, még most sem hiszi, hogy a *Misi* megjött a halálból... De az nagyon is itt van a világban: jóízűen falatozva mesél tovább, miközben lerúgja magáról a takarót, talpraáll a zömök kis emberke és élénken magyarulra tovább az esetet... De nyugodt derüvel, tárgyilagos hangon, mintha nem is órla volna szó:

— *Zörgés volt, nagy bögös... azután zuhant a víz, a kő, az iszap... Menekültem arra, amerre a pajtások dolgoznak.*

Bányász vagyok, az jutott eszembe, hogy szólni kell nekik...

Összeverődünk kilencen: három csillés, hat vajúr. *Körülvett* bennünket az iszaplápa, a kő, a víz. *Nem tájtított meg, keresni kezdtek az utat!* Az egyik furúban előremásztunk vagy százízűs métert. *Ájtóra akadunk. De azt már betemette a kő!* A víz emelkedett... Derékig voltunk már benne... Nekiestünk az iszapnak, meg a törmeléknek és

a tíz körmünkkel,

— a csákányt, a szerszámot elvitté a víz! — *váj-tunk, vajútk...* Lyukat fúrunk és azon át leeresztettük a vizet.

Drevenka Pál folytatja: — *Igy gubbasztottunk együtt kilencen. Vízben. Néha nyakig... Enni nem volt, csak néhány korty víz a kulcsban. Ájtani? Hát*

állából úgy tolaszkik ki a szakáll, mind megannyi ősles dárdahegy. *Marlok István*, a sógora, talán lúsz méterre dolgozott tőle, mikor kiált a baj.

— **Sógor**, — hallatszott a kiáltás **Marlok munkahelye felől** — jön a viz...

Ő bebújt a csille alá, az fölfogta a kőzapot és a víz első rohamát.

— **Ehesek voltok!** — kérdezzük — hiszen **négy napig nem ették.**

— **Alig éreztük az éhséget...** Pár korty vizünk volt a kulacsban. Éhséget nem éreztünk, csak arra gondoltunk, hogy: **menekülni!** És közben **imádkoztunk, dolgoztunk, 10—15 percet aludtunk...**

Patta Ottó bányász mellett a felesége sírdogál, 28 éves a bányász az assony nem lehet több húsnál.

Kétsztdendős szöke kicsikéjükét

is behozta az asszony, de az elálmosodott és most benn alszik a szomszéd körteremben, az egyik ágyon.

— **Mit éreztél?** — kérdezi egy nyájás doktor az értelmes fiatal bányászt — mit éreztél, mikor megjött a mentőcsapat és magukat kiásták?

— **Nem éretem rá semmit sem érezni, nagyszögös úr** — mondja a bányász.

Ő úgy menekült meg, hogy ahban a percben nem volt a munkahelyén.

Cserny Ignác és Besendorfer Ferenc — a szörnyű lavina két eltűnt áldozata — együtt dolgozott vele. Cserny leküldte Pattát egy mélyebb szintre, ahová esurgott a víz, hogy takarítsa el

Imrédy pénzügyminiszter meglátogatja a bányászokat...

Atmegyünk a kerten, a belgyógyászat felé, hogy meglátogassuk **Albrecht Vencelt** és **Triznya Gáspárt**. A virágágyak között néhány úr jön velünk szembe. **Kasziper Ferenc egészségügyi főtanácsos, a kórház igazgató-főorvosa és Szirmay György doktor,**

Imrédy Béla pénzügyminiszter

és Paul Iván miniszteri tanácsost kísérik át a vörögő parkon. A miniszter siet meglátogatni a csodálatos módon menekült hős bányászokat. Megrendületen lép be velünk együtt a körterembe, ahonnan nagybajusú, sárgaarcu zömök bányász jön élbe mosolyogva. A negyvennyolc éves Albrecht Vencel ez.

Kedélyesen, mosolyogva, vidám szemmel meséli el a miniszternek a szerenesetlen-seget és hogyan éltek négy nap, négy éjszaka a mélységben.

Csőppet nincsen zavarban: jól esik neki a nagy úr látogatása, de hát ő most **borzasztó nagy úr házatájáról menekült:** négy nap és négy éjszaka gubbasztott a Halál ölében. Vele egy teremben találja a miniszter a legfiatalabb bányászt: **Triznya Gáspárt**. Értelmes arcú, 20 éves fiatalember. **Nagyon megilletődött, komoly és székszává.** Kék szemű horusan néz a messzeségbe... Egy éve csak, hogy bányász és **először nézett így szembe a halállal.**... Azt még nem tudja, — talán csak az idegei érzik sejtelmesen — hogy

azon az éjszakán, mikor őt megmentették, Tatán meghalt az édesapja...

— Nem olyan dolog ez, — magyarázza **Albrecht Vencel** vállat vonva, svábos kiejtéssel — l'hab schon etwas mit' mach.

Öreg bányász vagyok, voltam már betemetve. És öt évig a háborúban...

Azt is meg kell szokni, gné Herr, — mondja a miniszternek — hogy az ember meghal...

A miniszter pavilonról pavilonra megy, mindenkit látni akar, mindenkihez van egy-két jó szava. Kezet fog a bányászokkal, — milyen meghatóttan nézzük ezeket az érdes, nehéz, barna és sábes kezeket, amelyek a könyörtelen fekete kővel harcoltak a vaksötétben az életért — meg-

Németvölgyi út és Mártonhegyi út sarkán elterülő telektömbön épülő

CSALÁDI VILLÁK

Három szoba hallal, minden mellékkeliséggel, saját külön kerttel, elegáns kiviltelben, kulcs átadásáig P 22.000

NAGYOBBAK MEGÁLLAPODÁS SZERINT

Még ez évben 30 évi adómentesség. Lefoglalható **KATONA, SZÉKELY ÉS MOLNÁR** építészernők irodájában

V., Személynök ucca 9-11 — Tel.: 29-8-29, 22-5-59

az iszapot. **Ő lemaszott és mialatt az iszappal verkedett, rázódult a bányára a kő és a víz. Cserny és Besendorfer ahbar a percben tántek el. Forgácsó tépett ballájukat, szerszámjukat meg is találták. Testüknek nyomaveszelt...** **Patta Ottó** szeme elborult egy kicsit, a szomszéd szoba felé néz, ahol a szöke kicsike szuszog józifü gyermeki álmában... Egyébként ő is nagyon nyupodt és emberien egyszerű. Ezek a bányászok, akik **85 óráig voltak eltemetve a föld irgalmatlan börtönében**, csaknem 200 méterre a nyári világtól, ahol szá a nap és élnek, mozognak, dolgoznak és mulatnak az emberek —

nyugodtan nézik és élvezik az életet.

amit az Isten visszaadott nekik. Feküsznek az ágyukon, vagy járkálnak, beszélgetnek esőndesen, nincsen nagy hangjuk, nem böbeszédiek és

nem idegronesok, nem vonaglik az areuk, nem reszket a hangjuk, sem a kezük.

Megdöbbsentő ez az egészséges fejelemzetttség... De azt észreveszük, hogy gyakran néznek ki az ablakon. Odakünn süt a nap... A Svábhegy lejtője smaragdölz színű, a futóróza fölkszik a kórház falára és a kék égen bodros bárányfelhők ballagnak tova... A bányász nem sir, nem panaszkodik, nincsenek idegrhamai, nem zokog és nem tördeli a kezét. Csak néz ki az ablakon, nézi az életet...

— **Reggel** — mondja az egyik angyalarcú apáca — **öten közülük már**

elmentek a kórház kápolnájába, a misére.

Hálát adtak az Istennek...

simogatja őket és mély emberi részvétellel érdekoldik sorsuk iránt.

— **Most csak pihenni, kedves barátom, sokat aludni** — mondja **Marlok Istvánnak, aki meg nem vána az egy szál szegfűjét!** De a vajúr egyszerűen így felel:

— **Aludni éppen ráerek, kérem...**

sokkal jobb ébren lenni a napvilágon...

Aludni aludhattam volna eleget, ha odale' maradok... Sápadt izgalommal hallgatja a miniszter a sötét tragédia részleteit, amint kibontakoznak az egyszerű bányászok néhány szárgarott moudatából. Aggódo figyelemmel lesi a megviselt areokat: **keresi rajtuk az emberföltti szentvedés, a rettegés, az örjülő, siri éjszaka nyomait.**

— **Csodálatos** — fordul oda az igazgatófőorvoshoz —

az emberi idegronszer esodája!

Azt hinnők, örjngő idegronsokot, sokkban verődő nyomorekokat találunk. Alig lehet elhinni, hogy ezek az emberek onnan jöttek...

Onnan... a sír mélyéből, a sír osöndjéből, a sír vak éjszakájából. **Onnan bizony...**

Délidő van, hozzák a jó ebédet a betegeknek, de a finom salátát, a peosenyét, a sütemenyt **egy-más után viszik oda az ágyoszomszédok a bányászoknak.**

— **Egyék, ne egyik meg...** hiszen eleget éhezett odalent!

Megérkezik **Schmidt** bányaigazgató, hogy halálból visszatért emberek lassá. Vele már egészen **szakszerűen beszéltek meg az eseményeket.** Körülveszik illendő tisztelettel és úgy vitatják: **mi történt?** De van itt még valaki, fontos személyiség, **akit nagyon is érdekel, hogy hogyan történt?**

Reismann táblabíró, a pestvidéki törvény-szék vizsgálóbírája jelenik meg a kórházban.

Egyelőre nem akarja fölzigatni és fárasztani a megmenekült bányászokat. De azért sorra járja őket, néhány biztató szót szól hozzájuk: **hogy szedjék össze magukat, emlékezzenek vissza...** Azután majd jön a kihallgatás, amely sokmindent fog tisztázni.

A felelősség kérdését is!

Egyelőre sőt a nap, vasárnap van, behallatszik a harangszó... A harangszó, amely zengve-bongva száll a menny felé a templomok tornyából és viszi föl a magasba **egy ország megkönygyebült sóhaját.** Mert

egy ország imádkozott a föld rabjaiért

ezen a vasárnapon, egy ország reszeltett, egy ország zokogott értük. A vasárnapi miséken a templomokban imádkoztak érettük a papok.

Minden reggel

KELLEMESEN FELFRISULHET RÁDIO-TORNA MELLETT

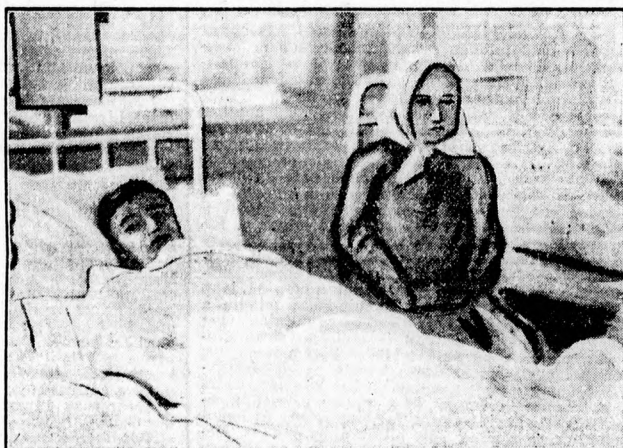
TÍZ HAVI 8 PENGŐS RÉSZLETRE KAPHATÓ A

2+1 LÁMPÁS 7016-os Orion-rádió

És amikor elterjedt a hír, hogy a tizenegy bányász közül kilene élve megmenekült, **valóságos láz lett úrrá az emberekben.** Csilingeltek a telefonok, az uccán kapták el egymást a járókelők, a villamosokon és autobuszokon újszólótk idegenek: **»Hallotta kérem? Megmenekültek.«** Mire elérkezett a két óra, — látogatási idő a kórházban! —

nagy tömeg özönlötte el az Új Szent János kórházat.

Jöttek Solymárról, Pilisszentivánról és Vörösvárról az asszonyok, a gyerekek, a szomszédok, a bányászárságok, fölűnt **néhány egyenruhás bányász:** ezek a tataiak és salgótárjának, akik a dalosvenyrene érkeztek és most elmentek meglátogatni a solymári akna szabadult rabjait.

Egy fiatal pár... Patta Ottó és felesége.

Autók túlköttek, egymás után érkeztek az **elkelő idegenek.**

dámák és urak, akik cigarettát, szivart edességét hoztak.

Egy-egy perere odaléptek a bányászok ágyához, hogy megszorítsák a kerges kezét, vagy megsimogassák a meggyötört homlokot. Ahogyan még nap óta virrasztott az eleven bányászok tömegsírja fölött az ország agodalma, úgy örül most szabadulásukon az ország szíve.

EMELETES

6 KRISTÓF ÁRUHÁZ

MINDEN SZAKMÁT FELŐLEL

IV., Kristóf tér 3

a Belváros szenzációja, amelynek már csak néhány osztálya bérbeadó

Értekezés a helyszínen e 9-2-ig vagy az Áruház központi irodájában: **IV., Tűr István ucca 9, II. 3**

Telefon: 68-0-00

A Tour de Hongriet észre sem veszik Pilisszentivánon...

Pilisszentiván, július 2.

Vasárnap délelőtt... Pilisszentivánon, Vörösváron és Solymáron mindenki az uccára tódul. Csoportokba verődnek az emberek, a bányászok csodálatos meneküléséről folyik a szó... Más nem is alszik a falvakban, mint a halálrafaradt emberek, akik az éjszakai mentőmunkában résztvettek. Kisírtsemű asszonyok, öregemberek, gyerekek üldögélnek a locákon a hazák előtt, a szomszédok, az ismerősök körülállják őket. Azután főhírekedik mindenki: harangszót hoz a szello, mingyárt kezdődik a mise, a bányatelepek népe

a templomokba tódul,

hogy hálát adjon az Uristennek. A szentivániak plebánosa, Koczo főtisztelendő úr túlvilági áhítatba merülten mutatja be ma áldoztat az Urnak. És fölmegy a szőzékre is, hogy stráfolj el-csukló hangon beszéljen az emberekről, akik visszajöttek a halálból. És

arról a két lélekről, aki talán elszállt: Besendorfer Ferenc és Csernyi Ignác testét nem adta vissza a mélység...

Talán sohasem találják meg őket, ott porladnak el 200 méterre a napsgugars föld színe alatt... Két öreg bányász már ballag is az országon Pilisszörösvár felé, hogy szelid beszéddel elkészítse mindenre Besendorfer Ferenc és Csernyi Ignác családját. De azért keressik őket, keressik tovább... Delet harangzongoró, mikor

főlobogózt biciklik száguldanak át Pilisszentiván főútcáján.

Máskor talán kendőbogatással köszöntene a nemzetközi kerékpárverseny résztvevőit a vasárnapi ünneplőbe öltözött falu. De ma bizony észre sem veszik őket...

A Tour de Hongrie fáradt biciklistáival nem törődik senki...

Ma olyan nagy eseménye van Pilisszentivánnak, amely hétköznapi semmiséggé szűrkíti a nagy versenytúrától erre száguláló idegen biciklisták processzióját. Ma más processzió van: hálaadó szívek végtelen körmenete szárnyal a felhők fele és mond hálát a Magasságnak, aki megmentett kilenc dobogó emberi szívet a mélységből...

Majdnem befagyott a télis júliusban a vasárnapi Balaton-bajnokság, amelynek győztese egy ismeretlen úszó, az újpesti Gyógy lett

Siófok, július 2.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) A magyar úszóvilágunk minden évben kiemelkedő érdekességű eseménye a hagyományos siófoki balatonbajnokság. Idén a MUE negyvenéves fennállása alkalmával ez az úszóünnepség különösen fényes keretek között zajlott volna le, ha... ha a télis júliusi időjárás miatt a délelőtti mősor nem fagyott volna be, majdnem a szó legszorosabb értelmében... A MUE vonatonak megérkezésekor a hűvös, szeles, kellemetlen időben csak az úszók fehér nadrágja emlékeztetett kissé a nyárra, de minden negyedóránban tovább rosszabbodott a helyzet: ijeszítően zizegett a fák lombjai, a kémenyek dühöngött a déli szél.

A zord hangulatot csak a 11 óra után elkezdődött bokszverseny enyhítette némiképpen, délutánra azután egészen váratlanul a nap is jobb belátásra tért és mikor már mindenki feladta a reményt, hogy az úszóversenyt egyáltalán meg lehet tartani, jóakarattal és melegen sütni kezdett. Két óra után az érdeklődés középpontjába a „Kelen” nevű kis hajócska került, a hozzá tartozó úszók hajója: ezzel mennek be két kilométernyire a Balatonba és úsznak ki a Sióban megjelölt célig. Siófok apraja-nagyja, főrdövények és bennszülöttek megállnak egy kicsit a hajó előtt. Negyedháromkor már együtt vannak az összes úszók, jökdéviden, de — majdnem mind bevallja — retentően drukkolva a hideg Balatonról.

Hosszas habozás után nekiindul a Kelen az úszókkal, akik kint a starter jelére észinté ellen-szennel ugranak a Balaton jéghideg vizébe. Amíg az úszók közelednek a cél felé, megkezdődnek az úszóversenyek a Sió-úszóudvarban. A számok nem a legérdekesebbek, 50 méteres gyermekgyorsulás, 100 méteres ifjúsági mellúszás, tarkítva néhány érdekesebb stafétaúszó és 100 méteres gyorsulásnál el, aki a Porzsoló-émlékversenyen 1,04 perc alatt úszta a 100 métert. A rendezőség a közönséggel a kevésebb is jóval kevesebbet törődik. A vezér-

Kar sokat kiabál, folyton dörög a fűzőkát, akik viszont nem igen törődnek a haragú vezényszavakkal. A hangszóró is elromlott és mikor végre megcsinálják, az egyik ifjú, aki a speaker szerepét vállalta, minden privát megjegyzését és véleményét is beleszóltja a hangszóróba.

Majd újra felcsendül a speaker hangja — ezúttal hivatalos ügyben — és bejelenti, hogy a Balatonbajnokság beérkezése az úszóversenyeket felfüggesztik. Erre az egész közönség, mint valami kisebbfajta népvándorlás, elindul a part kiugró része felé. Őriási az izgalom a legutolsó percekben is sok fogadást kötnek az emberek és csupa kíváncsiságból majd belélik egymást a vízbe. Az egyik bajnokjelölt a part négy különböző részen, négy különböző mennyiségű vízre.

Mindenki türelmetlen, de az úszók nem jönnek. Megérkezett már a kísérő hajó, befutottak a kísérő motorosok is, de az úszók még mindig nem látni. Végre... Feltűnik a messzeségben a hullámok közti egy fej: mindenki a saját favoritját ismeri fel benne. A mikor már csak száz méternyire van a cél, Gyógy és Páhek pontosan egymás mellé kerülnek. Megfeszített izmokkal és idegekkel küzd mind a két úszó, de nem tudják elhagyni egymást.

Már csak 12 méternyire vannak a céltől, mikor Páhek teljes erőfeszítéssel kezd és kis előnyt szerez. Közben Jakab, a harmadik és az élre lép, úgyhogy az utolsó néhány másodpercben sejtetni sem lehet, hogy ki lesz az első... Az utolsó két méteren Páhek elveszíti előnyét. Gyógy remekül dolgozik, karcsapással megelőzi a talajai Balatonbajnokot és ezzel a közönség údvaralvása közt megnyeri magának a büszke címet.

Mikes Gyógy.

Részletes eredmények:

2000 m Balaton-bajnokság: 1. Gyógy UTE (30 p 5 m), 2. Páhek MTK (30 p 6 m), 3. Jakab UTE (30 p 8 m).

Férfi csapatbajnokság: 1. UTE 9 pont, 2. MTK 15 pont, 3. MUE 34 pont.

2000 m hűtgyorsulás: 1. Csányi Boriska FTC (36 p 9 m), 2. Fekete Mety MUE (37 p 35 m), 3. Koch Erzsébet MUE 38 p 50 mp).

Porzsoló emlékverseny: 1. Abai Nemes Pécsi EAC (1 p 04 mp.) 2. Boros UTE (1 p 5,2 mp.).

Harmincezer hold természetét pusztította el a baranyai jégverés, amely embereket és állatokat is megölt

Pécs, július 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A három napig pusztító orrmányosi jégverésről vasárnap hivatalos jelentést adott ki Baranya vármegye gazdasági hivatala.

Harmincezer holdnyi területen pusztított a jég, amely harminc községet koldussá tett.

A szőlőket, veteményeket és gyümölcsöket a eszűrtöktől szombatig száguláló jégvízhar egészen tökéletesen és az állatvilágban is mindenütt felbomlasztott károkat okozott. Helyenként 56 dekagram súlyú jégdarabok is estek, amelyek a

CSERE! CSERE!

Régi főzőkészüléket (petróleum, spirtusz, benzín) becsereéljük

petróleumgáz főzőgépre

NINCS

kanóca, bele, légszivattyúja, fűvókája, nyírás-vágás, pumpálás, előmelegítés.

Díjtalanul mutatja be (Budapesten és környékén) lakásán; vidékre ingyenes ismertetőt küld

Aladdin Budapest, VII., Rákóczi út 32. (Szomben a Rókussal)

Jelen szelvény beküldése ellenében díjmentesen és bérmentesítve küld ismertetőt: ALADDIN Budapest, VII., Rákóczi út 32. (Szomben a Rókussal)

szabadban tartózkodó apróbb állatokat agyonverték. Az eddigi jelentések szerint

két embert agyonlítotték a jégdarabok és a kórházakban számos súlyos sebesültet ápoltak.

A legnagyobb árokat Hírtes, Hidvég, Kiszentmárton, Oszró, Kisesány, Cun, Sellye, Vajszló, Vejtli, Luzsok, Piskó, Kénes, Sámód, Kóros, Zaláta, Drávasepel, Drávazerdahely, Kovácskő és Harkányi községek szenvedték, amelyekben a jég az összes ablakokat beverte. Az Ormánság, amelynek természet most már harmadik éve elemi csapások teszik tönkre, hétfőn Fischer Béla baranyamegyei alispán vezetésével küldöttségben kéri fel Kállay földművelésügyi minisztert, hogy eszközöljön ki a kormánytól segítséget a sokat sújtott vidék számára.

Franciaország nagy diplomáciai akciója „a kelet-európai béke megszilárdítására“

London, július 2.

(A Havas-ügyekről jelentése.) Az utóbbi napokban a világgazdasági érdekeket tárgyalásával párhuzamosan Lengyelország, a kisantant, Törökország és a szovjet megbízottai között megbeszélések folytak és arra irányultak, hogy közösen elfogadják a támasztó fél megjelöléséről Politisznek a leszerelési értekezlet különbözőségeiben előterjesztett javaslatát, amelyhez Franciaország már hozzájárult. A közösen megfogandó határozatban az alábbiak

kimondják a támasztóval való tartózkodás költsésein kötelezettségét is.

A tanácskozásokban élénk részt vesz Litvinov és Titulescu; azt hiszik, hogy ezzel kapcsolatban most Bessarabiára kérdést is elintézik. A Havas értesülése szerint

az aláírás előtt álló egyezmény lényeges és a francia álláspontnak mindenben megfelelő tényezője lesz a kelet-európai béke megszilárdításának.

Moszkva, július 2.

Londonban Litvinov és Titulescu tovább folytatják az orosz-román megmentéséről szerződés megkötésére irányuló tanácskozásokat. A tárgyalások anyaga a következők:

1. Az orosz-román diplomáciai kapcsolatok helyreállítása. 2. A két állam ktbékülése a Bessarabiái kérdésben. 3. Megmentéséről paktum Oroszorszáig és a kisantant között. 4. Gazdasági problémák, Oroszorszáig és a kisantant kereskedelmi kapcsolatainak felvétele.

Bukarest, július 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Jendrejewicz lengyel miniszterelnököt és feleségét a pályaudvaron Vajda miniszterelnök fogadta a lengyel miniszterelnököt, akinek útja összefügg az azzal a tervvel, hogy a kisantantot és Lengyelországot bevonják Szovjet-Oroszorszáig megmentéséről rendezésbe.

Ciánözánál D'richstein-t!

VII., Kertész uca 27.

416-55, 416-54, 416-53.

Özv. Rosner Rudolfné sz. Fleischmann Malvin, György és Imre gyermekei, Fleischmann Henrikné, sz. Rosner Szidónia testvére, íjadalomtól megórt szívvél tudatják, hogy szeretett jó férjem, drága jó apánk és testvérem

ROSNER RUDOLF
főbírhírtokos, Heves vármegye törvényhatósági bizottságának tagja

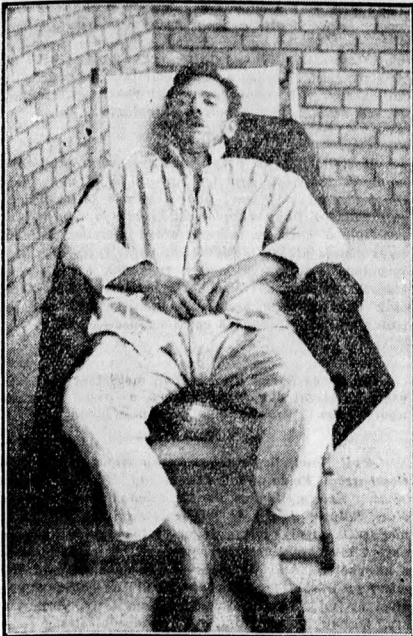
életének 64-ik, boldog házasságának 32-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Drága halottunkat f. hó 3-án kisérjük utolsó útjára a gyöngyösi izraelita temetőben.

Fleischmann Soma apósa.
Epstein Dávid, Fleischmann Vilmos
Fehér Henrik, Dr. Morvai Béla
Fleischmann Béla, Fleischmann Oszkár sógorai.

Özv. Rosner Lipótné sz. Flamm Matild, Fehér Henrikné sz. Fleischmann Felicia, Dr. Morvai Béláné sz. Fleischmann Szerén, Fleischmann Vilmosné sz. Glück Sári, Fleischmann Oszkárné sz. Fleischmann Margit sógoronól, továbbá unokahúgai, unokanőcesei és a kiterjedt rokonság.

Vécs, 1938 július 2-án.

Minden külön értesítés helyett.

Saűcs János, aki a sógorával együtt menekült meg a solymári haláltárnából

Stettner, a »Tour de Hongrie« boldog győztese a célban

Gróf Wimpfen Frigyeset halálos katasztrófa érte az ercsi országúton

Motorkerékpárja kőnek rohant, a gróf koponya s hátgerincétörést szenvedett és néhány óra múlva meghalt

(A Reggel tudóstíjótól.) Az ercsi téglagyár munkásai szombaton délután 3 órakor megdöbbenve vették észre, hogy a gyár közelében vonuló országúton egy motorkerékpár felborult és utasa messzire kivágódik az országútra. Többen a szerencsétlenség színhelyére rohantak és

a sebesülten, aki a felborult motorkerékpártól mintegy húsz méternyire feküdt az úton, remülten ismerték fel a környék népszerű földbírtokosát, Wimpfen Frigyes grófot.

A fiatal gróf eszméletlenül feküdt a földön, keze és lába, mintha teljesen megmerevedett volna, semmilyen mozgási kísérletre sem reagált. Ertesítették dr. Felix ercsi körorvost, aki, minthogy a súlyos sebesülten a helyszínen nem lehetett segíteni, autón felhozta Pestre a Baross uccai Bakay-klinikára. Alighogy a beteg megérkezett, értesítették a balesetről Budapestten tartózkodó fivérét, Wimpfen Ferenc grófot, aki Schiffer Miksának, az ismert építési vállalkozónak a veje. A család kívánságára csakhamar Winternitz professzor is megjelent a klinikán, hogy konziliumot tartson. Az orvosi vizsgálat eredménye szerint Wimpfen Frigyes gróf

koponyaalapi törést és hátgerincétörést szenvedett.

Három csigolyája törött el és ennek következtében bénult meg mindkét keze és lába. Az orvosok egyöntetűen arra a megállapításra jutottak, hogy a szerencsétlenüljárt fiatal gróf állapotán műti beavatkozással sem lehet segíteni és csak arról lehet szó, hogy életét néhány órával, esetleg egy-két nappal meghosszabbítsák. Szombaton este megérkezett Eresiről Wimpfen Frigyes gróf özvegye, gróf Wimpfen Szigfrid tíkos tanácsos anyja, gróf Wimpfen Szigfrid tükos tanácsos özege, hét testvére közül három: Viktor és János grófok és Hedla grófnő, valamint sógora, Silva Tarucca grófnő is. A családtagok a beteg szobájában várták, hogy a fiatal gróf magához tér-e. Minden reménykedés hiábavaló volt:

Wimpfen Frigyes gróf vasárnap hajnalban 5 órakor, anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanerte volna, meghalt.

Eresiben már vasárnap a kora reggeli órákban elterjedt a megrázó gyászsejt híre. A nőlten Wimpfen Frigyes gróf, aki nemrégien múlt harmadik évet, egész életét és minden érdeklődését gazdaságának szentelte és csak ritkán távozott el Eresiről, ahol saját bírtokán kívül az édesapjának, Wimpfen Szigfrid grófnak hagyatékaához tartozó hatalmas bírtokot is kezelte. A faluban szinte mindenkiel személyes jóviszonyt tartott fenn a fiatal gróf, akinek a gazdálkodáson kívül

egyetlen nagy szenvedélye volt: az autó- és motorvezetés.

Kitűnő úrvezetőnek ismerték, aki mindig biztos kézzel tartotta a volánt és jóformán egész Európát bejárta autótúráin. Szombaton reggel motorkerékpárján Szekesfehérvárra ment és onnan dolgainak elvégzése után délben tért haza Eresire. Már bírtokának közvetlen közelébe érkezett, amikor a motorkerékpár felszaladt az országúton egy kőre és felborult. A balesetnek közelből egyetlen tanúja sem volt és így nem lehet megállapítani, hogy a motorkerékpár milyen sebességgel rohozott. Akik Wimpfen Frigyes grófot közelről ismerték, azt gondolják, hogy a fiatal gróf útközben

rosszul lett, elvesztette uralmát a gép fölött és ez okozta a katasztrófát.

Schiffer Miksa, a tragikus sorsú gróf fivérének aposa, vasárnap délelött táviratilag fordult a szekesfehérvári ügyészséghez és engedélyt kért, hogy a holttestet a klinikáról Eresire szállítsák. Az ügyészség engedélye még vasárnap ugyan- csak táviratilag érkezett meg, úgyhogy Wimpfen Frigyes gróf holttestét, amelyet vasárnap délben ideiglenesen a keresési temetőbe vittek ki, még a hétfői nap folyamán Eresire szállították, ahol kedden temetik az ercsi templomban édesatyja, Wimpfen Szigfrid gróf mellé.

Angliába érkezett vasárnap Balbo repülőflottája

Amszterdam, július 2.

(A Reggel tudóstíjótól távirata.) Amszterdamba vasárnap hajnalban kedvezőtlen időjárás-jelentések érkeztek, Balbo tábornok azonban mégis úgy határozott, hogy az olasz repülőraj program-szerű időben:

reggel félnyolcor folytatja útját Londonderry felé.

A tábornok tisztjei kíséretében félhét órák kezelt a repülőterre és személyesen ellenőrizte az összes előkészületeket. Mihelyt a tábornok megérkezett, az addig kihaltak látzó repülőterén hangyabolszerű nyüzsgés keletkezett: motoros csapatok cikáztak a vízen, poggyászatot és élelmiszeres ládákat raktak fel a gépekre és a pilótáknak kiosztották a szármóvel bélelt melegítőzákot.

Készülődés közben az ég, amely vasárnap hajnalban még felhőtlen kék volt, egészen bebőrült. Pont félnyolc volt, amikor az első két gép levegőbe emelkedett és nyolc percel később már kilenc repülőgép szállt el a tengerészeti repülőtér felett. Ötperces időközben követték az első cso-

portot a többi gépek. Elöl haladt a fekete raj élén Balbóval, utána a vörös és a zöld raj indult neki az óceáni útnak. Baldini kapitány szerencsétlenül járt repülőgépe helyett az tartalékrepülő indult el, amelyet Balbo minden eshetőségre készen vitt magával.

Elutazása előtt Balbo nyilatkozott a szombati délutáni repülőszerecsétlenségről. A tábornok elmondotta, hogy

Baldini kapitány, akinek gépe az Iszapha fűródött, az olasz légi haderő egyik legkiválóbb pilótája,

aki annakidején az Amundsen felkutatására kiküldött Nobile-féle expedícióban is részt vett, úgy,

Autobusz a Balatonra

az Oktogon tériől naponta 8⁰⁰ órakor, a Vigadó tériől 8¹⁵, a Gelléri tériől 8³⁰ órakor.

Menetegy	8 ⁰⁰ ó. Budapest Oktogon tér	6. 0 ⁰⁰	Térti jegy
P 7.50	10 ⁰⁰ ó. Siófok	1. 21 ⁰⁰	vasárnap
P 8.50	11 ⁰⁰ ó. Balatonföldvár	1. 21 ⁰⁰	P 11.50

Siófok és Balatonföldvár között báhol meáll. Tervek az Oktogonon (Telefón: 10-5-64) és a menetjegytirodában.

OLCSÓBB LETT A

Ára **34** fillér

PERL FELFEHÉR KENYÉR

hogya a szerencsétlenséget csak valamilyen technikai hiba vagy talán a pilóta túlságos önbizalma okozhatta. Balba azt is kijelentette, hogy

ez a véletlen szerencsétlenség nem szegte kedvét: feltétlenül bízik a vállalkozás sikerében.

London, július 2.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Az olasz óceánrepülőraj casárnap délután 1 óra 15 perckor a Londonderry közlemben levő Culmoreban simán leszállt. Az óceánrepülés második szakasza ezzel baj nélkül véget ért.

Róma, július 2.

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) Az atlantioceáni olasz repülőraj útjának harmadik szakasza Londonderry és Reykjavik között 1500 kilométer. Az óceánrepülésre

ezen a szakaszon a meteorológiai viszonyok nem a legkedvezőbbek,

minthogy leginkább nyugati és délnyugati szél fúj. Gyakran vannak itt viharok a nyár folyamán is s júliusban a kőd néha igen sokáig megakadályozza a látást. Az útnak ezt a szakaszát a repülőraj hét óra alatt teheti meg.

Fabinyi miniszter nyilatkozik A Reggel-nek a közüzemek befejezett felülvizsgálatáról

„A döntés most már rövidesen megtörténik“

(A Reggel tudósítójától.) Most járt le az a határidő, amelyen belül a kormánynak jelentést kellett volna tennie a közüzemek felülvizsgálatáról és az ezzel kapcsolatos intézkedésekről. Beszélünk erről az egész gazdasági életet érdeklő kérdésről

Fabinyi kereskedelmi miniszterrel,

aki a következőket mondotta A Reggel-nek:

— A közüzemek felülvizsgálatával kapcsolatos anyag nemcsak hogy teljesen össze van gyűjtve, hanem a legapróbb részletekig le is van már tárgyalva. Ez az anyag három csoportra oszlik. Az első csoportba tartoznak

a megyei és a városi közüzemek.

Az ezekről szóló jelentés kilenc könyvre terjedő füzetet, az ezekben összefoglalásait nyújtó jelentés pedig közel száz népről oldalt tesz ki, ami egymagában is mutatja, milyen bonyolult és nagy anyagról van itt szó. Az ebbe a csoportba tartozó anyagot az Országos Iparitanács állandó bizott-

sága Laky műegyetemi tanár előadásában tárgyalta le.

Az állandó bizottság javaslatát magamévá tettem

és a legapróbb részletekig kidolgozott anyagot a belügy-, valamint a pénzügyminiszter urakhoz tettem át, mert a törvény szerint ennek a három miniszternek együtt kell döntenie.

A döntés most már rövidesen meg is fog történni!

Hasonló a helyzet a második csoportnál, amelybe az állami üzemek

tartoznak. A harmadik csoportba soroztuk a székesfővárosi üzemeket.

Ezeknek anyagát a belügyminisztériumban gyűjtötték össze és tárgyalták le. Az egész jelentés végleges szövegének megállapítása és kinyomtatása, nagy terjedelmű feladat, mely bizonyos — nem hiszük — időt vesz igénybe. Mielőtt ez a sürgős munka elkészül, a jelentés a Ház elé kerül.

Idéggörceit előidéző vészvitással tud csak megállni, hogy az utasok, jegyüket veszeve hagyva, hanyatt-homlok menekülnek le a kocsirol. Mikor a kalauzt meginterpelláltak a kocsi szivbajt okozó sikoltozása felől, egykedvűen így felelt:

— Ez már így van öt éve ennél a kocsirol, ha eddig jó volt, csak jó lesz ezután is...

Hát nem lesz jó szentán. Úgy-e, tisztelt Autobusz-üzem, hogy nem!

*

»Pythia Európa: A valóban világhírű pszichografológusnőnek napi hatalmas bel- és külföldi postájával érkezett ez a különös című levél: »Pythia Európa, jávai bélyeggel, Batavia postabélyegzővel. A párizsi légitábla juttatta el a budapesti főpostára s így az orszákos levél Pythia kezéhez érkezett a Ferenc József rakpart 11. alá.

6.

Tragikus orvosbaleset érte néhány nappal ezelőtt Lénárti Zoltán egyetemi tanárt, a hírneves gégegyógyászot. Egyik betegre, akinek súlyos mandulagyulladás volt, ráköhögött, s az orvosnő az oty súlyos mértékben kapta meg tőle a torokgyulladást, hogy harminckilenc fokon felül lázzal agynak dől. Az orvosprofesszort magas lázában ezenkívül aluszékonyság

lepte meg, de a szombati nap folyamán ehhez is újabb komplikáció járult; a jobb arca orrbelsőcs gyulladása keletkezett amint azt az összehívott orvosi konzultium megállapította. A nagybeteg orvosprofesszort első aszisztensén, Kasszán egyetemi magántanárón kívül, Benca professzor kezeli, aki vasárnap este kedvesen nyilatkozott a beteg állapotáról...

7.

Tisztelteltük az átírtást ügyosztály eszejárását, amely a Svábhegy egyetlen járható útját már hetek óta lezárva tartja, mert pont a szezon kellős közepén jutott eszébe, hogy a havárát ki kell javíttatni. Eltérő véleményesen keskeny, elképesztően meredek s félméteres gödrös utakra terelődött az egész svábhegyi autójárgalom, amelyek csak úgy zengenek az utasok és sofőrök félhangos áldás-mormolásától; ha ezeknek csak az ezredrésze kegyes meghallgatására találna, irmagja sem maradna az egész ügyosztálynak...

*

[Sugár és Barna kirakatában megjelent az új tavasi férfidivat diadalmas sádjere, az angol lenaszon nyári ruha. Panamakalapot viselőkhöz...]

8.

»Azél Ilona, Bajor Gizé, Báthly Anna, Fedák Sári, Gombaszögi Frida, Gadl Frankiska, Honhly Hanna, Kosáry Emmy, Márkus Emilia, Sándor Erzsé, Somogyi Nusi, Súlyom Janka és Tilkos Ilona írták alá azt a meghívót, amely július 14-én Jótékonyóelői garden-party-t hirdét a ligeti Gerbeaud-nál. A garden-party-t a nagybeteg Péchy Erzsé javára rendezik, egy premiejegy drába, 10 pengőbe kerül az uszonajegy, amelyért teát, kávé, süteményt, fagylatot, vermouthot stb. fognak felszolgálni. A rendezőbizottság élén Rózsahygyi Kálmán áll, aki fardhatatlan lelkeséssel buszolgatdik a garden-party sikerén, amelytől egy kicsit Péchy Erzsé teljes gyógyulása is függ... Hercegh Géza miniszteri tanácsos, a kitinő író, ma kéri fel Jeritza Máriát Bécsben a rendezők és háziasszonyok nevében, hogy a garden-party sikeréhez járuljon hozzá pártatlan ének-művészetével.

9.

Sértő Kálmán »Falusi pillanatok című új verseskötetét olvastam el az éjszaka. Csordultig van a szám s szívem attól a milliónyi istől, amely ennek a parasztköltőnek penetráns művészetéből oly gazdagon ad, mint a lángugár a forró, tisz napból. Egy új, modern Petőfi verses ezek az egyszerűségükben nemcsak elbájoszó és megkapó, de újszerűségükben néha hátrahőkölőtenen siető sorok, amelyek hol száfos viráglasszóval fojtanak egyet az ember szívén, hol inas, gőrcsős ujjiszorítással a torokt tapogattják. Felméletes tehetség Sértő Kálmán, ősi, dühörög, sztrós és szines, mint kővőről, betűről a magyar föld, amelyből termelt, még hibáiban is, amelyekből hemzseg ez a kötet, de amelyek oly egyrőniek, hogy gyalliforgaszaikból is költőt lehetne gyúrni...

10.

Békessé László nagyzenaband kábarélohadát rendez a héten a solymári bányaakasztófa áldozatainak hátramaradtjait, a megmentettek és a mentők javára. Ma este ül össze a rendezőbizottság, amely az előadás programját és időpontját megállapítja.

11.

A júliust, még nem publikált, köztisztviselői előléptetések névsorából néhány ismert és szereplő nevet telefonálnak a Notesz-nek: ezek között Tatits Arkád belügyminiszteri helyettes államtitkárát, aki valószínűleg államtitkár lett az előléptetések során, Szabolcska Mihályt, akit a debreceni járásbírósg elnökévé neveztek ki és Collas Dezső báróbt, aki pénzügyminiszteri titkárrá lépett elő...

(e.z.)

Peti kis notesz

1. = =

1.

Július 12. beporoszkált már a napot kapuján, de a didergés tart tovább s az senyhe telünk vanc című szólás-mondás úgy divatba jött, mint az ideai nyári majomször... Arról se nagyon tudunk ennelfogva, hogy a nyaralási szezon gőzörel kezdetét vette volna; egy-egy abbázai vagy balatoni utas ha elhagyja nagyritkán a Dráva—Száva—Adria vasúttáraság pályaudvarát, de általában ezek a déli tájakra induló vonatok is jobbadán áresnek. Budapest az idén, úgy látszik, Budapest nyarat, amelynek atmoszférája, az előjelke szerint, fel fog érni egy fjordok közé tervezett kirándulásra.

2.

A kormány tagjai elhatározták, hogy egyikük sem szessi ki idén a nyári szabadságát.

3.

Molnár Ferenc néhány napja Budapesten fűl e ahogy Bécsben az Imperial előtti Kärntneringet, Berlinben az Eden környékét, Cannesban a Carlton előtti promenade-ot, úgy foglalta el Pesten a Duna-korzónak a Hungaridórtól a Hangligig terjedő részét, amelynek teraszain és kávéházaiban közfgyelem és érdeklődés tárgya minden este. Molnár még egy héttig marad idehaza, Cannesban frott új regényének, a »Zenélő angyalok«-nak megjelenését várja csak meg, aztán kéthónapi tartózkodásra Karlsbadba utazik.

*

[A Tokaj-heggyaljai bortermelők pinceiszővetkezéseinek piros állami védjegygel ellátott borait várták a Tour de Hongrie farsadt résztvevőit vasárnap este Budapesten. Hétfőn reggel alyha vághattak volna neki mégégyyszer a nagy versenynek...]

4.

Önkéntes »Canossáé jár a Notesz egy mult héten közölt eljgyzösi híre miatt, amely cedós misztifikáció következtében került be az oly sokszorosan és oly lelkiismeretesen ellenőrzött sorok közé: a volt nagynevű egyetemi professzor lednyának esse ágában sincs férjhez menni a képes hetilap főszerkesztőjéhez...

5.

A 14-es jelzésű, 17.183 rendszámú autobusz főkopálra van szerencsénk felhívni az Autobuszüzem forgalmi főnökségének figyelmét. Ez a kocsi olyan

MENNÉL NAGYOBB TÁVOLSÁGRA UTAZIK

AUSZTRIA BA

ANNÁL OLCSÓBBAN UTAZHAT VISSZA
TÍZNAPOS OTTARTÓZKODÁS UTÁN

500 km távolságról 80%,
400 km távolságról 66 2/3%,
de már 50 km távolságról is ..... 50%.

kedvezményt élvez a visszautazásnál
az osztrák határállomásig.

300 km-nél nagyobb távolságnál tetszésszerinti utazásra kap fél-
árú jegyutalványt.

Felvilágosítással, prospektussal és menetjeggyel szolgálnak:

MÁV hiv. menetjegyjroda, V., Vigadó tér és annak összes fiókjai,
Osztrák Forgalmi Iroda, Budapest, VI., Andrássy út 28

Magyar-osztrák vámúniót!

(A Reggel tudóstól.) A magyar-osztrák vámúnió érdekében megindított publicisztikai küzdelmünk, a sajtó egy részének célszerű hallgatása dacára az egész magyar közvéleménynek osztatlan helyesléssel és lelkesedéssel találkozik. A magyar közönség ösztönösen érzi, hogy gazdasági nyomoriságából való felemelkedésnek ez a legegyszerűbb és legbiztosabb útja! Érti továbbá, hogy a magyar-osztrák vámúnió gondolata a magyar külpolitika látszóla-

gos passzivitása ellenére az európai problémák napirendjének élére jutott és aki csak morzsányi figyelmet szentel az angol, francia és olasz sajtó közleményeinek és vitáinak e kérdés körül, az tudja, hogy nemcsak a nemzeti realpolitika génusza sugallta akcióinkat, hanem szolgálatot tettünk vele egy tisztultabb és nemesebb európai közönségnek is. A Reggel éppen ezért kettőzött erővel és a hazafias kötelességérzet sebezhetetlen öntudatával folytatja akcióját!

Pethő Sándor

történetíró és publicista

— Úgy látom, hogy a magyar kormány az olimpiai istenek szentelven nyugalomával és közönyével szemlélve Ausztria nehéz önvédelmi harcait. Az az érvelem, hogy a hivatalos magyar külpolitika az osztrák-német Anschluss elkerülhetetlenségének és elháríthatatlanságának feltevéséből indul ki és egész szemlélete, akciója, helyesben passzivitása, ennek az elkerülhetetlenségnek tudatára van beállítva. Legalább is a kormány-sajtó közleményeiről az állapítható meg, hogy a magyar külpolitikának nem lehet és nem szabad állást foglalnia a német-osztrák viszályban, egyrészt azért, mert semlegességét nem volna tanácsos feladnia, másrészt azért, mert minden beavatkozás erőnkét meghaladó vállalkozás lenne. Kicsiny ország vagyunk, — érvelnek a kormány oldalán — következőleg nem tehetünk egyebet, mint várni az események kifejlődését, illetve azt, hogy a nagyhatalmak fékezni tudják-e az Anchlussnak vagy a Gleitschaltung-nak lendületét vagy nem. Kánya külügyminiszter úgy nyilatkozott egy külföldi hírlapíró előtt, hogy az Anchluss kérdésében be kell várunk az osztrák választások eredményét.

Ha a magyar külpolitikának volna egységes és szerves elgondolása, tudatos irányzata és programja, akkor nyilván nem hivalkoznék országunk kicsinységére akkor, amikor a szomszédországban olyan harc zajlik, amely a mi nemzeti és állami létünkre sorsdöntő hatással bír!

A külpolitikának nemcsak az a feladata, hogy megfigyeljen és várjon s hogy alkalmazkodjon a hullámzó helyzetekhez, hanem az is, hogy a maga akcióival helyzeteket formáljon és konstruáljon. Etekintben csak dimensionális különbség van egy kis állam és egy nagyhatalom külpolitikája között. Cavour iskolapéldáját adta annak, hogy egy kishatalom államfője miképpen tud az átgondolt akciók egész sorozatával befolyást gyakorolni a nagyhatalmak politikájára. Vagy hogy a szomszédságnál és a közelmúltnál maradjunk, Passies éppúgy, mint Benes, államuk kicsinysége dacára, sőt még egy meg nem alakult állam érdekében miképp tudták a nagyhatalmak szolidaritását kifejleszteni a maguk koncepciója érdekében! A hivatalos magyar külpolitika nem akarja tudomásul venni, hogy Dollfussék harcával res nostra agitur.

Teljes felelősséggel állapíthatjuk meg, hogy ma egy magyar-osztrák vámúnió a kisanant minden armánykodása és mesterkedése ellenére, realpolitikailag járható út és megvalósítható koncepció.

de természetesen csak úgy, ha a magyar kormány felhagyva évtizedes passzivitásával és a nagyhatalmak előtt maga is szorgalmazná egy ilyen kibontakozásnak képviselőit és irányítóját. Mint legfőbb érvet a német-osztrák egyesülés ügyvezető történelmi folyamatának megállíthatatlansága mellett, folyton azt hallom, hogy a nemzeti önmegvédezés elve és joga érvényesülne a pángermán középeurópai birodalom létrejöttében. Igaz, a nemzeti elv nagy államkonstruáló és történetformáló hatalom! De nem az egyedüli, sőt nem is a legfontosabb!

Efélőtt áll a történelmi jog és az európai egységűségi érdeke,

amely azt jelenti, hogy egy nemzet sem lehet annyira hatalmas Európában, hogy a többiek szabadságát és függetlenségét elfojtsa. Ennek az egységűségi gondolatnak volt a harcosa évszázadokon át Anglia. Ennek az egységűségi politikának érdekében

tiltották meg, főleg Anglia és Poroszország, hogy Franciaország anektálják Belgiumot 1831-ben és 1866-ban.

Jóllehet Franciaország is akkor a vallomok anektálásánál a nemzetiségi eszmére hivatkozott. Ha akkor az európai egységűségi elvébe ütközött a

belga-francia nyelvetterület anektálása, akkor ma ugyanez az urpái egységűségi politika követeli az Anchluss elhárítását, holott Belgium állami önállósága korántsem volt oly hossz-as történelmi fejlődés képződménye, mint Ausztriáé.

Erre az elvre való hivatkozással Hitlerék akár Svájcot, akár a szudéta németiséget is anektálhatnák!

Én különben, ha szabad erről beszélnünk, egyike voltam a magyar-osztrák vámúnió pionírjainak s külön könyvet is írtam róla »A magyar Kapitólum« címen.

Szentlászló Vargha Gábor dr.

Szentgotthárd országgyűlési képviselője

— A legmesszebbmenően helyeslem az osztrák-magyar együttműködés tervét! Az

egyetlen mentőesősnaknak

tartom, hogy kivezünk a mai bizonytalan helyzet kátyujából, amelyben sínylődünk. Az évszázados együttélés megmutatta azt, hogy Magyarország mezőgazdasági prosperitása szorosan összefügg az Ausztriával való újított egybekapcsolódással.

Ezt mi különösen ott a határszálon tapasztaljuk,

mert míg a közös vámterület fennállt, addig nekünk igen élénk kereskedelmi és ipari forgalmunk volt Béccsel és ez a forgalom mindkét félnek csak előnyére vált. Addig nem biztosíthatjuk száz százalékos egészes tornényeink értékesítését és viszont az ipareiknek jutányos áron való beszerzését is csak akkor tudjuk elérni, ha

ismét közös vámúnióra lépünk Ausztriával.

Ajtay József

közgazdasági író.

— Maholnap másfél évtizede, hogy a háborúvesztés után a megcsönkített Magyarország és az ugyancsak törpévé nyomorított Ausztria — százas kapcsolataik és közös balsorsuk ellenére — egymásnak hátat fordítva, külön-külön utakon próbáltak kiemelkedni abból a mélyszögéből, ahova a két országot taszították. Ausztriában az utóbbi időben, szinte márcól-holnapra, nagy fordulat történt. Az osztrák németiség egyre szélesebb körei ismerik fel, hogy számukra még hosszú ideig az Anchluss családika lidércfény marad, amely a politikai és gazdasági zűrzavarok veszedelmese ingoványába vezet és hogy

egyelőre nincs más járható út, mint visszatérni az önálló osztrák állami lét gondolatához,

tehát az osztrák németiség régi, történelmi dunavölgyi hitvátsához, amelyet évszázadokon át Magyarországgal együtt — bár nem egyszer, sajnálatos módon, éles súrlódások közepette — töltött be. Ez a fordulat ha igazi magáraeszmélésnek és valóban tartósnak fog bizonyulni, megadja a lehetőséget, hogy a siker reményével lehessen most már cindulni a szétszaggatott Dunavölgy európai közönségét jelentő gazdasági és politikai összeműködésének helyreállításához. A kisanant 12 év alatt még egymás között sem tudott szoros gazdasági kapcsolatokat létrehozni, még Ausztriával, de különösen Magyarországgal még a vízum elterelőség és a régi vasúti összeköttetések helyreállításig sem bír eljutni. Prágából azzal hirtelgött egy évtizedben keresztül a franciákat, hogy a kisanant államok politikai határait csak úgy lehet konszolidálni, ha egyelőre a gazdasági elzárkózás vámfalait is ráépítik. Ez a politika valóban sikerült is, de

a Benes által aholland ígért konstruktív politika sehol sem jelentkezik.

Pöstyén e válságos évben minden rheumásról gondoskodik 15 osztályba sorozott egyéni pausálkurálival. A gyógyszerközők széles skálája módot ad a legenyhébb kurára is. Pengőfizetés, felvilágosítás: Pöstyén fürdő Iroda Budapest, VII., Károly-körút 3/a. Telefon: 45-3-82.

A londoni gazdasági konferencia sikertelensége bizonyítja, hogy nincs általános recept a súlyos gazdasági bajok gyógyítására, ennél fogva regionális megállapodások útján kell Európában megkeresni a kibontakozás lehetőségét, a szét-szaggatott részek összekapcsolását. Ma már mindenki belátja, hogy a kis dunavölgyi államok az autarkikus irányzat planétájának uralma alatt gazdaságilag nem tudnak megállni, hanem a vámmal védett biztosított piac kibővítésére kell mindenáron törekedniük. Egyszerre több államot azonban vámpolitikailag összefogni nem lehet!

A legtermészetesebbnek mutatkozik Magyarország és Ausztria gazdasági összefogása, mert itt a legesekélyebbek a politikai ellentétek és itt szakadtak szét legkevésbé a régi gazdasági kapcsolatok!

De ez az összefogás csak az első lépést jelentheti azzal az elgondolással, hogy ez magja legyen a dunavölgyi államok gazdasági és politikai összeműködésének. Ez nagy mértékben elősegíthető az is, ha a kisanant-államoknak valóban sikerülne időközben létrehozni egymás között az annyiszor megkísérelt, de mindaddig sikerrel nem járó gazdasági szoros kapcsolatot és az így kialakult két dunavölgyi gazdasági csoportosság keresné meg azután a gazdasági összeműködés célravezető útját és pedig az éles politikai ellentétek előzetes kiküszöbölésével.

Mándy Samu

felsőházi tag, nagybírtokos

— Annakidején, mikor Briand terve nagy lelkesedést váltott ki, mindenki érezte már, hogy széjjel-szaggatott kis gazdasági egységeken a világgazdasági élet csak sorvadhat. Erről a nagy koncepciójú tervről csakhamar kiderült, hogy túlnagy dimenziója miatt belátható időben nem valósítható meg. A gazdasági sorvadás tehát folyamatosá vált. Most fonnyad le a napirendről személyzetlenül a londoni konferencia. A kereskedelmi szerződésekkkel — sajnos — csak részleges eredmények érhetőek el, de azok is labilisak. Marad a közel-fekvő államok egymás gazdasági kiegészítése.

A törvényhozás tagjai közül — amikor még politikailag talán kockázatos volt, — már 1925-ben elváltam, aki egyik képviselői beszámolómban — Magyarbolyban — azt hangoztattam, hogy vámúnióra kell lépünk Ausztriával.

A régi kipróbált kapcsolatok újmutatást jelentenek és alapot adnak arra, hogy a szoros gazdasági együttműködés mindkét államra hasznosodó lenne.

A mai politikai hangulatot feletté alkalmasnak tartom gazdasági kimélyítés intézményes beállítására.

Ilyen gazdasági szövetkezés megerősíti a lelki kapcsolatokat is és ha e két állam gazdasági egysége nem bizonyulna elégné, úgy arra kell törekedni, hogy egy határos, mindkét államnak kedves nagyhatalommal létesítessek szoros gazdasági érdekszövetséget. A mai világban államok egymással hasznára szolgáló barátságát, esakis a gazdasági összetartozandóság megszerzésével lehet felépíteni.

Örömmel állapítom meg, hogy Dollfuss osztrák

A budapesti kir. büntetőtörvényszék dr. Dajkovich Sándor főmágnányánál. Egyed Zoltán ellen indított bünygyben következő ítéletet hozta: Egyed Zoltán vádlottát bűnösnek mondja ki, mint a St. 33. §-a szerinti várt szerzőt sajtó útján elkövetett fágalmazás vétségében és ezért őt a 3. §. 2. bek. foglalt szabadságvesztés büntetés mellőzésével 500 (öt száz) pengő pénzbüntetésre ítéli. A kir. törvényszék a St. 43. §-ának 4. bek. értelmében kötelezi »A Reggel« című időszi lap felelős szerkesztőjét, hogy az ítéletet jogerősen emelkedése után »A Reggel« című lapban, a száon elején rendszeres nyomással tegye közzé. A budapesti kir. ítélőtábla mint büntető bíróság a sajtó útján elkövetett fágalmazás vétsége miatt vadolt Egyed Zoltán ellen indított bünygyben meghozta a következő ítéletet: A kir. ítélőtábla az elsőfokú bírói ítéletet helybenhagyta.

Hotel Auguszt Abbazia

Szoba teljes ellátással (penz) 9 pengőtől, egy pengő kúrtaks, egy pengő borralval. Felvilágosítást nyújt fenti szálloda és Auguszt cukrászda Budapest, I., Krisztina tér 3.

Pengőben
Budapestben
fizethető

AJTÓ, ABLAK 37

kétcolos borovibóci

pengő

„Glóbus” Csanádi uca 10.

kancellár és az osztrák közelet tőbbi vezetőegyenlőségének bennünket érdekli legutóbbi nyilatkozatai után egyenesen kíváncsúnak mondható a zűdászalhoz ülni.

Csetényi József
közgazdasági író

— Az osztrák-magyar szoros gazdasági kapcsolatnak mi jelentősége volna Magyarországra és Közép-Európa sorsára? Előbb talán arról kellene beszélni, hogy

Magyarország már elhelyezkedésében s mostani izoláltságában fenn nem tartható;

hogy a kormányzat, minden lépésével, melyet az országnak ebben a lefokozott állapotában és ennek az állapotnak türesemel és elfogadásával tenni tud; a vagyoni, a szellemi és erkölcsi értékek folytonos apadását idézi elő. Ha a közvélemény felismerte, hogy ezen az állapoton változtatni elemi életérdeke és kétség győztri, nagyon megfogható az erje a felszabadító munkára képesé teszi-e; a feléje csapó osztrák események rázák fel annyira, hogy tettekre készségét, az önmagában való bizakodást visszanyeri és egyesült erővel;

Ausztriával együtt emelkedik ki tarthatatlan helyzetéből.

— Négy száz esztendő elnyomás — amelyben éppen a mai Ausztria legkevésbé bünnös — volna jövőtéve, ha az osztrák események átomkóros állapotából felébresztik és gyors tettekre serkentik a nemzetet. Mi azonban nem beszélünk tarthatatlan helyzetünkről, teljes nyugalommal rendezkedünk be rajta tovább és nem szeretünk beszélni

az osztrák-német, vagy osztrák-magyar szorosabb kapcsolatáról. Mi elalusszuk a körülöttünk zajló világeseményeket és nem is sejtjük, micsoda kritizist érlel számunkra a közeljövő amikor a legnagyobbszerű elhatározásoknak kellene megszűlni, de hogyan sülessen ez m g a magunkra érszakolt töltéségből és ennek ikerestvére: a lehetetlenségéből?

Az osztrák események elől való kitérés nagy zárlásokat fog előidézni belső politikai és gazdasági életünkben is!

Mert az egyre sürgetőbben fellépő életproblémáink szorongatnak bennünket és ezek előtt kaput nyitni az osztrák esemény alkalmával is elmulasztottuk és ezzel a megoldás eszközeit adtuk ki kézből.

Farkas Tibor
országgyűlési képviselő

— Mindenki részéről örömmel hallom az olyan nyilatkozatokat, amelyek azt célozzák, hogy azok közt, akiket a földrajzi helyzet és évszázados kultúrkapcsolatok fűznek össze, a multban elkövetett hibák felejtésével és az objektívítás alapján megállapítható reditis fejlődési lehetőség útján szorosabb gazdasági és politikai harmónia jöjjön létre.

Fokozott örömmel kell fogadni az ilyen nyilatkozatokat olyan felelős ügyezők részéről, akiknek a néppel való szoros kapcsolata elvitathatatlan.

A legfontosabb most az, hogy a biztató szavak után az együttműködés gyakorlati megvalósításának helyes és életképes formáját is minél előbb megtaláljuk.

(A nyilatkozatokat folytatjuk.)

Kánya elutazik a londoni konferenciára

(A Reggel tudósítójától.) A minisztertanács legutóbb Imrédy pénzügyminiszter beszámolójával kapcsolatban foglalkozott a londoni konferencia eddigi eredményével és további kitéréseivel. A Reggel most arról értesül, hogy a világgazdasági konferenciára egkőzelebb kiutazik Kánya külügyminiszter is.

× Országos Központi Hitelszövetkezet közgyűlése előterjesztett jelentés arra a széleskörű altruista tevékenységre utal, amit az O. K. H. a mai néhez viszonyok között is kifejt. Az intézet üzletésztőkéje a mult év végén 208 millió P volt, amiből alapítványi üzletésztőkéje 17 millió pengő. A szövetkezetek taglétszáma 1932. év végén 386.540 volt, ami annyit jelent, hogy a szövetkezetek üzletésztőkéje volt lakosság mintegy 2 millió lélekre tehető, mely az ország 8 és fél millió lakosához viszonyítva, annak majdnem 23 százalékát teszi ki. Az O. K. H. nyeresége 502.760 pengő amiből a tartalékok dotálása után 376.471 P osztalékként kerül kifizetésre.

Lovaregyleti versenyek

Stall Landswerth Reichsheroldja győzött a báró Wenckheim Béla emlékversenyben

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a júliusi miting második napján a 12.000 pengős

Báró Wenckheim Béla emlékverseny-t

futották. A mérföldes verseny az idén vizagszój volt. A versenyben a Király-díj és az Osztrák Derby második jutott megérdemelt győzelemhez. A nagy díj lefolyása nem volt egészen sima. A kanyarodóban Marokkó Gray Hope-t és Reichsherold-ot annyira beszorította, hogy Gray Hope lovasa, Szilágyi majd kiestet a nyeregéből. Verseny után Tussz azok bejelentésére szigorú vizsgálat indult, az összes versenyben résztvevő szökeket kihallgatták a stewardok úgy döntöttek, hogy Marokkó lovasát,

Weisbachot két versenynapra a lovaglástól eltiltották.

Reichsherold egyébként némi küzdelem után nyert Marokkó ellen, melyet a harmadik helyen a várásra lovagolt Palmira követett.

Tegnap futották a Lomnici handicap is, melyben a Feneke német Cagliostroja kenterben győzött. A nap egyébként két verseny kivételével erős favoritnap volt.

Részletes eredmény:

I. Tóvárosi díj. 3000 P. 2000 m. 1. Livius (4 reá), 2. Ducky. Im.: Hárem. ¼ h., nyakk. Tot.: 10:10. Befuto: 10:11.

II. Handicap. 2500 P. 1600 m. 1. Anubis II. (10). 2. Suhano (12), 3. Fontos (1½). Im.: Parsifal, Arató, Piel, Kopó, Ilka, Zsuzsu, Sósikfi, Alisia, Kobenzl. 2 h., fejh. Tot.: 10:12. 29. 29. 18.

III. Lomnici handicap. 4000 P. 1000 m. 1. Cagliostro (p), 2. Pazana (10) 3. Bravó (2½). Im.: Etelek, Freya, Bonaparte, Leda II., Mineki, Gay Marika. 2 h., 2 h. Tot.: 10:18. 12. 22. 14.

Kettősfogadás: II. Anubis II., III. Cagliostro 5:104. IV. báró Wenckheim Béla emlékverseny. 12.000 P. 1600 m. 1. Reichsherold (6/10), 2. Marocco (10), 3. Palmira. Im.: Szép Angyal, Gray Hope, Palesi. ¼ h., ¼ h. Idő: 1:40. Tot.: 10:14. 14. 28.

V. Kétfélek verseny. 3000 P. 900 m. 1. Cheeky (4/10), 2. Balsors. Im.: Vádlott, Lilioum. ¼ h., 1¼ h. Tot.: 10:15. Befuto: 10:20.

VI. Welter handicap. 2000 P. 1300 m. 1. Repriz (10), 2. Leonóra (3), 3. Mint a madár. Im.: Blue Cyprus, Fomályán, Urfi, Coruna, Arma Gredl. Nem baj. Napfény, Bréssó, Bajosán, Horniss, Vadvirág. ¼ h., fejh.

VII. Handicap. 1500 P. 2000 m. 1. Csoda (p), 2. Ragrogó (1½), 3. Sylvio (3). Im.: Verity, Martinsberg, Aida, Ignác. 1 h., ½ h. Tot.: 10:28. 12. 13. 16.

Magyar Lovaregylet július hó 8, 9-én versenyt tart

Versenyek kezdete vasárnapon 4. n. 8 ó. köznapon 8:30 ó. Helyárok: I. hely: 4 P. II. hely: 3 P. III. hely: 2 P. III. hely: 80 fillér. Pályahűlés 6 P. Ring 10 P. Kőzetekes villamoson 24, 29. 88-as kocsikkal és a HÉV-en Autobusz Apponyi térről indul 2:10. 3:10 órakor. Oktogon térről 2:15. 3:15 órakor. Átszállóje 1 P

Bombarobbanás felgyújtotta Pötréte zalai falut

Egy asszony elégett, 16 súlyos sebesült

Zalaegerszeg, július 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A zalamegyei Pötréte község egy módos gazdájának, Tót Bálintnak házában szombaton este bomba robbant.

Irtózatos dörrenés rázkódtatta meg a levegőt és a házból csakhamar hatalmas lángnyelvek csaptak elő. Pár perc sem telt belé és már egész ház sor lángokban állt. A környék egész tűzoltósága kivonult a tűzvész elfojtására, de csak vasárnap hajnalban sikerült a tüzet eloltaniok. Ekkorra már

tizenhat ház és sok gazdasági épület leégett.

A tűzvésznél Szücs Gaborné, Földi Ferencné és Gerecsér András súlyosan megsebesült; egyikük, Szücs Gaborné röviddel a kórházbaszállítás után meghalt. Földiné és Gerecsér állapota életveszélyes. Oldás közben nyolc tűzoltó is megsebesült, öt tűzoltó pedig súlyos fiúmérgezéssel került kórházba. A nyomozás eddigi adatai szerint

Tót valamelyik haragosa helyezte el a tűzvesztokozó bombát.

FALUSI CSENDÉLET AZ OKTOGONON

Abbázia-kávéház, délelőtt 12 óra 55 perc.

A szürke borulatban szivárványos parasztkompanya valóságos hadoszlopa merül föl a pesti aszfalton, mint valami szabályos népszínműben... Olyan, mint egy kaza virágcsokor, egyszerre szagos lesz föle az egész Oktogon...

Cifra mándlik begyeskednek, éklömmnyi nikkeltombok fényeskednek, nehez, fekete magyarcsizmák koppannak-dobannak, ünnepi parasztgatyak sétálnak katonásan...

Egész község kerekedett az Oktogonra, szinte a föld alól, vaktló tündöklésben...

Kerek, fekete kalpagok nevetgéinek a kávéházi teraszokra, árvalányhajak lengedeznek, rebbenő piros-fehér-zöld pántlikák mögüll fekete szemek pörkölnek az újságra...

Az Alföld népe randevút adott vasárnap délben az Oktogonon.

A rónák kék ege alól eljötték testvéreink, az országos dalosversenyre érkezőnek.

Dalosok.

Főpántlikázott községi zászlót tartanak barna kezükben, főpántlikázott falusi lelket tartanak a komoly szemükben...

Olyanok, mint a primitív istenek.

Olyanok, mint a kórházi betegszobába betoppantó oszatlogó Egészség.

Pesti polgár bekötött fejfel nézi, mint beteg az ételből jött vendéget.

Az újságok lekonyulnak ideges kezében, asztra fejfel esik vers, novella, vezércikk.

Ez — ez a nagy darab Egészség — izgatott valamennyinél.

Nem napi fuldoklás.

Nem — összeomlás.

Ezek itt — enekelni jöttek...

Dal él a szívükben, a torkukban, a szemükben...

Dal parazellik a bokréttájuk színében, a eszámájuk kopogásában, a cifra pántlikájuk zizzenésében...

Úgy vonulnak át a lelkét veszített pesti Oktogonon, mint a jöreménység...

Mint a jöreménység egy összedől szinpadon.

Bálint Jenő.

A REGGEL TÁRSASUTAZÁSAI:

Július 12 — 22, 12 — 31-ig

Arbe szigetére P 176.—
Részvételi díjban foglaltak első emelt teljes elátás, borralvalók adók, strandhasználat, ill. o vasúti jegy, I. oszt. hajójegy, autobuszjótés P 260.—

Júl. 21-31, júl 21-től aug. 5

Velence és Arbe P 204.—
Részvételi díjban bennfoglaltak: luxusutaló I. oszt. kajitell, Grand Hoteekben való elszállásolás, összes borralvalók, adók, kurtizák P 250.—

Részletes programmal szolgál és jelentkezéseket elfogad előleg fizetése mellett A REGGEL UTAZÁSI IRODÁJA, VI., TERÉZ KÖRÚT 52

FORRADALOM EGY POHÁR TEJBE

Írta: LÁZÁR MIKLÓS

Ha laptársaink egy részének hinni lehet, úgy ma egyetlen veszedelmes, uram bocsáss! *forradalmi mozgalom* foglalkoztatja a magyar kedélyeket, az a lótas-futás, nyüzsgés, gyülekezés, összeesküvés, tüntetés, amelyet a földművelésügyi minisztérium tejröndelete váltott ki. A parlamentben is több szó esik mostanában a tejről, mint sorsdöntő külpolitikai problémáról, mintha az ország tühelyben csak a tej futott volna ki a lábashó! En ugyan nemzeti termelési ágaink között hosszú évek óta leginkább a borral foglalkozom, de az elfogultság vagy pártszenvetély alkoholtól sohasem ment azéért a fejembe. Ez a tejjorradalom felkeltette érdeklődésemet és arra ösztönzött, hogy alaposan foglalkozzam a tejröleáció okaival, miután tiszta bort, illetve tiszta tejet szeretek önteni *A Reggel* olvasóinak poharába. Először a legkiválóbb szakemberekkel beszéltem a tejkérdést. Azután elolvastam a mezőgazdasági kamarák értékes jelentéseit és áttanulmányoztam a hozzájáruló statisztikát és irodalmat. Ezzel sem elégedtem meg. *Kirándultam azokba a pestkörnyéki falvakba, amelyeket újságközlemények a tejjorradalom centrumának jelöltek meg.* Miután így elméleti és gyakorlati úton behatoltam a tejjorradalom titkaiba, közlöm tapasztalataimat.

Mindenekelőtt, lassan a testtel tisztelt lapársak, több óvatosságot és körültekintést kérek. Vegye tudomásul a közvelemény, hogy a *tejjorradalom sáfszékében, a pestkörnyéki sváb falvakban, Soroksáron és Budaörsön, a milimárik elkeseredését és izgalmat pángermán, sőt horogkeresztes agitációra használják ki.* Ezekben a szélesuccájú, nagy sváb falvakban tényleg *ízó a hangulat,* különösen az asszonyok között.

Pénteken, amikor az emberek estére hozták a hírt, hogy július 1-étől nem lehet tejet bevinni Pestre, a pillanatok alatt összeverődött tömeg *megrohanta a soroksári Bastillet, a Tejszövetkezeti Központ tejjűjtőhelyét, amelyet pozdorjává tültek-romboltak, a tejeskannákat pedig szétszórták a HÉV sínei közé.* Persze, éjszaka már csendörök nyomoztak, a rombolás résztvevőit bevitték a közösgéházára, ahol még vasárnap délben is folytak a kihallgatások. Az izgalom nőttön nő, az asszonyok sikoltoznak, a gyerekek bőve kergetődznek és megerősített csendőrpátrujok cirkálnak az uccákon. *Vasárnap délután aztán mindenkit hazaengedtek, senki sem maradt őrizetben.* Pontosan ugyanabban az időben *Budaörsön rohmozták meg a központ gyűjtőhelyét és a hivatalos vajmestert, aki úljukat állta, elagyabugyálták. Asszonyok, gyerekek itt is összetörték, ami a kezükbe akadt.*

Soroksáron is, Budaörsön is, Törökbalinton is sorra kérdeztem emberektől, asszonyoktól: mi a bajuk, miért ez az ajult jédség, tébolyult elkeseredés? A válasz mindenhol ugyanaz: »Elveszik a kenyerünket, a pesti vevőinket, éhen pusztulunk, a milimárikat megveszi télire a fagy, jobb, ha mind felkötik magukat!« Emlégetik, hogy *Bugyi* községben a szövetkezet egy ideig átvette a tejet, meg is voltak elégedve a gazdákkal, most azonban hiába alakítottak szövetkezetet, se Pestre nem hordhatják, se a szövetkezet nem vásárolja tőlük. Hallom aztán, hogy az utolsó héten kétszer is későn este *horogkeresztes diákok jártak a falvakban.* A milimárik vezetőit keresem. Azok benn vannak a városban — mondják. Hova mentek? — Az ügyvédhez, jogsegélyért, védelemért. — Ki a falusiak ügyvédje? — *Dr. Kussbach Ferenc, a Bleyer Jakab német miniszter úr veje.* Így szóról-szóra! Egyébként Kussbach Ferenc ügyvéd urat nagyon dícsérik, lelkiismeretes, a sváb polgársággal együttérző, őznetlen úriember. Künn is járt vasárnap kétszer Soroksáron, délután Budaörsre ment, ahol szintén csendőrség halgattja ki a rombolókat. Egyébként a tejröndelet elleni mozgalom élén egész Pestkörnyéken néhány jóhiszemű, keménykötésű és kötelezősséget híven teljesítő országgyűlési képviselőn kívül *csupa képviselőjelölt áll, akik e hamu*

alatt izzó parázson sütögetik a — mandátumukat...

Most már az olvasó azt szeretné tudni, hogy ilyen fülldet, baljóslatú világban *miért hoz a kormány olyan rendeletet, amelyik ilyen sajnálatos közleharcoló gyűjtja a népszenvetélyt?*

A háború és a forradalmak Magyarország szarvasmarhatenyésztését és tejgazdaságát jóformán teljesen tönkretették, úgyannyira, hogy a *tejtermelés a minimumra csökkent és a termelt tej nem volt elegendő a fogyasztóközönség ellátására.* Ennek a hatását leginkább *Budapest és a nagyobb vidéki városok* érezték meg igazán! A tejhány folytán a *tej ára fantasztikus magasságra szökött fel,* úgy, hogy bár évről-évre javult a helyzet, még 1929-ben is *44 fillérbe került a kannatej literenként Budapestben.*

A tejhány persze a gazdákat arra készítette, hogy minden erejükkel, szorgalmukkal és becsüvésükkel a tejtermelésre vessék magukat, amíg aztán *tültermelés* állott be. A tültermelés még fokozta az az ismert tény, hogy a gabonatermelés az amerikai verseny miatt évről-évre veszített rentabilitásából és így *gazdánk egyetlen komoly jövedelemforrása az állattenyésztés lett.* Még a laikus városi közönség előtt sem titok, hogy *mezőgazdaságunk súlypontja az utolsó években a szemtermelésről az állattenyésztésre terelődött át.*

Igy történt, hogy az ország évi tejtermelése ma már *1650 millió liter,* ami pénzben kifejezve még a mai nyomott árak mellett is, *több mint 180 millió pengőt képvisel.* Ebből a kolosszális tejmennyiségből a lakosság tej és tejtermék formájában körülbelül 1350 millió litert fogyaszt el, borjüvelésre 200 millió litert használnak fel, míg a fennmaradó 75—100 millió liter tej az a fölösleg, amely külföldön keres és ma még talál elhelyezést. Ha ezt az utóbbi, fölöslegként mutatkozó kvantumot nem tudnák exportálni, úgy a hazai piacot nyomná mázsás süllyal, az árak lemorzsolódnának és a termelő gazda úgy járna a tevével, mint a gabonájával: még a termelési költségeit sem tudná megkeresni. *Ez aztán mezőgazdaságunk Waterlooját jelentené!* Nemesak a tejtermelés, hanem igazán remek szarvasmarhatenyésztésünk is csufosan visszafeljődnék, ami *agrikultúránk katasztrófájával* járna. De nemesak a gazda, a fogyasztóközönség is keservesen érezné ennek a szituációnak hatását, amelytől Isten óvjon meg bennünket, hiszen a *tejhány folytán az árak ismét a magasba szöknének.*

Az állami beavatkozásnak azonban *csak két vezérelve lehet.* Az egyik: a *termelő gazda olyan árhoz jusson, hogy termelési költsége bizonyos mértékben megtérüljön;* a másik: a *fogyasztóközönség olyan áron jusson a tejjhez, amely a gazdasági viszonyoknak megfelel és arányban van a gazda költségeivel.*

A kettő közötti differencia nálunk nem csupán a feldolgozás költségeinek fedezését szolgálja, hanem *illt számolják el az exporthoz szükséges anyagi támogatást, az adókat és az ellenőrzési díjakat.*

Kállay nem látott más megoldást, mint hogy az ország legnagyobb fogyasztási területét *zárt területté nyilvánította és erre a területre csak olyan termelő tejet engedi be, akik a rendelet előtt rendszeresen erre a területre tejet szállítottak.*

De van itt egy másik, *kegyetlenül fontos* szempont is: a *közegészségügy követelményeinek biztosítása!*

Ez a rendeletnek legfájdalmasabb pontja a milimárik és az úgynevezett aszfalttehenszék számára! A tejkonjunktura ugyanis igen szépszámú, derék polgárt arra indított, hogy teheneket vásároljon, azokat itt a külvárosokban üres istállóban elhelyezze és a közegészségügyi követelményeknek legtöbbször fittyet hányva, a tejet sem higiénikusan kezelve, hozzák azt forgalomba.

Már most a kormány által alakított ügyfelülvizsgáló bizottság a rendelet kiadásának

napjától kezdve valamennyi fővárosi és a fővárosba szállító tejjel szemben *szigorral felülvizsgálta és kötelezte a tulajdonosokat, hogy üzemeiket minden tekintetben hozzák rendbe.*

Az eredmény igazán briliáns volt! *A fővárosi bakteriológiai intézet vizsgálatainak tanúsága szerint a rendelet óta a forgalomba hozott tejek bakteriológiai szempontból 20 százalékkal javultak* E tapasztalatok alapján a Rendelet krudélisan előírja, hogy a fővárosban fogyasztásra csakis üzemen át kezelt tej jöjjön forgalomba.

Elrendelték tehát, hogy a termelőknél az a rétege, amely eddig szabadon szállított a zárt területre, *üzemszerű berendezésre kötelezték és csak ezen át szállíthasson.* És hogy a kistermelők se zárassanak ki az üzemi kényszer folytán a tejszállításból, ezeken *állami támogatással lehetővé tették megfelelő üzemberendezésű tejszövetkezetek létesítését.*

A cél az volt, hogy a tej Budapesten tisztán és az egészségügyi követelményeknek megfelelően kerülhessen a közönséghez!

Ez az üzemi kezelés, amely különben Európa minden metropolisában kötelező, kétségtelenül *bizonyos megterhelést jelent,* amely a mai viszonyok között — mit tagadjuk — *fájdalmas adó,* de megéri az áldozatot, mert az *így kezelt tej egészségügyileg teljesen kifogástalanná válik és nálunk ma már oly magas szirtartalmat biztosít a közönségnek, amelynek nincs párja Európában.*

Összegezzünk!

A tejröndelet a fogyasztóközönség szempontjából hasznos. *Két fillérrel olcsóbb lett a tej és közegészségügyi szempontból kifogástalan.* Tényleg sérti azonban sok-sok ezer pestkörnyéki kistermelő és milimári életérdekeit, akiket *félszázados, megszokott, beidegződött kenyerkeresetükben gátol meg.*

A pestkörnyéki tejröleáció tajtékoz hullámai is — megjósolom — néhány nap múlva elismulnak, ha a *derék milimárik meg tudják, amit én a vámnál privátszorgalomból kinyomoztam, hogy a júliusi határozat augusztus 15-ig feljuggesztették, illetve elnézik, hogy e dátumig tovább hordják Pestre a tejet régi kundsajtjaiknak.*

Ezek után megmondom őszintén, hogy pestkörnyéki dolgos, józan magyar és sváb testvéreink nem is a tejrölelettel, hanem a haladás könyörtelen törvényeivel kerültek összeütközésbe! A tej egészségügyi védelmét a haladó korszellem parancsolja. Ez ellen nincs fellebbezés!

Szülővárosomban, Nyíregyházán, gyermekkoromban még éltek öreg urak, akik elmesélték, mint rohmozták meg a híres nyírségi taligások az első gőzvasutat, amelyek a nyíregyházi pályaudvarra rohogott. A véreborult szemű taligások teljes meggyőződéssel sturmozták meg a gőzmozdonyt, amelyik egzisztenciájukon és a kenyeriükön gázolt át. Minek otti forspont, ahol vasút járt?

A tejszövetkezetek, *bizony mondom, előbb-utóbb vagy felszívják, vagy koldusbotra juttatják a milimáriart.* Kegyetlen igazságok ezek. De nem való közeleti posztra olyan férfi, aki nem mondja ki az igazságot, ha felismeri.

Elhiszem, hogy a tejröndelet kedvezőtlenül érinti azt a néhány nagytermelőt is, aki Budapest tejellátásának nagyobb részét bonyolította le. *A kontingensei ugyanis revizió alá kerülnek, hogy a kisebb termelők is szállíthasson jusnának.* Ezeket az urakat nem féltém. Ok már régen gyorsvonaton robnak és nem taligán kocognak; majd elintézik a maguk dolgát. Egész biztosan több szöszölőjük van és több szöszölőjük lesz, mint a szegény pestkörnyéki sváboknak és magyaroknak.

A földművelésügyi minisztériumban pedig vigyázzanak! *Egy kis kút viz a tejjben még mindig nem olyan veszedelem, mintha a milimári köcsögjébe lesbenálló izgatott pángermán mércé keveredik!*

HYPEROL
BACILLUSOK PESTTÉRŐJ
HYPEROL
A SZÉNYES ÉS SZÉNYESÍTŐJA
HYPEROL
EGYENLEGESNÉK MEGŐVOJA
HYPEROL

HIREK

Parasztlegény gyön a pesti színházból...

Nem is tudtam, hogy megítájták
A színházban a lelkemet,
S lám, remeg, mint a csillagok,
A kik vállaltak engemet.
Eltátozt szájú öszhájú hold
Nem hallod meg a halk mesém,
Most a bordáim hárfahúrok,
Szívem gyökere pengert rajtuk, —
És lépsémz lett a vesém.

Voltam én parasztek között is
„Zelodáson”, faluban,
S mások csókoltak játék után
Pókhálóláncok kapuban.
Most a fényzínnek szép poklában
Orromba illat szemetelt,
Fölbujt a paradicsom leple,
Szivekből sóhajok morogtak,
S egy vakító hús énekel.

Választhattam az asszonyokból
Finoman harapni valót,
Szemgolyót dobtam a hajába,
Kék lánggal égő foglalat.
Most a táguló orrom lobad,
Lelkem, mint részeg bárány bég,
Fejemben rózsabokor szurkál,
Suhognak a selyemharangok,
S a szívem bóbiskolva ég.

SÉRTŐ KALMÁN

HUGENBERG TRAGIKOMÉDIÁJA

»Nescire nefas«

A német politika színpadáról eltűnt egy alacsony termetű, egy hosszú bajusz és egy hangzatos név. Mind a háromnak viselője Hugenberg titkos tanácsos, a német nemzeti politika legfőbb szemléli vezetője a háború befejezte óta, kétszáz-nál több lap ura, a német nagyipar egyik legsikeresebb szervezője, aki azonban a német polgár jellegzetes sznobizmusaival a porosz junkerek táborába vágott, s e legyőzhetetlen vágyódásával, a történelmi elemi igazságainak félreismerésével s osztályát jellemző politikai tudatlansággal magát és a német nemzetet mélyen elszomorító tragédiába sodorta.

Január 30-án nevezte ki Hindenburg tábornagy Hitlert a német birodalom kancellárjává. Ugyanakkor Hugenberg, a német nemzeti párt politikai vezetője, a német junkerek legfőbb gazdaságpolitikusa, a horogkeresztes kancellár mellett a gazdasági diktátor döntő szerepét kapta; kezében egyesítette az egész birodalom gazdaságpolitikájának irányítását, nemcsak a birodalmi élelmiszeri s a birodalmi gazdaságminisztérium került a vezetése alá, Hugenberg parancsolt a porosz mezőgazdasági és kereskedelemügyi minisztériumban is. *Hiller mellett Hugenberg volt a birodalom leghatalmasabb embere, aki mellett jelentőségben e törpült Göring és Góbbels, a két tárcanéllküli náci miniszter.*

S ma?

Június 30-án Hugenberg megszegyenítve és megalázza, pártjától, hivatól, az Acélsisaktól megfosztva, majdnem teljes politikai izoláltságról. Vállalatai, amelyek már hónapok óta ingadoznak, egyszerre kétes értékű vagyon tárgyakká váltak, személyes befolyása semmivé törpült s örülnie kell, ha mint Schleicher tábornok, abban a kezben részesül, hogy csak a lakásán tartják fogva egykori minisztériumai.

A legnagyobb és a lemélyebb keserűség, amely

ezt a magasba tört, kétségtelenül ügyes és tehetséges német plebejusz érte, az a hálátlan góg, amellyel a porosz junkerek, a keletporoszországi lovagok és bárók elejtették hű szolgálójukat. Hugenberg egész életében annak a kasztnak a szolgálója volt, amely kétszáz év óta tartja a kezében a porosz állambatalmat, amely milliárdjaiba került a weimari köztársaságnak s amely inkább martalécul dobta oda az egész polgári német társadalmat, a modern német kultúrát a horogkeresztes forradalomnak, semhoggy lemondjon különállóságáról, előjogairól s a maga túlzott gazdasági előnyeiről.

Hugenberg, a nagyiparos, a modern kapitalista, a tudományos üzletszervezés mestere, minden tehetségét és képességeit a kelet-elbiai bárók szolgálatába állította.

A horogkeresztes győzelem egyúttal a legszűkebb agrárprotekciónizmus győzelmévé vált Németországban, csak azért, hogy a munkások, parasztek és kispolgárok millióinak rovására egy elavult, a menthetetlen bukásra ítélt társadalmi és gazdasági rend vagyoni állása erősebbéjék. Ezért kellett buknia Brüningnek, ezért omlott össze Schleicher kormányja s ezért jütszötták át Hugenberg és barátai a hatalmat Hiller kezébe!

De a számítás nem vált be. A hitlerista forradalom nem áll, mert nem állhat meg, néhány hónap múlva megkondul a lélekharang a porosz és a sziléziai nagybirtok fölött s eltűnik az európai politika színpadáról az az osztály, amely szívósan és kegyetlenül, de nem tehetség nélkül képviselte a nyers erőszak és a durva erély politikai bölcselét, Hugenberg ennek az osztálynak volt a képviselője, a junkerek történelmi és társadalmi hagyományai nélkül s úgy tűnik el most a német süllyesztőben, mint a politikai rövidlátás s a szegényes fantázia tipikusan porosz képviselője, aki társaival együtt önmagát ítélte halálra.

— Vidéki előfizetőink figyelme! A mai napon postai befizetőlapot mellékelünk azon előfizetőink lappeldányaihoz, akiknek az előfizetése június 30-án lejárt. Kérjük t. előfizetőinket, hogy a megújítást kellő időben küldjék be, nehogy a lap kiadása fennakadást szenvedjen. A Reggel új, kedvezményes előfizetési ára: Egy hóra — 70 fillér, negyedévre 2 P, félévre 4 P, egész évre 8 P.

A REGGEL kiadóhivatala.

— Nem változik az idő. A Meteorológiai intézethez érkezett jelentések szerint Nyugat-Európában csendesebbre és derültebbre fordult az idő, de ez a javulás csak lassan terjeszkedik Közép-Európa keleti része felé, ahol még mindig élénk a légáramlás, felhős az égbolt és még sokhelyütt vannak kisebb esők. Hazánkban az éj folyamán az északraletti országrészekben újból kiadós esők hullottak, de az ország többi részén is sokhelyütt volt kisebb szitálás. A szél a legtöbb helyen már gyengült. Budapesten vasárnap délelőtt a hőmérőnklet 19 Celsius fok. Várható időjárás a következő huszonegy órára: Változó felhőzet, északi légáramlás, egyes helyeken kisebb esők. A hőmérőnklet nem változik lényegesen.

— A kinevezések négynapos késéséből semmi hátrány nem éri a köztisztviselőket. A kormány eredetileg úgy tervezte, hogy a közel kétezer köztisztviselői kinevezésről és előléptetéséről szóló hivatalos közleményeket Péter Pál-napján hozza nyilvánosságra. Később ezt az időpontot július 1-ére, most pedig július 4-ére tolták ki, még pedig — mint beavatott helyen hangszózták — hátrán technikai okokból, mert hiszen e nagyarányú kinevezések és előléptetések kidomlása több napot vesz igénybe. Illetékes helyen azonban közölték A Reggellel, hogy e késédelemből semmi hátrány nem éri a köztisztviselőket, mert a kinevezések és előléptetések július 1-i hatályú történnék meg.

— Fölt a büntetésétől és öngyilkos lett egy örvezető. Zalaezerszegről jelenti A Reggel tudósítóját: Zalaezerszegen vasárnap két öngyilkosság történt, amelyek egyike halállal végződött. Bence Imre 22 éves örvezető a katonai laktanyában szolgálata győzverével a szájába lött és azonnal meghalt. Szabadságáról későn vonult be és félt a büntetésétől. — *Fixl Károly budapesti tanító 32 éves felesége a két karján felvágta az ereket és súlyos állapotban szállították kórházba. Fixl elvesztette állását és az egyik zalaezerszegről kávéházban mint énekes és jazzdobos lépett fel.*

— Füzönál két házfelügyelő egyesület. A Budapesti Házfelügyelői Egyesülete, valamint a Házfelügyelői Nemzeti és Gazdasági Egyesülete hosszas tárgyalások után megállapodtak abban, hogy kiomondják egyesülésüket. A közeljövőben mindkét egyesület az új alapszabályok jóváhagyása végett rendkívüli közgyűlést hív egybe.

— Ami a tüdőnek az oxigén, az a hajnak a gyorsan száradó hidrogén-szulfid. Foketeftéj Shampoo.

2970 BÜTOR 650

sv. frankos penggért

Nagy Zsigmond László u. 3. (Béges kóteleves házban)

— Gróf Bethlen Györgyöt ismét elnökévé választotta az erdélyi Magyar Párt. Marosvásárhelyről jelentik: Vasárnap 4000 főnyi tömeg gyűlt össze a Transsylvania nagygyűlésében, ahol a Magyar Párt országos nagygyűlést tartott. Bethlen György gróf, az Országos Magyar Párt elnöke ismeretle a magyar párttal kapcsolatos politikai eseményeket és a magyarság serekeit. Inozád Jókann Odón ügyvezető elnök az evi jelentés terjesztette elő. Uána Müller József, a párti parlamenti főtájtka, tette meg a parlamenti csoport nevében jelentést, amelynek során tiltakozott az ellen a kifogás ellen, hogy a magyarságot a román nyelvet tőkletesen nem bírő képviselők képviselik, mert, bár igaz, hogy a román nyelv tudása kellék, de nem olyan, hogy enélkül ne lehetne a kisebbséget képviselni. *Elő, ha két-három képviselő vitáznak, a többiek a Magyar Párt kisebb-nagyobb ügyét intézhetik. Ova-int a magyarságot ilyen kívánásgal, mert esetleg a magyarság is megérvé teszi ez s kötelezni fogják a magyar képviselőket, hogy román nyelvűviszák legyenek. Ezáltal abba a helyrebe kerülhet a magyarság, hogy olyan képviselői legyenek, akik tőkletesen beszélnek románul, de a kormány eszközeivé válnak. Jakabffy Elemér hangoztatta, hogy a magyar kisebbség tisztelet és óta nem tudja jogos követeléseit a Népszövetségnek előzni. Pál Arpad, az Erdélyi Lapsok főszerkesztője beszédének elején a Magyar Párt kebleiben működő ügyvezető ellenzéki csoportot rányit akart előidézni, hogy a hatóság beállítsa a nagygyűlést. A gyűlés résztvevői kitaszították a rendezárokat az üléselőteréből. Gyárfás Elemér beszéde után Beleg Miklós mint korolnok átvette az elnökséget és megkezdte a szavazást. Bethlen György grófot egyhangulag újból elnökévé választották s utána perekek felállva tapsolták.*

— Súlyos motorkerékpár-ésűtütközés Kispeszten. Zachár Vilmos 20 éves motorszerelel a Bp. 81—885. számú motorkerékpáron atyjával Kispeszten az 0116-ú utam haladt Budapest felé. Az Arany János uca sarkán egy elöttük haladó fuvaros kocsi jelöns nélkül befordult s így összeütköztek. Zachár és atya az úttestre zuhan-tak. A fiatal szerelő koponyalapi törést, kórtörést és súlyos belső sérüléseket szenvedett, apja könnyebb zűződsókkal menekült meg.

— Orszországra és Törökországra is kiterjed már a francia behálózás. Belgrádból jelenti A Reggel tudósítóját: A jugoszláv sajtó elsőraugy politikai eseménynek minősíti Tevjk Rusdy bey török külügyminiszter párizsi tárgyalásait. A Politika szerint a török-francia közeledés után most bekövetkezik a kisanant és Orszországi közeledése is. Mindezekben a tárgyalásoknak célja a francia behálózásat Európának lehetőleg nagy részére való kiterjesztése. A török külügyminiszternek Joffis jugoszláv külügyminiszternél tett genfi látogatása összefüggött ezzel az akcióval és a kisanant képviselői Londonban is tárgyalnak, úgy Tevjk Rusdy bey-jel, mint Litvinovval. Ezeket a tárgyalásokat Joffisnek és Benesnek Londonból való elutazása után Titulescu folytatta. A meghozások már konkrét eredményre is vezet-ték. A tárgyalást a legközelebbi napokban folytatják, mégpedig két irányban. Általános megne-matadási paktum között a kisanant és Orszországra között és külön román-orosz egyezmény, amelynek célja a besszarbiai kérdés rendezése.

— Völgyesi Ferenc dr. hipnózis és szugesztiverápiai rendelését bel- és idegterghek számára július 3-tól új címén: Vilmos eszázút 23. folytatja.

× Magyar Vasútforgalmi Rt. Beúhly László elnök-lete a ntt tartott közgyűlése elhatározta, hogy elnök-kony leírások és tartalékolások után részvényenként 125 P osztalékot fizot.

— Gazdaságpolitikai est a Lipótvárosi Társaskörben. Dr. Fabinyi Tihamér kereskedelemi miniszter új ma este 8-kor megjelenik a Lipótvárosi Társaskör ünnepi vacsoráján és nyilatkozni fog kereskedelemi, ipari és közlekedési politikájának reformterveiről.

× A Magyar Hitel, Zsoldos Géza kiváló közgazdasági folyóiratának júliusi száma is értékes tartalommal jelent meg. Szókratizáló és tanulságos a lap főszerkesztője, Zsoldos Géza nek »A Félres Tokaj« című gazdaságpolitikai riportja. Zsoldos megállapítja, hogy Tokaj vidékén nagy idegenforgalmat is lehetne teremteni. Igen helyes az az ötlete, hogy sokat lehet e tekintetben a MAV, amelynek máskülömben esinos és rendez 60-másán már kifejezésre kellene jutatni a történelmi borvidék jellegét. Feltűnéseltető elikét Zsoldos azzal az igazsággal végzi, hogy spraganada nélkül nincs élet, mert a legkiválóbb cikk sem ér semmit, ua nem tola-estik a közönség elé.

— A Kristóf Áruháznak, a Belváros 61 nagy Áruházának átépítési munkálatait megkezdte. Az Áruház augusztus 15-én nyílik meg S k u t s Bala, S e r e s s J e n ő és a külföldi tanulmányútról hazatért dr. P e r e s s P a l vezetésével. Szak-körök véleménye szerint a Kristóf Áruház hiánypótló intézménynek ígérkezik.

— Bőlnifelnök! Irmándi gyorsan segít, mert pár óra alatt gyomrot-belei tisztít.

Menjünk nyaralni csonka hazánk nagy-szerű természetű kin-csere építeti **hajdúszoboszlói hévízfürdőhe**

73 és 78°-os hőforrások. Erősen konyhasós, jódos, brómos hévívek. Strandfürdők, kádfürdők, leon olcsó árak. Csoportos kirándulások esetén a fürdőjegyekből 50%-os engedmény! Prosp. és felvilágosításnál készséggel szolgál az Igazgatóság

Váry Albert válasza Lázár Miklósnak

Kedves Barátom!

Nem tudom időszerű lesz-e számodra s lapod számára válasom. *Lóránt István* Németszabban fogvatartott magyar állampolgár ügyében, az *A Reggel*-ben hoztam intézet megítéssel nyílt levelekre. En azonban — bár a '38 Orai Újságban már válaszoltam — szükségesnek tartom, hogy válaszatam az a közönség is ismerje, mely a Te nagyszerű lapod olvasótáborához tartozik.

Mint igazságügyi ember, ki *egész életében az emberi szabadság, jog és igazság őnzetlen szolgálatára törekedett*, ismét egy szomorú tapasztalattal lettem gazdagabb.

Ebben az igazított és nyugtalan korban a *tárgyalagos* álláspontot *félreértik* az emberek! Hiszen *míg lényegben és érdemben* ebben az ügyben teljesen egy *véleményen voltunk!* En csak a *formát* kifogásoltam, melyben ezt az ügyet szóvá tetted!

Miről van itt szó?

Meggyőződésed szerint egy magyar állampolgárt a német hatóságok jogalanul fogva tartanak! Ezt a meggyőződésedet merített a fogvatartott magyar állampolgár s hozzátartozói előadásából s abból, hogy a fogvatartott magyar állampolgár előadása szerint öt három hónapig azt ki sem hallgatták a s magyar külképviseleti hatóságoknak nem sikerült közelebből megállapítani, hogy nevezett miért van fogva, s nem sikerült őt szabadlábra helyezni.

Hát ez így egyszerűen elmondva tényleg megdöbbentő s *teljesen megerőltet s megrémít* a Te nemes és őnzte *felhőborodásod*, hogy a külügyminiszter urat sűrűs közbepepre szólított föl.

Eddig ez rendben is van s nincs köztünk nézeteltérés. *Egyetlen állam sem türheti, hogy polgárait idegen államhatolattal indokolatlanul börtönbeveless!* A magyar államnak tehát *bücsületbeli kötelessége* ebbe az ügybe beavatkoznia s a *jogtalan fogvatartásnak véget vetni.*

A hiba ott kezdődött s — *innen ered köztünk a félreértés* — mikor Te a külföldi hatóságoknak vagy bíróságoknak ezt az eljárását galádásnak bélyegzedtél akkor és az előtt, *mielőtt a német hatóságoknak ebben az ügyben álláspontját ismerled volna!* En csak az ellen tiltakoztam a képviselőházban, mert nem venném szívesen, ha a német országgyűlésen magyar hatóságokról s bíróságokról hasonlóan nyilatkoznának.

De nézzük csak meg ezt az ügyet közelebből. Valamely országban fogvatarthatnak valakit *bűnvádi* okokból vagy *közbiztonsági*, rendőri okokból. Sajnos, az elmúlt 19 esztendő alatt — a világháború óta — különösen a közbiztonsági okokból való fogvatartásra sok szomorú példát tudunk. Mármost Te a képviselőházban felolvastad a müncheni magyar királyi főkonul hivatalos értesítését, mely szerint ebben az ügyben egyelőre nem tehet semmit, *be kell várni a lipcei kir. főtörvényszék döntését.* A *Reggel*-ben olvasom a külügyminiszter úr nyilatkozatát, hogy *Lóránt István fogvatartása egy nagyobb politikai bűnüggyel van kapcsolatban.* Azt is mondja a külügyminiszter úr, hogy ott ezidőszent több ezer ember van őrizetben.

Mármost ezeknek az adatoknak alapján nagyon valószínű, hogy *Lóránt Istvánt* valamely politikai bűncselekmény gyanúja címen tartják fogva.

Végtelessé fájdalmas, ha ártatlan és elkieserítő, ha igaz, hogy eddig ki se hallgatták, bár nem szabad elfelejteni, hogy ahol a letartóztatottak ezrei vannak, bizony el lehet képzelni azt az eltelendő lehetetlenséget is, hogy még nem került a sor kihallgatására.

Ebben az ügyben a német hatóságok s bíróságok hivatalos álláspontját még nem ismerjük.

Mi tehát a teendő?

A külügyminisztert *sürgős s erélyes eljárásra bírn* a fogva levő *Lóránt István* ügyében való eredményes beavatkozására.

Eddig egy véleményen vagyunk.

Nem vagyunk azonban egy véleményen abban, hogy az ottani hatóságok hivatalos eljárása s álláspontja ismerete nélkül egyáltalán megközelíthető a fogvatartott magyar állampolgár s hozzátartozói előadásából s abból, hogy a fogvatartott magyar állampolgár előadása szerint öt három hónapig azt ki sem hallgatták a s magyar külképviseleti hatóságoknak nem sikerült közelebből megállapítani, hogy nevezett miért van fogva, s nem sikerült őt szabadlábra helyezni.

Ebben és csak ebben volt és van köztünk vita! Erdemben igazad van! Ha komoly gyanú van a *jogtalan fogvatartásra*, a magyar államnak kötelessége *erélyesen* közbelepn. *Erre Veled együtt én*

— A vakok kórusa győzött az országos dalosversenyen. Az ország összes dalgyűléteij vasárnap délelőtt színházakban és mozikban mérték össze tudásukat. Az eredményt este 9 órakor az újsárházba díszteremben hirdette ki *Frühwirth Mátyas*, a zsűri elnöke. *A dalosverseny első díját, a kormánzó aranyserleget a budapesti Homeros vakok vegyeskara nyerte, a második díjat, Tinódi Lantos Sebestyén ezüstszerleget Budapesti Székesfőváros Elektromos Művei Dalkörének ülték oda.* A különböző csoportokban a következők lettek győztesek: Nehéz műdalosport (Debrecen hétközi ezüstszerleget és aranyérem); Újpesti Dalkör. Könnyű műdalosport; Miskolci Mozdonyvezetők Otthonának Dalárdája. Nehéz vegyeskar. Szegedi Oratórium Dalárdaegyesület. Könnyű vegyeskar: Budapesti Törökvei Dalkör. Nehéz népdal: Harmonia Dalegyelet, Debrecen. Könnyű népdal: Kömői Római Katolikus Dalkör. A versenyen kívül indultak csoportjában első a Nagy-tényi Dalkör, második a Budakeszi Dalárda, a kezdők csoportjában első a Mátészalkai Református Dalárda lett.

— A Dunába ugrott egy fiatal leány. Vasárnap reggel a Ferenc József-híd budai oldalán a Dunába ugrott a 24 éves *Leichtenstein Teréz*. A mentőőrség kifogta és kórházba szállították.

— Több ezer pengő értékű gyűrűket felejtett egy uriaszony a Bellevue-szálló mosójában. Vasárnap este *Krammer Ernő* ny. tüzezerede felesége a Bellevue-szálló mosóhelyiségében felejtett négy értékes briliánsgyűrűt. Az uriaszony kézműs után néhány perccel vette észre, hogy a gyűrűket elhagyta, de mire visszatért, már nem találta meg az értékes ékszereket.

— Az amerikai függetlenség nyilatkozat évfordulóján, kedden délelőtt 11 órakor a városligeti Washington szobornál ünnepelt rendező a Székesfőváros Tanácsa, s Magyar-Amerikai Társaság és a Magyarok Világszövetsége. Az emlékünnepély szónokait báró *Perényi Zsigmond*, báró *Forster Pál*, gróf *Apponyi Antal* Lajos és az amerikai követség ügyvivője lesznek.

— Halálra gázolt autójával Siófokon egy kislány *Halászy József* baranyai fődhérlő. *Székesfővárról* jelentő *A Reggel* tudósítja: Siófok keleti hejrártjánál, a Fő ucan *borzalmán szerezettségű kislány*. Budapest felől robotgott be Siófokra *Halászy József* baranyai fődhérlő autója, amelyet maga a tulajdonos vezetett és elütötte *Brück* siófoki *fakerekedő négyéves* unokáját. *A gyermek feje teljesen széllőcsont és a szerencsétlen kislány a helyszínén meghalt.* *Halászy* erre teljesen elvesztette a fejét, jobbra-balra rángatta a kormánykereket, a kocsi *ködönlöt egy villanyoszlopot, kettőtört egy harmin centiméter átmérőjű előfát, majd nekiment a legközelebbi ház falának és teljesen össeszórtódott.* A csendőrség őrizelbe vette *Halászyt* és értesítette a vészprémi ügyészséget, amelynek kiküldöttje ma, hétfőn reggel jelenik meg Siófokon.

× *Goldberger Sám. F. és Fia Rt. Vészi József* főldházi tag alelnök vezetése mellett tartotta közgyűlést, mely elhatározta, hogy a letölti üzleti érvényességét 2.90 P osztalékot fizet a vállalat főpénztárával (Arany János uca 32.) vagy a Kereskedelmi Banknál. Uj tagul az igazgatóságba báró *Pop Géza* választották meg. A közgyűlés végén *Vészi* alelnök meg svakban emlékeztet meg a fontos üzleti ügyekben távollevő elnökökről. Intézkedése elhatározta a közgyűlés, hogy a nagy érdemeket, melyeket *Dr. Rudny-Goldberger Leó* elnök fáradságtalan, odaadó tevékenysége által a 150 éves fennállása küszöbén álló vállalat felvirágztatásán kívül szerzett, jogszökonyiban árálta meg és a távollevő elnökök erről távirányban értesíti.

— 47 német keresztény esküvő volt vasárnap Berlinben. *Berlinből* jelentik: A Lazarus-templomban vasárnap délben tömegesketés volt, amely negyvenhét pár kelt egybe s német keresztények táborából. Röviddel előbb négy nemzeti szocialista német keresztény szülőpár egy-egy gyermekét keresztelték meg. Délután a *»Cseh Sörház* felidzást termben nagy *közös lakodalmi ünnep* volt, amelyen *Göbbels* miniszter is felszóllalt.

— Szétronosolta a lábát a villamos. *Földán István* 29 éves műszerész a Thököly út 106. számú ház előtt *felugrott egy 67-es jelzésű villamosra.* Visszaszállt, a polkosi alá került és a kerekét szétronosolták a lábat. Elvezetéses állapotban szállították kórházba.

— Felokkerkedelmi iskolai javítóvizsgálatra elkészített tanulmány. Az állászatn felokkerkedelmi iskolai tanárok a kultuszminiszter engedéllyel és a főigazgatóság felügyelete alatt a szepienbéri felokkerkedelmi iskolai javítóvizsgálatra elkészített tanulmányokat a Közigazgatási Egyetem (Széch. ut. 23.) rendezte. A tanulmányok között 15 P. amelynek csak 1 P. jelenlévő beírattai díj járul. Beírattások: s hó 8-ig naponta 11—12-ig.

— Harmadéves találkozó. A II. kor. egyetemű főgimnázium és *Ferenc József* nevelőintézet 1903-ban végzett növendékei július 3-án, hétfőn este nyolc órakor találkoznak a Krisztinavári *»Zöldfás* vendéglőben.

— A püder kiválasztása. A püder az arcbőr ápolásának igen fontos kelleke. Részben az arcbőr védelmére szolgál, részben pedig hamvas, egységesen ható külszint kölcsönöz az arcbőrnek. Szabály az, hogy a *ziros arcbőr* ápolásánál püder helyett használjon *Sulfamyl* kénpüder, mely a *ziros arcbőr* szuverén szerének tekinthető.

— Autobusz a Balatonra. Az Oktogonról naponta 4 órakor. A Vízadó térről 8 óra, 10 perckor, a Gellért térről 8 óra, 15 perckor autobusz indul a Balatonra, amely 10 óra 55-kor Siófokra, 11 óra 25 perckor már Balatonföldvára van. A vízparti Siófokra 7.50 P. Balatonföldvára 8.50 P. Vász. és ünnepnapon a menetidő új járművel állomásra 11.50 P.

— A rosta új agrarpolitikai és gazdasági héttal viseli ezt a nevet. Az élénk, változatos tartalmú újság különösen a mezőgazdaságban tevékenykedő néprétegek érdekeinek akar lelkes és hűséges szószólója lenni. A kiszámadalmazmólból jól ismert és becsült *Bizó Imre* Bódiszár szerkesztő.

Okos ám... Péter, a káplár!

„Folyton-folyvást menetelek, Majd, hogy beia nem görnyedünk, Mégis grány lett az életünk: Amióta „FRUITIT” eszünk.”

Telhat:

Tudod mit? Együnk Fruitit!

A FRUITIT cukorka nagyszerűen fokozza erőnket és csillapítja idegenket.

Öyártja: STÜHMER FRIGYES RT.

is kérem a külügyminiszter urat. Ez nem pártkérdés, ez a magyar állam szuverenitásának ügye.

Ne félts te engem kedves barátom, hogy én valamikor is az erőszak s jogtalanság pártjára állók. Nehéz időkben tettem az ellenkezőről tanúságot. Az erőszakról, terrortól s jogtalanságtól undorodom, mert a legnagyobb földi értéket, a lelket tiporja össze. *Nem ismerem el semmiféle eszmének azt a jogát, hogy a lelkeket letapsa.* Ha valamely eszmeinek íza van, annak igazat a szabadon szórnyálta emberi lélek úgy is fölisméri. De ezt a szabad szórnyálást csak a *szabad* biztosíthatja! *Az a szabadság, melyet az emberiség időközben meg-megpézd, de amely mégis legnagyobb ereje s biztonsága minden eszmeinek, minden haladásnak s minden kultúrának.* A régi igaz barátsággal köszönt:

Váry Albert.

— **Ügyvédek!** Négy napon keresztül tanácskoztak Pécsett Magyarország ügyvédségének képviselői az Országos Ügyvédszövetség vándorgyűlésén. A gyűlés célja az volt, hogy megbeszéljék a módokat és megkeressék az eszközöket, amelyek segítségével a *magyar ügyvédség katasztrófáját* elhárítani vagy megakadályozni lehet. Ehelyett azonban az *ügyvédség egyetemes képviselete*, méltóan régi hagyományaihoz, elsősorban a *közszabadságokat veszélyeztető és fenyegető intézkedések ellen* foglalt állást, saját érdekei helyett a *jogterés közönség érdekeinek* védelmére kelt, *gazdasági és rideg osztályérdekeknek hangzóitól helyett a vándorgyűlés a jogeszmé eszményi és etikai szövegében állította eszmé működését.* Alig néhány órát szenteltek csupán azoknak a kérdéseknek a tárgyalására, amely az *ügyvédség életérdekeit* érintették. A vándorgyűlés példát mutatott az ország irgalmatlanul súlyos helyzetében az összes foglalkozási ágaknak abban, hogy a *közszabadságok s a polgári jogok védelme ma nemzeti érdek* és csak ezek biztosítása s megvalósítása után lehet szó a különböző társadalmi osztályok különleges egyéni érdekeinek állami beavatkozással való kiszolgáltatásáról.

— **A Párisi Nagy Áruház és a kereskedelem harca.** Ismeretes az a haboruság, amely az ország kereskedőtársadalmát és a nagyruházak között folyik és amelynek szomorú hatásai különösen a fűszerzakmban jelentkeztek. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kísérletet tett arra, mint azt *A Reggel* már jelentette, hogy a *nagyruházak és a kereskedelem között békés úton közvetítsen.* E közérdekű közvetítésnek meg is volt a *bücsületes eredménye*, amennyiben a nagyruházak, *így a Corvin Áruház, a Magyar Dircatornok és a Fenyves Áruház is, bejelentették, hogy hajlandók a kamara elnökének, Eber Antalnak közvetítésére a békés megegyezéshez hozzájárulni.* A főváros legnagyobb és méltán elismert áruházainak ez az előrelátó és büles állásfoglalása *átalános megnyugvást* keltett. Annál feltűnőbb és visszatetszőbb, hogy a *békés megegyezés elől egyetlen áruház zárkózott el, a Párisi Nagy Áruház*, amely a mai időkben szociális és politikai szempontból is oly bünyös és veszedelmes konokissággal továbbra is ragaszkodni kíván *azokhoz az üzleti fogásokhoz és eszközökhöz, amelyek a kereskedelemnek jogos érdekeit és a méltányos versenyt szellemét sértik.* Tudvalevő, hogy évek óta a kereskedelem részéről a *legjobb panasz éppen a Párisi Nagy Áruház üzleti módszere ellen hangzott el* és éppen ez a vállalkozás az, amely most rideg, eléggé el nem ítéltető állásfoglalásával annak a látszatát kelti, hogy még a többi nagyobb és előkelőbb áruház közérdekű elhatározását is a saját hasznára akarja kamatoztatni. *A Reggel* értesülése szerint a főváros kereskedőtársadalmába körében érhető elkeseredést keltett a Párisi Nagy Áruház közérdektelen magatartása és már a vasárnap folyamán több területi értekezletet tartottak, amelyekben arról tanácskoztak, hogy milyen törvényes eszközökkel folytassák a harcot a Párisi Nagy Áruházal szemben és a kereskedőtársadalom életérdekeinek megvédése érdekében.

— 1 + 1 = 1. Egy legyezőt kétféle lehetnek bárhová a Balatonra a MÁV Menetgyárda legyezőtészte alapján, mely egy hétre két személynek nyújt esélhető lakást, állást, fürdőt, kabint, stb. Ára 110 pengő.

— A nyári légtörölgetem teljes üzemben. A MALERT eddig üzemben volt napi két weni járata mellett július hó 1-től kezdve megindult a helyi járatok is. Kaposvár és Miskolc felé, továbbá az elmúlt évben annyira bevált Budapest-Klauserfürt-Velencei vonalát is. A helyi vonatokon a gépek napoként, vasnapok kivételével, míg Klauserfürt és Velence felé hetente kétszer: szerdán és szombaton oda, hétfőn és csütörtökön vissza közlekednek. Klauserfürt az 91. és 101. Velemnéde 4 óráig vezet. Ámaddig, hogy a társaság a vonalaira is bevezette a 30 százalékos térti kedvezményt, a menetidőt ismét olcsóbbak lettek. Jelenleg a MALERT iradjában Váci uca 1. szán alatt az az összes menetgyárdaoktban,

Ma, hétfő este 8 órakor a FORUM-ban

300-adaszor

CSÓKOL VERONIKA

A díszelőadásban megjelenik a film címszereplője:

GAAL FRANCISKA

továbbá Nóti Károly, Joe Pasternak stb.

— A Szőlőbirtokosok Szövetségének tapolcai nagygyűlése. *Tapolcára* jelentik *az ittel* tudósítójára. A balatoni borvidék szőlőgazdatisáradalma, a eszütörtöki enlekzetes zászolóntó nagygyűlés hatása alát, a *balatoni borvidék minden kösségében hozzáfont a szövetség helyi szervezeteinek megalakításához*. A tapolcai városahá udvarán lefolyt hatalmas méretű seregszemle az ország szőlőgazdáinak és szőlőmunkáságának teljes *együségét* dokumentálta és a viharos lelkesedés, amellyel az óriási község gróf Esterházy Mórionak, a tapolcai kerület képviselőének, *Darányi Kálmán* államtitkárnak, a balatonfüredi kerület képviselőjének, *Lázár Miklós* tokaji képviselőjének, a Magyar Szőlőbirtokosok Országos Szövetsége elnökének és a többi szónokoknak: *Fehér Károly* tapolcai főjegyzőnek, *Orffy Imre* szekszárdi képviselőjének, *Polgár Lajos* és *Reizmann Zoltán* szövetségi igazgatóknak, *Faber Györgynek*, a Mezőgazdasági Kamara küldöttjének, *Cs. Darab József* balatonfüredi hegycsoégyi elnöknek, *Nagy Lajos* eszpernek és *dr. Kaszás Károly* szőlőbirtokosnak, a Függelék Kisgazdapárt helyi elnökének beszédeit, *Besseney Zénó* képviselőnek, a parlamenti borblokk elnökének, *Petró Kálmán* egri képviselőjének, báró *Inkey Pál* eszurgói képviselőjének, *Sándor István* kecskeméti képviselőjének, *Turcsányi Egonnak*, a tabi kerület képviselőjének, báró *Vay Miklós* tiszalóci képviselőjének, *Györgyey Lajos* szövetségi alelnökének üzeneteit fogadta, megerősít abban az általános véleményben, hogy a *tapolcai nagygyűlés a szőlőgazdalmozgalmak fordulópontját jelenti*. Nagy feltűnést keltett *Darányi* államtitkár ama örvendetes bejelentése, hogy a *borfogyasztás adó enyhítése folytán a borfogyasztás Budapesten 35%-kal emelkedett*. Úgy Esterházy Móric, mint *Darányi Kálmán* és *Lázár Miklós* hangsúlyozták az *osztrák-magyar szorosabb gazdasági kapcsolatok nemzetmentő szükségességét!* A Szőlőbirtokosok Szövetségének a balatoni borvidéken már eddig megalakult szervezetei kimondották, hogy küldöttséggel képviseltetik magukat a Magyar Szőlőbirtokosok Országos Szövetségének még e nyáron Sátoraljaújhelyen, Kecskeméten, Egerben és Szekszárdon rendezendő nagygyűlésein.

— Házasság. *Ester László*, a Postai Magyar Kereskedelmi Bank tisztviselője eljegyzte *Geltz III. old.* tanárnőt, — *Krausz Lajos* (Veszprém-Budapest) és *Löwinger Szára* (Tokaj-Newyork) Budapesten házasságot kötöttek.

— Az elítélt angol mérnökök elutaztak Moszkvából. *Moszkvából* jelentik: *Thornton* és *Macedonali* angol mérnököt, akiket Moszkvában az év áprilisában kénkedés és ellenforradalmi ízelmek miatt Moszkvában szabadságvesztésre ítélték, vasárnap délelőtt a *GPU tisztviselői a pályaudvarra kísérték és katonaközlők Oroszországból*. Ezzel egyidejűleg a szovjetintó kormány *Jóváhagyta a Litvinov* külügyi népbiztos és *Sir John Simon* angol külügyminiszter között létrejött megállapodást, amelynek értelmében *július 2-án ismét helyreáll Anglia és Oroszország közt a rendes kereskedelmi forgalom*.

× *Hangya* Termelő-Ertékesítő és Fogyasztási Szövetkezet a múlt évben 46,6 millió P értékű forgalmat bonyolított le. Az elmúlt esztendőben a nehéz viszonyok következtében 26 szövetkezet volt kénytelen felszámolni, 2 szövetkezetet alapszabályellenes működés miatt a *Hangya* kizárt a kötelekéből. 21 szövetkezet pedig — önállóságot főladva — a Házartási szövetkezetbe olvadt be. Ezzel szemben az év folyamán 3 új szövetkezet alakult, 1 felszámolásnak indult szövetkezet újból talpraállott, két, néhány évvel ezelőtt kizárt szövetkezetet pedig, miután ennek előfeltételeit megteremtették, újból fölvettek a kötelekbe. Az év végén összesen 1578 szövetkezet működött kötelekben. A *Hangya* Szövetkezet az 1932. évben 11.757 P nyereséget ért el. A közgyűlésen *Balogh Elemér* vezérigazgató, felsőlázi tag elnökölt.

— *Ejjeli hureokkodás az ablakon keresztül rendőri beavatkozással és visszaköltöztetéssel*. Vasárnapra virradó éjjel nagy esőidület támadt a *Dohány uca* 77. sz. ház előtt, amelynek egyik első emeleti lakásából *kötelen bútorokat eresztettek le az ucaóra*. Már egy teljes szobaberendezést helyeztek el az Alsóerdősor ucaában várakozó bútor szállítókoscsiba, amikor *Sándor Ferenc* házfelügyelő észrevette az éjszakai költözködést és rendőroket hívott, akik *hátorszállítómunkást, valamint a lakás bérletjét, az óvadékihasználat miatt letartóztatott Oppenheim Gyula feleségét és fivérét elállították a VII. kerületi rendőrkapitányságra*. A kapitányságon megjelent a háztulajdonos ügyvédje, *dr. Szegő Vilmos* is, aki bejelentette, hogy *Oppenheimék* ellen kilakoltatási eljárás folyik és 1200 pengővé bértartozás fejében bútorraik le vannak foglalva. Az ügyeletlen rendőrszűvelő erre úgy intézkedett, hogy a *kisempesztelt bútorokat azonnal vissza kell szállítani a lakásba*, mert azokra a háztulajdonosnak törvényes visszatartási joga van.

× *Urkány-Zsitvölgyi Magyar Készárhánya Rt.* igazgatósága az 1931. üzletévről áthozott 1.097.469,07 P nyereségelvitelt, valamint az 1932. üzletévről elért 708.827,26 P nyereség alapján rendelkezésre álló összesen 1.801.296,33 P-ből az e hó 6-iki közgyűlésnek részvényenként 5 P osztalék kifizetését fogja javasolni.

Szegény kis
Gál Júlia esete
Klein Josával
a PESTIFUTÁR
legújabb számban

— **Július 10-én kezdődik az aratás!** A június végi rossz időjárás két héttel eltolta az aratás megkezdésének időpontját. Az esős megszűnése mindenütt jelentékeny megjavította a termés-kültségek és a földmívelésügyi minisztériumba beérkezett jelentések szerint sok gazdaságban már július 6-án meg akarják kezdeni az aratást. Ezek azonban csak szórványos esetek lesznek és az ország legnagyobb részében július 10-én kezd az aratni, olyan késői időpontban, amire még sohasem volt példa Magyarországon.

— **Halálozás.** Stern Márkus kereskedő, Szerencs társadalmának érdemes polgára Budapesten elhunyt. Holttestét hazaszállították Szerencsre, ahol nagy és általános részvét mellett kísérték utolsó útjára. — **Lövei Lövey Miklós**, Szabolcs vármegye nyugalmazott árvaszéki főnöke 81 éves korában Nyíregyházán elhunyt.

— **Imrédy pénzügyminiszter az infláció puszításairól és a pénzforgalom javításáról.** A »Neue Freie Presse« vasárnapi száma a londoni konferencián résztvevő legkiválóbb pénzügyi szakteknikélek sorában **Imrédy pénzügyminiszter véleményét is közli az aranyalap fenntartásáról.** — A pénz stabilitása az egészséges közgazdaság alapja — mondja Imrédy. — **Ennek igazgatói főleg azok az országok ismerik el, amelyek végigszennvedtek az infláció minden puszítását s tudják, hogy az nemcsak a közgazdasági élet alapjait, hanem a társadalom egyensúlyát is megintatja.** Az adott viszonyok között a pénztabilitás egyetlen megoldása az aranyalaphoz való visszatérés, de gondoskodni kell az aranyalapon álló pénzrendszerek funkciójának megjavításáról is.

× **Magyar Rugvántáruégy Rt.** közgyűlésének határozata alapján 1932-re részvényenként egy pengő osztalékot fizet.

A bezárt Andrassy-úti Wagner vendéglő Kép, amelyhez nem kell magyarázat...

— **Hajnali gyűlést tartanak keddről szerdára virradóra a pincerek a borralval ellen.** Az szállodalai, éttermi és kávéházi alkalmazottak szakmai tanácsa kedden éjszaka negyed 3-kor gyűlést tart a nagygyűlésen Tivoli moziban, hogy a borralvalókérdésen állást foglaljon a választójelen a kávéosk határozatára, amely meg akarja hosszabbítani a borralvalórendszer életét.

KERESZTREJTVÉNY

Magyar népművészet

Rovatvezető:
Kende Hilda

Rejtvényünkben a magyar nemzet művészetének különlegességeit találja a megfejtő. A már megfejtett rejtvényben ismét rajz alakul ki, ezúttal a legjellegzetesebb magyar népművészeti motívum! A rajz kezdetét és végét fekete pont, vonalainak

törési pontjait pedig csillagok jelzik. Ha az egyik fekete pontból kiindulva a csillagok segítségével az ábrát színes írónnal kihúzzuk, a vonal mentén bárom magyar népművészeti termék olvasható le.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19					
20		21	22		23			24			
25			26			27	28	19			
30	31				32	33		34	35		36
37		38	39	40	41						
	42		43	44	45	46		47		48	
49	50		51		52	53	54	55		56	
57	58	59		60	61			62		63	
64			65	66		67	68			69	
	70	71		72	73			74	75		
76	77		78		79			80			81
82				83		84		85	86	87	88
89		90			91		92	93			
94			95								

- 1 Péterházi Gergely István szentje.
- 2 1500 Rómában.
- 3 Baromfiudvar lakója (ford.).
- 4 Két magva magánhangzó.
- 5 Négyes, vad (ford.).
- 6 Arany is van ilyen.
- 7 Egyenes — idegen szóval.
- 8 Mitológiai istennő.
- 9 Aramok vezt.
- 10 A tudományok, művészetek, tudományok, hódolatok, hódolatok faragásával gazdagítja a népművészetet.
- 11 Kinek palotában, kinek múrban van.
- 12 Ismeretlen név.
- 13 Bolond — franciul.
- 14 Kettőzött kettős máshangzó.
- 15 Olom — más nyelven (ford.).
- 16 Nagy szerepet játszik a magyar népművészetben.
- 17 Lőrinc jelzése.
- 18 Dunántúli vidék, művészetek jellegzetes.
- 19 Levegőtől név.
- 20 Nyomatott határú eljárás a népművészetben.
- 21 ... Hasznos.
- 22 Ajak — más nyelven.
- 23 Kötészet.
- 24 Rágható képzett helyhatározó.
- 25 Indulat.
- 26 Hozzávaló — angolul.
- 27 Magyar himnusz költőinek népművészeti.
- 28 Sok magyar fűdőlés, névben szerepel.
- 29 Valamely állam egyiptus hajdalmánya.
- 30 Cerum vegyjele (ford.).
- 31 Kötészet.
- 32 Kötészet.
- 33 Kötészet.
- 34 Kötészet.
- 35 Kötészet.
- 36 Kötészet.
- 37 Kötészet.
- 38 Kötészet.
- 39 Kötészet.
- 40 Kötészet.
- 41 Kötészet.
- 42 Kötészet.
- 43 Kötészet.
- 44 Kötészet.
- 45 Kötészet.
- 46 Kötészet.
- 47 Kötészet.
- 48 Kötészet.
- 49 Kötészet.
- 50 Kötészet.
- 51 Kötészet.
- 52 Kötészet.
- 53 Kötészet.
- 54 Kötészet.
- 55 Kötészet.
- 56 Kötészet.
- 57 Kötészet.
- 58 Kötészet.
- 59 Kötészet.
- 60 Kötészet.
- 61 Kötészet.
- 62 Kötészet.
- 63 Kötészet.
- 64 Kötészet.
- 65 Kötészet.
- 66 Kötészet.
- 67 Kötészet.
- 68 Kötészet.
- 69 Kötészet.
- 70 Kötészet.
- 71 Kötészet.
- 72 Kötészet.
- 73 Kötészet.
- 74 Kötészet.
- 75 Kötészet.
- 76 Kötészet.
- 77 Kötészet.
- 78 Kötészet.
- 79 Kötészet.
- 80 Kötészet.
- 81 Kötészet.
- 82 Kötészet.
- 83 Kötészet.
- 84 Kötészet.
- 85 Kötészet.
- 86 Kötészet.
- 87 Kötészet.
- 88 Kötészet.
- 89 Kötészet.
- 90 Kötészet.
- 91 Kötészet.
- 92 Kötészet.
- 93 Kötészet.
- 94 Kötészet.
- 95 Kötészet.

Fejtő neve: ..... Fejtő címe: .....

- 11 lovagandó!
- VISSZINTES SOROK:**
- 1 Magyar népdalban szereplő név.
  - 2 Köszög, népművészeti mese főlén hi-61 Minden embernek van.
  - 3 18 Ujág.
  - 4 Magyar nyelv.
  - 5 Magyar botanika.
  - 6 Magyar város.
  - 7 Német.
  - 8 Németül magyar különlegesség.
  - 9 Szeretek — más nyelven.
  - 10 A magyar nép főlén ruháinak egyik főanyaga.
  - 11 Sporteszköz (ford.).
  - 12 Személyes név.
  - 13 Are is lehet nyelv (ford.).
  - 14 Angol prepozíció (ford.).
  - 15 Papgyűjtő.
  - 16 Igen.
  - 17 Sében képződik.
  - 18 Német költő.
  - 19 Tánca — más nyelven.
  - 20 Aratás után van munkában.
  - 21 Betű.
  - 22 Natrium vegyjele.
  - 23 Letti prepozíció.
  - 24 Képző egy elkezdtél formáját nevezi a népművészetben.
  - 25 Német.
  - 26 Uca — más nyelven.
  - 27 Léted utolsó szöke.
  - 28 Japán festő.
  - 29 Igelök.
  - 30 Okori népdal.
  - 31 Minden embernek van.
  - 32 Francia mutató név.
  - 33 Erdei állat.
  - 34 Kuba is van ilyen.
  - 35 Két tejtermék.
  - 36 Angol módhatározó.
  - 37 Elég sok idő.
  - 38 Búnát lehet így éni.
  - 39 Nyak — más nyelven (fonat.).
  - 40 Tantal vegyjele.
  - 41 Indulat.
  - 42 Német filozófus.
  - 43 Székely. Hírlapok raggal.
  - 44 Minden kormányszak kezdete.
  - 45 Bevezető női név.
  - 46 A magyar népművészetben jellegzetes.
  - 47 Kötészet.
  - 48 Kötészet.
  - 49 Kelezesnyitó ípa.
  - 50 Kodor — a népművészet.
  - 51 Arany János letta halhatatlanná alakít.
  - 52 Fűszer (fűszernél).
  - 53 Jellegzetes magyar kézimunka.
- FÜGGŐLEGES SOROK:**
- 1 Magyar himnuszoknál rendszeren rajzolt.
  - 2 Köszög, melynek művészi munkái minden idegen megcsodálja.
  - 3 Cigányprinda.

A rejtvényt olvasható betűkkel kitöltve a rejtetett ábrát kirajzolva és a lapból kivágva kell beküldeni. Cím: „A Reggel” szerkesztőségé, VI., Teréz-körút 52. A borítékra feltűnően: „Rejtvényposta” írandó. Beküldési határidő esztendőre este. A helyes megfejtők között 20 üveg tokaji bort osztunk szét! **Eredményközlés július 17!**

TIZENKÉT REJTVÉNYBŐL ÁLLÓ SOROZATOS PONTVERSENYKÉNT JÓVÓ HETEN KEZDJÜK!

Első díjak többek közt: 4 lámpás rádió, elsőrendű gramofon, márkás porcelánkészletek, ruhák és felöltők mérték után, remek díszművek stb.

Reggeli levél

Az operáció sikerült, a beteg tovább agonizál...

A nagybeteg Nemzeti Színháznál az elmúlt héten gyors és erélyes császármetszést hajtott végre Hóman Bálint kultuszminiszter. Mire a közvélemény a néhány szavas miniszteri nyilatkozat narkózisából felocsudhatott volna, már tották is ki a párnás miniszteri dolgozószobából az optimizmus rózsaszínű pályáiban az újszülött, aki tágranygált szemekkel bámulta a kezébe nyomott eszűgőt, a kormánybiztosi kinevezést. Jobbfelől az ifjú Wlassics báró, balról Csathó Kálmán hajlott mosolygva a bőcső felé s a háttérben Bajor Gizi kötötte álla alá a két nurse-i bóbóttát. Az ügyosztály várakáról pedig szédűgő éles telefoncsengetés adta hírül mindenkinék: habemus Gézám...

*

Ne tréfaljunk. Bár ami a Nemzeti Színház körül legújabbán történt, végzetesen hasonló az onkódótábeli kanapé törtéretéhez, amelyet ezúttal azért dobalt ki, mert túlörös volt a rugózata, nem esett rajta kényelmesen az emjelgés. Márkus László hírtelen távozása a Nemzeti Színház igazgatói székéből, meggyőződésünk szerint, annak az állatlan közszellemből táplálkozó klíkuralomnak a diadala, amelynek vakondokmunkája már átakadta a Nemzeti Színház egész szervezetét s amelynek kártevésére és veszedelmére éppen e helyen mutatunk rá figyelemzetőleg többiben is. Mondhat a hívatóság magyarzat azt, ami jól esik, elnyelheti v lemondott igazgatói nyilatkozataiban azt is, ami jól esik neki, azt is, ami nem, a tény az, hogy Márkus László határozott egyénisége: egy legjobb meggyőződése szerint felállított művészi és szanálási programhoz való önértékes ragaszkodása feljelle, a klíkkek jülszédos intrikái elől való elárkóztatásig feljelle valóságos pánikot idézett elő abban a hangyabolyban, amely állandó összeszűfőlttségben s mindenekfelett: érdekeinek könyörtelen háj-szoldásában teljesen megfedekezett az idők folyamán tulajdonképpen hívatásáról is s minden energiáját — mintha csak ez volna egyedüli rendeltetése — az egymással való szembehegyezkedés, az intrika, a gyűlölködés és a palotafordakalnak harcaira pazarolja. Márkus Lászlónak meg kellett buknia, ez meg volt írva a csillagokban, meg kellett buknia már alár hároméves szerződése dacára, mert nem pariózott az a gurogorkok sem feljelle, sem lefelle, meg kellett buknia, mert meggyőződése volt s mert eszedgában sem volt bábként ide-oda tetetni magát a kultuszminiszteri ügyosztály és a színház titokzatos, csuszamlós sakkáblaterületén. Ide nem legény kell a gátra, hanem sakkfigura, úgy látszik, nyilván azért, mert a Nemzeti Színház körül nincs is semmi különösebb baj talán. Vojnovich Géza mindenesetre könnyen megörizheti hosszúra ideig a possibilitását s Allah segítségével hosszúra fog nőni a szakállja a színháznál, ha ezt az alapvetet nem téveszti el szem elől...

*

Talán érdekes azért részletesebben is az, ami Márkus Lászlóval és Márkus László körül ezeken az ingoványos, farkasvermes vadászterületeken történt. A Nemzeti Színháznak az elmúlt szezonban 350.000 pengő bevételi hiányból előállított deficitje támadt. Amit úgy kell értelmezni, hogy a színház az elmúlt szezonban 350.000 pengővel kevesebbet vett be, mint amennyire a színház még Hevesi Sándor által előíránított költségvetése számított s ami most emméljogva hiányként jelentkezik. Ezt a hiányt természetesen lefedni kell. Ha a Nemzeti Színház magánvállalkozás volna, a vállalkozó zsebéből hiányozna az a pénz, így pedig, lévén a Nemzeti Színház közpénzen ültartott állami intézmény, a 350.000 pengő az államnak kell fizetnie, mégpedig jól értsük meg: a megszávozott 600.000 pengő szubvención felül! Vagyis az elmúlt év alatti ülteténformánvalóképpen 30.000 pengő hiján csekélyt egymillióeszközjába került az államnak a Nemzeti Színház, ami évi háromszáz előadási napot véve, esti háromezer pengő pénztári készletet jelentene utólag, tehát hatvan százalékos bevételt — minden magánüzemigazgató álmanak álmdát — anélkül, hogy egyetlen ember is jegyet váltott volna a háromszáz nap alatt akár a kakasútré is. Ennek a 350.000 pengős deficitnek az ellüntetésére Márkus László azt a propagációt tette a miniszteriumnak, hogy osszák be neki ezt az összcget két évre, ez alatt a két év alatt majd ügykezni fog ellüntetni a hiányt a költségvetésből; beleegyezése jeltül már-már nyájasan bólogatott Márkus propagációjára a kultuszminiszterium, mint az eperfa lombja, mikor kőbesszött a pénz-

ügyminiszteriumi vétó: a deficitet egyszerre, azonnal, egy év alatt és az első év alatt kell ellüntetni! Ezt nem tudta Márkus vállalni és lemondott. A lemondást aznap dében fogadták el, amelynek reggelén Hóman kijelentette, hogy nincs alkalmasabb igazgatója, mint Márkus és nyomban ki is nevezte Vojnovich Gézárt kormánybiztosnak, helyettese igazgatói hatáskörrel Csathó Kálmán lesz. Csathó helyettese összekötőbiztosi hatáskörrel a színház és a Színművészeti Akadémia között pedig Galamb Sándor, volt szegedi polvári iskolai tanárképzőintézet igazgató, jelenleg a dramaturgia tanára a Színművészeti Akadémián. Nem tételeztek fel, hogy más marsrutat, mint amilyet Márkusnak adtak, s amely miatt Márkus, miután azt vállalnia lehetetlen volt, lemondott. Vagyis: Vojnovich, Csathó és Galamb Sándor, a miniszterium híte szerint nyilván, meg fogják tudni csinálni azt, amire Márkus László nem tudott és nem mert vállalkozni...

*

Afölött nem is lehet vitatkozni, hogy ennek a 350.000 pengős külön deficitnek nem lett volna szabad előállania. Ez ember a fejéhez kap, hogy kicsoda költségvetési, adminisztrációs és művészeti politika virulhatott az eliramlott években annál a Nemzeti Színháznál, amely napi háromezer pengős szubvención mellett is csak fudokolva tudta végigcsinálni a szezon. Csak nem képzeli a miniszterium és a színház, hogy a közvélemény birtokurelemmel fogja tolerálni továbbra is azt a tehetetlen, tehetségtelen, a sokszázézeres szubvenciópénzek csúsz-szalmáján szinekürzőt rendszert, amely a Nemzeti Színház rangját, művészi nivóját, hitelét, előadásainak vonzóerejét arra a fogypontra süllyesztette le, amelyen még a megdöbbszött ritkaságok birodalmába tartozó premier-teltház sem jelent többet néhány száz pengő bevétel-nél! Ki jár egyáltalán a Nemzeti Színházba, kérdezhetők, s ha jár valaki, ki az, aki be is fizet s mi az oka annak, hogy egy teltház bevételére senki laikus emberfia meg nem tudná mondani, hogy az holvan pengő, avagy hat-ezret jelent-e! Megadjuk rá a feleletet. A Nemzeti Színház elvesztette kontaktusát a közönséggel, darabjai nem szórakoztatják, előadásai nem elégitik ki a publikumot. A színháznak rengeteg tagja van (igazán nagy művésze már kevesebb), akik örökös stallumnak tekintett pozíciókban (jó egyharmaduk leépítés esetén nemhogy egy budapesti magánüzemnél, de vidéken is alig tudna kvalitatási alapján elhelyezkedni) visszautasítanak minden olyan kérésletet, vagy kezdeményezést, amely olimpiai nyugalmukban, művészi pudváságukban háborítaná őket! Sárkányrőben furdjónk tehát, sajnos, az az igazgató, aki ebben a pókhálós, pipafüstös, füldet telekkönyvi hivatalban, amelynek dírműrtái a fehérszál mellett oly könnyen fanatizálhatók, de a színpadon háromnegyed kettőkor már (a forró levekre gondolva) tüntetően az órájukra néznek, olyan feladatra merne vállalkozni, amely e pártcimborasági, nagyméltóságú, méltóságos, civil és katonai protészék nyugdíjkepes művészi egyéniségét és önértetét, de főleg kényelmét érinteni merésznél. Már pedig így, ahogy eddig volt, — s ahogy úgy képzélik, hogy ezúttal is lehet — a dolgok mégsem mehetnek tovább! A Nemzeti Színház mindenekelőtt nem népjelölti intézmény, de nem is feneketlen zsákja az állam bevételi feleslegének. Másodsorban: a színház kvalitatásunk és nem cipőfelsőeszkészítés! Előadásból áll és darabokból, de a darab csak egy része az előadásnak! Minden színház léte és boldogulása, tehát a Nemzeti Színházé is elsősorban attól függ, hogy az előadás és a darab milyen vonzóerőt tud a közönségre gyakorolni. Mert az előadás és a közönség viszont: maga a színház. A pénzügyminiszteri nyepozvolim kimonádsza előtt tehát legalábbis meg kellett volna gondolni, hogy a Nemzeti Színház mégsem olyan struktúrájú állami intézmény, mint tesszem azt a Futura, amelynek kizárólag bürokráciából álló szervezete egy leépítési ukázra

Biztosítsa már most zavartalan nyaralását a SVABHEGYI SZANATÓRIUMBAN Szobafoglalás telefonon is: 06-4-47

KIADÓK

AZONNALRA ÉS AUGUSZTUSRA OLCSBÉRŰ

Újpesti rakpart 6/a
Sziget ucca 38
Pozsonyi út 4. d. 4/é

2, 3, 4 szobás
modern, uccal, összkomforos, hallos lakások.

mégis csak másképpen reagál, mint a színház leginkább élő, emberi organizmushoz hasonlítható gépezete. Márkus László kész tervvel állt (többel is) a magas miniszterium elé. Időt, módot és alkalmat kellett volna nyújtani legalábbis a több, mint harmincéves, eredményes és díesőséges színházi múlttal rendelkező, elismert szakembernek, hogy terveiből mit tud megvalósítani. De a csatát türelmetlen volt, felzúgott s Márkusnak menni kellett...

*

Hogy most mi lesz? A mi véleményünk szerint a Nemzeti Színház mai művészeti és teljesítő még ki nem alakult igazgatói összetételében egyenes folytatása annak a multnak, amelyben semmi öröm, jövőjében pedig semmi remény nincsen. Tiszteljük Vojnovich szelid bonhómáját, epikureus nyugalmát, tisztés kultúráltságát, de a Nemzeti Színház művészi és anyagi szandására nem őt tartjuk alkalmasnak. A színházban művészi és anyagi végelgyülésének e mélypontján csak egy nagy vezetőegyénségnek az államtól mindenképpen támogatott szabaddé- politikájára, megvesztegethetetlen és könyörtelen bátorságra segíthet, de semmiesetre sem az a pái földesúr méla jóindulata, akiről a belekbelvő harusperek bizonyos jelekből máris azt jóslják, hogy mikü'csi jeltészsere lesz a színház klík-jeltékre kezeli közzött. A házrd mü'tői beavalkozás eredményéről algha jégyzhetünk fel mást: az operáció sikerült, a beteg tovább agonizál...

* Palásthy Irén »Reinhardt-kabaréje« Rákosszentmihályon. Padsány Irén szombaton kakaét rendezett Rákosszentmihályon. A világírú magyar szubret, akit Londonban, Berlinben és Bécsben jobban ismernek mint Budapestben, hetekig azzal az izgalommal dolgozott ennek a kabarének a sikeréért, amellyel Reinhardt egyszer egy évben a Leopoldskron káriságosának az őt művészi hors d'oeuvre-jét itálta: művészeket toborzott, új tehetségeket fedezett fel, gúncapokat dresszírozott, kosztümöket tervezet, szóval azt a hűveltet felkútt belé a dolgba, amely nem egy rákosszentmihályi játékonny előadásnak, hanem egy metropolis művészi eseménynek jár ki. Az előadásnak a nagyzsét Pestről jött előkelő közönség körében, amelynek első sorában báró Hennek osztrák követ ült, örüsi sikere volt, különösképpen Palásthy Irén utánozhatatlan temperamentummal és finomsággal előadott tánc- és énekszámának. A kabaré másik legnagyobb érdekessége Adorján Mária operákesenének, a bécsi dalosverseny magyar győztesének három operáriája volt, amelyet a bécsi opera leendő fiatal magyar énekesnője nagy kultúrával és íretekus sikerrel adott elő. Bekéffi László konferált. Dolcsó Béla és Szánthó M. hály zongorázta az előadást, amelyen még Hajdú Ilona operákesenő, a zseniális Dénes-Pethes-dúó, Kékény Ilona, Bogár Elek, Utassy Jenő (Palásthy táncpartnere), Fazekas Edit és Klára szerepeltek. Az előadás után Palásthy Irén rákosszentmihályi villájában garden partyt adott, amelyen a pesti diplomácia, művészi és közgazdasági élet sok ismert szereplője vett részt. Vasárnap hajnalban egész kis autótábor indult Szentmihályról Pest felé... (b. p.)

* Még nincs címe annak az új filmnek, amelynek felvételeit most készít meg a Hunnia filmgyárban. A főszerepet Balla Laci és Halimay Tibor játsszák, a gyártást Falus István vezeti.

* Az ember tragédiája a szegedi Dom-téren. Augusztus 15-19-én nagyszabású ünnepi játékok lesznek Szegeden, amelyek keretében színe kerül az ember tragédiája a Fogadalmi templom eltti elterült gyönyörű téren. Évát: Tócsa Anna, Adámot: Lehotay Árpád, Luciferet: Táray Ferenc, Péter apostolt: Gál Gyula alakítja, 300 statisztával, 75 tagú zenekarral és uryanakorral énekel. Rendezők: Firmin Gemier, a világírú francia rendező és a magyar Hont Ferenc. E világraszóló szabadtéri előadás mellett szentáció és zenel'események: Kodály Psalms Hungaricusának, Dohnányi és Weiner egy-egy zenekari művének. Liszt Szent Erzsébet legendájának előadása, Antos Kálmán vezényletével.

Nem GOND többé AZ ÖSZÜLŐ HAJ! Egy egyszerű mosás

SAVOREAL hajfestő-shampooonnal feleslegessé teszi a körpülményes festést! Minden színnyalat! FŐRANTÓRÓK PATIKA KÖZELMÉNYI OSZLÁK-KIRÁLY U. 12.

KÖZGAZDASÁG

Bizakodó ének a búzamezőkről

Írta: KISS DEZSŐ

A földjét művelő és a földből élő európai és tengerentúli emberiségnek ez év első három hónapjában kevés oka volt arra, hogy reménnyel és bizalommal nézzen az új termés elé. A világ nagy gabonátözsdein a régi árak lassú lemorzsolódása vagy egy-egy rövid napra minimális emelkedése volt a szabály, ugyanakkor, mikor egyes mezőgazdasági cikkek, mint a cukor ára, jelentősen emelkedett. Január elején 47 cent volt a búza ára Csikágóban, ami mázsára és pengőre átszámítva tíz pengőt jelentett, az első megmozdulás az amerikai búzapiacra csak márciusban volt megfigyelhető, amikor az ár felszaladt 52 centre, ami pesti árral 11 pengőt jelentett. Áprilisban már erőteljesen megmutatkozott a roosevelti pénzügyi politika hatása, a csikági búza 70 cent körül mozgott, anélkül azonban, hogy ezt a több mint 50 százalékos emelkedést a nagy európai tözsdék, Amszterdam és Liverpool követnék volna. Csak június végén robbant ki valamennyi nagy világ-tözsdén hirtelen emelkedés, amikor az amerikai kontinensen uralkodó aszály, a természetben esett süllyes árok s egyéb természeti csapások hatása alatt

végre bekövetkezett a várvárt, az örvendetes jelenség, a katasztrófálisan rossz amerikai termés

s az amerikai búza újból megközelítette a bushelkénti egy dollár árat, az az árat, amelyet 1929-ben a konjunktúra tetőpontján fizettek az amerikai farmernek. Roosevelt az elemek segítségével elérte legfőbb célját, a farmer fizetőképességének emelését, mert március óta az amerikai mezőgazda produktumainak az értéke keréken háromnegyed milliárdal emelkedett, amelyből csak a búzára 250 millió, egyéb terményekre pedig 500 millió dollár esik. A hirtelen hossz, bár a földzei technika rendje szerint, az árak a legutóbbi huszonegy órában kissé letörödztek, nem állott meg a búzánál és csikági pit-nél. Magával ragadott minden egyéb termést s nemcsak Csikágóban, hanem Winnipegekben, Amszterdamban és Liverpoolban is erősen emelkedtek az árak, úgy-hogy

minden okunk megvan feltenni, hogy az irányzat megfordult s az évek óta tartó áresések után végre javuló búzára lehet reményünk.

Jóslásokba azonban kockázatos volna hősalkoznunk s igen veszedelmes volna a gazdák reményét vérszemre csigázni. Mindenekelőtt: a magyar búza nem kériette még az általános áremelkedést. Januárban három pengővel, februárban négy és féllel volt drágább a pesti búza az amerikaiánál, ma megfordítva, az amerikai búza közel három pengővel drágább, mint a pesti, ami annyit jelent, hogy a magyar búza nem mozog többé a világpiaci árak fölött s így versenyképessége erősen növekedett ugyan, de a pesti búzár ma alacsonyabb, mint januárban volt. A második szempont:

az idei világtermés nagyságát ma még nem lehet felbecsülni, nem lehet tudni, milyen mennyiségre kell a piacnak számolnia

s ami a legfontosabb, lényegesen csökken-e a tőről fölös búzakészlet, amely éveken át olyan súlyosan nyomta az árakat. Egyelőre csak annyit tudunk, hogy az Egyesült Államokban igen rossz termés ígérkezik, s 100 millió bushelre, 27 millió mázsára becsüljük azt a mennyiséget, amelyet az Egyesült Államok meglévő készleteiből a fogyasztás és a vetőmagszükséglet igénybe fognak venni. Az Egyesült Államok készleteit 200 millió bushelre becsülük, s ezzel a felére, s így normálra csökkentve az a búzakészlet, amely a piacot eddig olyan katasztrófálisan nyomta. Orosz búza ebben az évben is aligha fog megjelenni a világpiacra, ettől tehát nem kell félni.

De van a kalkulushab három ismeretlen s veszedelmes mennyiség: Ausztrália, Argentína és Kanada.

Ha az első kettőt ki is képesoljuk, amit, sajnos, nem lehet, a kanadai termés egymagában, még ha középserűnél nem is jobb, megakadályozhatja a búzáraak magasba törését. A kanadai készletek még ma is meghaladják a 200 millió bushelt, 54 millió mázsát s egyelőre igen kevés a remény arra, hogy ez az óriási mennyiség lényegesen apadjon. A világ látható készletei még mindig 50 millió kvartert, 124 millió mázsát tesznek ki s

csak ha a világ mind a négy gabonatermő országában, Amerikában, Kanadában, Argentínában és Ausztráliában volna igen rossz a termés, akkor lehetne a látható készletek lepadására s így a búzáraak meredek emelkedésére számítani. De a búzát nemcsak élő és érző emberek vetik és aratják, de élő és érző emberek veszik és adják is, érzelmek, félelmek, ösztönös megérzések sokkal nagyobb szerepet játszanak a gabonátözsdéken, mint általában hiszik s ezért változónak, hogy

most már a búzáraak lassú, de folytonos javulásának korszaka következik, már csak azért is, mert a világgazdaság a lábadózó beteg hangulatában van s a főszék javulása, emelkedése vannak beállítva.

Ami a magyar búzát illeti, a javuláshól eddig kevés része volt, s a magyar búza áremelkedése

csak akkor fog bekövetkezni, ha versenyképessége nyomatókosan emelkedik a környező országok piacain, s ha a tengerentúli búza drágább lesz a cseh, olasz és osztrák márnak, mint a magyar. Mindez azonban első kezdet, s nem elszánt és tudatos lépés! Tudatos lépés csak a búzatermelés korlátozása volna, amelyről a négy nagy tengerentúli búzatermelő állam hetek óta tanácskozik Londonban anélkül, hogy sikerült volna Ausztrália ellenkezését legyőzniük s a bevetett területet korlátozni. Pedig nyilvánvaló, hogy

a búzatermelés válsága, amely az egész mezőgazdasági válságot elmélyítette,

a tengerentúli államok termelésének hirtelen s szinte átmenet nélküli kiterjedéséből fakadt ki. Az Egyesült Államok búzatermése 1900-ban még csak 600 millió bushel volt, 1915-ben meghaladta az egy milliárdot s még 1930-ban is 850 millió bushel körül mozgott. Kanada búzatermése 1900-ban 150 millió bushel volt, s 1930-ban meghaladta a 400 milliót, Argentína búzatermése 1916-ban 40 millió mázsára volt s 1929-ben közel száz millió. Viszont ne feledjük el, hogy

ezekben az években zajlott le a világtörténelem egyik legnagyobb forradalma, a mezőgazdaság mechanizálása,

a traktorok és kombinék ezekben az években hódították meg a tengerentúli mezőgazdaságot, s a termelés hirtelen emelkedése az új gépek nyomában ekkor sarjadt ki a szűk talajból. Ezért kell óvatosan és támaszkodva nézni a jövőbe. A traktorok és aratógépek, abban a percben, amelyben az árak újból a magasba emelkednek, új harázdokat hisztanak a prairiekre s új búzatermelőket zúdítanak a piacra. Gépeket megsemmisíteni s összlőrní hiábavaló, de az amerikai farmernek eszébe sem jut, mert mindig az a forradalom marad felül, amely nem zússzókkal és jelszavakkal, hanem dübörgő masinakkal hódítja meg a világot.

Vaklárma a burgonya körül

Írta: DR. BALÁZS BALÁZS,

a Burgonyakereskedők Országos Egyesületének ügyvezető elnöke

Félreverték a harangot, hogy íme, megszületett a legújabb karte, amely a főváros burgonya-ellátásának megszervezése címen, tehát a legszembetűnőbb népréteg legfőbb élelmiszkének megdrágításával akar nyereséget szerezni. Nehez ugyan elképzelni az olyan kereskedelmi szervezkedést, amely nem drágít, de a vészharangok megkondítása előtt valóban illendő lett volna a dolgonak utána járni! Mert miről is van szó? Arról, hogy a főváros burgonyaellátása olyan szervezettel, hogy a folytonos ár-és mennyiségváltozás úgy a termelőnek, mint a kereskedőnek óriási károkat okoz anélkül, hogy a fogyasztó hasznát látna.

A fogyasztó Pesten a termelői ár négyeszeresét fizeti, közben azonban a termelő tönkre megy!

Miért?

Mert a tömeges felhozatal lenyomja az árakat a termelő lenyomott aron nem hajlandó szállítani, erre felszökik az ár, a magas ár újabb tömegeket zúdít a piacra s a végenélküli kör elől-ről kezdődik. Június 10-én hajnalban 18 fillér volt a burgonya ára, délig lement 12 fillérré, de délután már 30 fillérré sem volt ára. A következő szombaton 26 pengő elkel 18 fillérré, mire hétfőn már 42 pengő futott be a nagyserarnokba, úgyhogy 6 fillérré sem kelt el. Ennek a megfordítottja következett be azután szerdán, 21-én, amikor már reggel nyolc órákor egy szem burgonya sem volt kapható a pesti oldalon! E folytonos árhullámszának a következménye az, hogy a burgonyatermelés és kereskedelem veszedelmes szervezettelékká fajult.

rengeteget veszít a termelő, a nagykereskedő és a kiskereskedő egyaránt, de nem a fogyasztó javára.

A lehetetlen állapotot segítettő, a Burgonyakereskedők Országos Egyesülete az Országos Mezőgazdasági Kamarával karöltve, előterjesztést tett a földművelésügyi miniszternek a burgonyapiac szabályozására. Az előterjesztés értelmében a nagykereskedők központi szervezete kizárólagos joggal irányítja a főváros burgonyaellátását, a földművelésügyi miniszterium, a mezőgazdasági és kereskedelmi érdekképviseletek és a főváros ellenőrzése alatt.

Ez az ellenőrzés természetesen elsősorban a termelői és az eladási árak megállapítására terjed ki.

Az ellenőrző bizottság a tervezet szerint legalább 20%-kal fogja leszállítani a mai fogyasztói árakat, de legalább ugyanannyival emeli a termelői árakat és ezzel a burgonyatermelést hasznóhajtóvá teszi. További előnyt jelent rendkívül sok középső fölösleges költség kiküszöbölése, a kereskedők kockázatának csökkentése, tehát hasznokésanak kibővítése. A fogyasztó nyer azon, hogy az árak 20%-kal csökkennek, ezenfelül a kiskereskedő olmozott és enálízott 50 kilós zsákokban kapja az árut és nem számít hat többet az előtér fogyasztási áránál. Nyilvánvaló tehát, hogy

szó sincs a fogyasztás megdrágításáról, szó sincs az árak emeléséről és szó sincs arról, hogy a kiviteli prémiumot a fogyasztóra harítsa.

Ez tisztán termelői ügye, ha jónak látják, szövetkezeti alapon maguk teremtik meg a kiviteli alapot. De aggodalomra a termelőnek sincs oka! Az ellenőrző bizottság nem fog kikérni egyetlen termelőt sem a pesti piacról, mindenki a termelőképeségének megfelelő arányban részt kap és az egyesülés vidéki szervei útján gondoskodik fog arról, hogy a legkisebb falu burgonyaköszete is megfelelő arányban piacra kerüljön. Miután pedig az egyesülés ügyeit nemcsak a központban, hanem a vidéken is hivatalos burgonyakereskedők teljes vagyoni felelősség mellett kezelik, minden biztosított megvan arra, hogy a kereskedők egymással szemben teljes korrektséggel fogják az üzletet lebonyolítani. Kérjük ezek után, mi fáj a tudatlano'nak és hol szenvedtek sérímet a demagógia érdekei?

Az fáj-e, hogy a fogyasztó ezentúl kevesebbet fizet az elsőrendű áruért, vagy az, hogy a termelő részére a burgonyatermelés rentabilitásáé?

Felelősségem teljes tudatában kijelentem, hogy semmi olyan tárgyalás nem folyik, amely érdekek bármelyik körének karával járna és ha bármely oldalról is merülne fel ilyen szándék, a magyar burgonyakereskedelem az ilyen kísérletektől mindig ridegen el fog zárkózni.

× Biztosító Intézetek Országos Szövetsége Gergely Tótor gazdasági főtanácsos elnöklété alatt teljes ülést tartott, melyen negyven biztosítóársaság vett részt. Az elnök vázolta a széleskörű tevékenységet, melyet a szövetség a biztosítási intézményt érintő különböző fontos kérdésekben kifejtett. Majd Kulcsai Elemér, a szövetség igazgatója terjesztette elő évi jelentését, melyet a zárszámvizsgálókkal együtt egyhangúan elfogadtak. A számvizsgálóbizottság tagjai: Herceg Zsigmond, Menezser Oszkár, Somogyi Lajos választottak meg. Kun Károly és Kállai Dezső igazgatók a tagok köszönetét tolmácsolták az elnökségnek eredményes munkájáért.

× A tubuskartelről írott közleményünkre vonatkozólag arról értesültünk, hogy ez a kartel a kartelhatóságnál szabályszertben be van jelentve, s az általa végrehajtott áremelésnek alatta maradtak az ön világpiaci árak emelkedésének, holott a nyersanyag a tubuskartel a termelési költség 50%-át teszi ki. Meggyőződésünk arról, hogy a tubus ára a benne foglalt ár — egyszerű vagy konzerv — árának csak 10%-át teszi ki, s mivel a tubusú ára 0.60 és 1.60 körül forog, az áres tubus 1—2 fillérvnyi értéke nem számottevő része a kalkulációnak és az árak. E két magyar vállalat magyar munkásokat foglalkoztat és magyar áruvá dolgozza fel a külföldi nyersanyagot.

× Magyar Jelzálog-Hitehank 1932. üzleti éva 62.581.86 P nyereséggel zárult. A közgyűlés úgy határozott, hogy ez összerből 30.000 P a régi nyugdíjak külön tartalékába helyeztessék és a fennmaradó 32.581.86 P az 1933. üzleti évre vitessék át.

VASÁRNAPI SPORT

A Tour de Hongrie egyéni győztese a svájci Stettler, a csapatversenyt Magyarország nyerte Első a pesti célban: a francia Durin

(A Reggel tudósítójától.) Napsütéses reggelen indultak utnák vasárnap az ünneplőbe öltözött győriek sorsfala és lelkesedés közből a Tour de Hongrie résztvevői. Pöfögtek a motorok, dörögtek a kipuffogók és útra kelt a tarkadressesz sereg az ötnapos verseny utolsó szakaszára: Budapest felé. Öt napig hajtották a pedált, halálra fáradtan, piszkosan a sártól, az út porától, izzadtan a napsütéstől, — nem volt megállás csak éjszakákon. Reggelként öt órakor kezdődött a vad iram és késő délután érkeztek meg a napi útszakaszok célpontjához. Minden napnak megvolt a maga hőse, minden útszakasznak a maga győztese. Végig a falvakon, városokon, országutakon feltűző szuronyú esendörök, darutollas leventék álltak az út mentén és az emberek lelkesen intettek a biciklisták felé. *Egyik falu tünik el a másik után, éretl búzatáblák között rohan a mezőny, amerre csak a szem ellát, vörös pipacs ölelkezik a két búzavirággal.* Vasárnap hajnalban hihetetlen iramba kezdenek a versenyzők:

45—50 kilométeres sebességgel közelednek Budapest felé.

A szél is segít őket. Győr után kettészakadt a mezőny, nyolc kerékpáros leszakadt az élől. Az élmezőnynél a magyarok vezetnek. Egyre tövesebben sül a nap, a pompás országúton a versenyzők csak úgy faldjak a kilométereket. Nagy iramban tündöznek az országúton testőrök, akácok és eperfák. Gönyűnél elérik a Dunát, folyamörök szalutálnak, feketébe öltözött ünneplők köszöntik a rohanó csapatot. Egy fehérhajszos szemezőves járszörmester kerékpárosok petőkéik a menet élén. Komáromnál elsőnek fut át vad hajzában Vitéz, nyomában Orczán.

Huj-huj-hajrá! Tempó-magyarok!

— kiabálja az ucca népe. Egy pillanat és eltűnik a kép, megint országúton vagonunk. Már a pilisi hegyek felé rohanunk. Budapestről százával jönnek az érdeklődők motorral, autóval, megállnak az út szélén és kíváncsian figyelik a poros versenyzőket.

Az olaszok lemaradnak az élről!

Nagy meglepetés a kiserők főborában. Piszkán rohanunk keresztül és amint egyre jobban közeledünk Budapesthez: a tempót fokozzák a versenyzők. Az él en három magyar, egy svájci, egy német, olasz nincs közöttük. Most Nemes defektet kap, tíz perc késése van. Dorogánál sorfalat állnak a ludovikás gyakorlatozók. Megindul az élet-halál-harc a győzelemért, a kerekék szinte súrolják egymást a szédült száguldásban.

A svájci Stättner kerül a vezető élre és magához ragadja a kezést.

Nyomában vannak a riválisok, de pozícióját végig tartja. Utána közvetlenül Mádi és Orczán rohannak. Leányváron már 8 perc hátrányban vannak az olaszok, Piliscsabánál a német Herbert éri be a mezőnyt. Kis sváb gyerekek fasiszta üdvözlésre lendülnek a karjukat. Solymáron 50 kilométeres sebességgel repülnek át a vörös, fehér, piros-fehér-zöld, vörös-fehér-kék dresszes, sáros, poros biciklisták. Most következik az utolsó kaspaszkodó: Pesthidegkút. Aki először ér fel a dombra, az a győztes. A francia Durin az első, közvetlenül utána Orczán és mögötte fogaskorgatva, esapozott hajjjal tapossa a pedált a fehérkeresztes, vörösdresszű Stättner. Már látszik Budapest, pirosítettű villák között száguld a mezőny. Már itt a cél! A zenekar a francia himnuszot játssza.

Első a célban Durin.

Nagy ováció, megállnak a villamosok, eszeveszetlen éljenek az emberek, kendőt lobogtatnak. Vége az ötnapos vad hajzásnak! Másodiknak a magyar Orczán érkezik a célba. Még nagyobb az ünneplés, mint a győzelemnél. Magyar himnusz, olasz himnusz, zúg az élén, aztán elindult a menet végig az uccakon, ezer és ezer csónagó biciklistól kísérve a Hősök emlékkövéhez. Délután döntött a zsűri:

az összetett versenyt a svájci Stettler, a csapatversenyt Magyarország nyerte.

Petschauer Attila.

A Tour de Hongrie végeredménye

1. Stettler (svájci) 36:24:22. 2. Martin (svájci) 36:32:39. 3. Orczán (magyar) 36:36:42. 4. Servadei

(olasz) 36:39:47. 5. Carapezzi (francia) 36:42:08. 6. Händel (német) 36:39:15. 7. Nemes (magyar) 36:44:27. 8. Durin (francia) 36:45:58. 9. Stach (német) 36:46:50. 10. Mádi (magyar) 36:47:59. 11. Német (magyar) 36:50:18. 12. Nótás (magyar) 36:50:46. 13. Makai (magyar) 36:52:11. 14. Adorján (magyar) 36:57:30. 15. Valetti (olasz) 36:58:48. 16. Vitéz (magyar) 37:52:47. 17. Morbiato (olasz) 37:06:08. 18. Merlini (olasz) 37:09:35. 19. Hamar (magyar) 37:17:08. 20. Droba (magyar) 37:47:38. 21. Olezki (lengyel) 37:50:57. 22. Sureaud (francia) 37:57:33. 23. Albrecht (német) 37:57:44. 24. Szmilko (magyar) 37:07:41. 25. Renou (francia) 38:56:13.

Budapesti beutó

1. Durin (francia) 3:10:14. 2. Orczán (magyar) 3:10:14. 3. Händel (német) 3:10:14. 4. Carapezzi (francia) 3:10:14. 5. Stettler (svájci) 3:10:14. 6. Martin (svájci) 3:10:14. 7. Sureaud (francia) 3:10:14. 8. Makai (magyar) 3:10:30. 9. Olezki (lengyel) 3:13:03. 10. Stach (német) 3:19:18. 11. Német (magyar) 3:19:18. 12. Morbiato (olasz) 3:19:18. 13. Nemes (magyar) 3:19:18. 14. Vitéz (magyar) 3:19:18. 15. Adorján (magyar) 3:19:18. 16. Servadei (olasz) 3:21:56. 17. Nótás (magyar) 3:27:50. 18. Albrecht (német) 3:28:16. 19. Hamar (magyar) 3:31:40. 20. Valetti (olasz) 3:32:24. 21. Merlini (olasz) 3:37:32. 22. Droba (magyar) 3:37:33. 23. Szmilko (magyar) 3:38:48. 24. Renou (francia) 3:53:20.

A csapatverseny végeredménye

1. Magyarország A. (Orczán, Mádi, Makai) 110:16:52.
2. Magyarország B. (Német, Nótás, Vitéz) 110:43:51.
3. Olaszország (Servadei, Valetti, Morbiato) 110:44:43.
4. Franciaország (Carapezzi, Durin, Sureaud) 111:25:54.
5. Németország (Händel, Stach, Albrecht) 111:27:49.
6. Svájc (Stettler, Martin, Saladin) Defekt miatt az utolsó napon feladta.
7. Lengyelország a harmadik napon feladta.

Petneházy Imre főhadnagy nyerte a honvédtisztek modern pentatlonversenyét

(A Reggel tudósítójától.) Az országos honvédtiszti modern pentatlonverseny befejeződött, a 4000 méteres mezei futást, vasárnap délelőtt bonyolították le a svábhgyi golfpályán. A győztes Petneházy főhadnagy teljes elismerést érdemel győzelmével, amennyiben rendkívül jó állageredménnyel nyerte a versenyt. Lovaglásban és úszásban első, pisztolylövésben és futásban második, párbajtőrviásban nyolcadik lett. Jócs főhadnagy, aki a második helyen végzett, alig két ponttal maradt a győztes mögött.

Új tehetség Szabó Jenő főhadnagy, aki harmadik lett.

A verseny befejezése után vitéz Várjon Zoltán osztotta ki a díjakat, majd vitéz Somogyi Endre őrnagy intézett a miniszterelnök nevében a versenyzőkhöz elismerő szavakat. Eredmény:

4000 m futás: 1. Joós 13 p. 59.9 mp. 2. Petneházy 14 p. 09.8 mp. 3. Moravec 14 p. 25.4 mp. 4. Horváth 14 p. 57.1 mp. 5. Mátyás 15 p. 02 mp. 6. Szabó 15 p. 06.2 mp.

A verseny végeredménye az egyes szakaszok eredmények összehasonlítása után a következő:
Győztes Petneházy Imre főhadnagy 14 pont. 2. Joós Miklós főhadnagy 16 p. 3. Szabó Jenő főhadnagy 26 p. 4. Moravec Imre hadnagy Pécs 34 p. 5. Plattly Árpád főhadnagy Pécs 36 p. 6. Erdélyi József főhadnagy 42 p. 7. Horváth Kálmán hadnagy Szeged 45 p. 8. Kiss Jenő hadnagy Szeged 45 p. 9. Szász Alfréd hadnagy 46 p. 10. Vitéz Potyondy Gusztáv hadnagy 50 p. 11. Gérecz Sándor főhadnagy Zalakeresztes 53 p. 12. Wirth Ferenc főhadnagy Szeged 55 p. 13. Mátyás Jenő hadnagy Pécs 56 p. 14. Labancz Gyula hadnagy Szeged 58 p. 15. Mátyás Miklós hadnagy Kiskunhalas 61 p. 16. Nyárády László hadnagy Tolna 63 p. 17. Sóváry Ferenc hadnagy Nagykanizsa 66 p.

A Budai „11” újabb romániai győzelme

A Romániában túrázó Budai 11-es csapat vasárnap újabb értékes győzelmet aratott. Ezúttal a Temesvári AC ellen 2:1 (1:1) arányban.

Somogyi László (FTC) 14.09 méterre javította meg a hármasugrás országos ifjúsági rekordját

(A Reggel tudósítójától.) Az időjárás Magyarország ifjúsági atletikai banokságának vasárnapi második napjára kedvezőre fordult, a közönség annak ellenére megint elfelejtett elmenni a versenyre, a MAC margitszigeti sporttelepére, amiért kizárólag az Alléta Szövetség propaganda-bizottságát kell okolni, amely mit sem tesz az atletika népszerűsítése érdekében.

Az eredmények kielégítőek, de különösen a hármasugrás, amelyben Somogyi, az FTC tehetséges atlétája, aki szombaton 7 méter kitünő eredménnyel nyerte meg a távolugrást, vasárnap a hármasugrásban 14.09 méter rekorderedménnyel győzött (régi rekord: Somló Lajos FTC 14.04 m). Szép kettős győzelmet aratott Vizváry Sándor, a Dorogi AC versenyzője, aki a 200 m síkfutást és a 400 méteres grátufutást nyerte meg és mind a két versenyben megjavította a pesti déli kerületi rekordot.

A jól megrendezett verseny részletes eredménye a következő:

1500 m síkfutás: 1. Rátonyi Sándor (MAC) 4 p 15.2 mp. 2. Iszót (MTK) 4 p 16.8 mp. 3. Török (OTE) 4 p 22 mp.

Súlydobás: 1. Rákhegyi Gyula (ARAK Székesfehérvár) 12.96 m. 2. Vég (KISOK—Déli) 12.25 m. 3. Füzési (MAC) 11.90 m.

200 m síkfutás: 1. Vizváry Sándor (Dorogi AC) 23 mp. (pesti déli ker. ifj. rekord!) 2. Tóth (SZMÁV) 23 mp. 3. Góbi II. (KEAC) 23.5 mp.

Magasugrás: 1. Eördögh Pál (Pestszéchenyi AC) 1.74 cm (pesti déli ker. ifj. rekord!) 2. Tóth (UTE) 1.74 m. 3. Haraszthy (MVSC) 1.74 cm. Eördögh a holtverseny eldöntésénél 1.78 métert ugrott.

110 cm gátfutás: 1. Tóth Ferenc (BEAC) 17.5 mp. 2. Bauer (Türekvés) 17.8 mp. 3. Dési (MAC) 21.8 mp.

400 m síkfutás: 1. Ribényi Tibor (MAC) 52.3 mp. 2. Pintár (BEAC) 53.6 mp. 3. Major (ARAK) 56 mp.

Diszkoszvetés: 1. Reisz Emil (KISOK—Déli) 36.90 m. 2. Ferenczy (Dorogi AC) 36.55 m. 3. Nagy (BBTE) 35.81 m.

Hármasugrás: 1. Somogyi László (FTC) 14.09 m. (országos ifjúsági rekord!) 2. Szirmák (Dorogi AC) 13.96 m. (pesti déli ker. ifj. rekord!) 3. Eördögh (PEAC) 13.71 m.

400 m gátfutás: 1. Vizváry Sándor (Dorogi AC) 59.8 mp. (pesti déli ker. rekord!) 2. Tóth (BEAC) 62.2 mp. 3. Piller (BBTE) 64

Szekeres és Istenes vezették a bécsi motorvezetési versenyt

Az osztrák-magyar országok közti kerékpárosversenyt vasárnap bonyolították le az új bécsi stadionban. Két 25 kilométeres motorvezetési versenyből, a két futam eredményeképpen Magyarország győzött 14:8 pontarányjal.

I. futam: 1. Szekeres Béla (Magyarország) 24 p. 04 mp. 2. Istenes (Magyarország) 700 méterrel, 3. Swoboda (Ausztria), 4. Weissmayer (Ausztria) messze.

II. futam: 1. Istenes (Magyarország) 24 p. 19.2 mp. 2. Weissmayer (Ausztria) 56 méterrel, 3. Swoboda (Ausztria) 1000 méterrel, 4. Szekeres Béla (Magyarország) 1170 méterrel.

MALERT

MAGYAR LÉGI FORMALI RT.

IV., Váci uca 1. Tel.: 808-88

Nyári menetrend:

7.15	13.40	ind.	BUDAPEST	érk.	13.20	18.55
8.50	15.00	érk.	WIEN	ind.	12.05	17.30
Naponként, vasárnap kivétellel.						
Szerda és szombat	9.00	ind.	BUDAPEST	érk.	15.00	Hétfő
	11.45	érk.	KLAGENFURT	ind.	12.15	és csütörtök
	12.00	ind.	VELENCE	érk.	12.00	
	13.30	érk.			10.30	
Naponként, vasárnap kivétellel.						
	13.30	ind.	MISKOLC	érk.	9.50	
	14.30	érk.	BUDAPEST	ind.	8.50	
	15.00	ind.	BUDAPEST	érk.	8.40	
	16.10	érk.	PÉCS	ind.	7.30	
	16.20	ind.	KAPOSVÁR	érk.	7.20	
	16.40	érk.				

Az autóbussz Váci uca 1. szám alól 40 perccel a repülőgép indulása előtt indul.

Kombinált repülő-autóbussz- és hajójegyek a Budapest—Wien vonalon 52 — pengős árban odavissza.

LEVELIT ÉS SOMAGYIT KÜLÖGE LÉGIPOSTÁN

Menetrendi va y díjszabást kívánatra bérmentve küldünk.

Sport — egy mondatban

Il Ciclismo a uno sport da poeti (a biciklizerseny körül sport) — írja Mussolini egy olasz sportkönyv előszavában.

A Tour de Hongrie győztese, a svájci Stättner, az ötnapos kerékpárverseny alatt két kilót fogott.

A Dunántúl egyik legszebb fürdője Székesfehérváron van, mégis a kerékpáros versenyzők egy mosókonyhában, fetelekben mosták le magukról az út sárát, porát.

Az olasz kerékpárosok naponta egy főtt tyúkot, hat tojást és doppingolót italt kaptak alumíniumkulacsban.

Volt a kerékpárosok között egy, aki állandóan reklamált, tiltakozott: a lengyel Oleczyk, akinek soha nem volt elég az enni-, innivaló; rohanás közben mindenkihez odakerékpározott és egy-két falatot kunyerált.

A weekendző motorkerékpárosok Móbólól »De-vel kedvesedik motorjának, teletébe pedig Gargyle felsőkendőjaitól.

Győrben, a vasárnap reggeli startnál, érthetetlenül eltűnt az o. asz kerékpárosok cipője.

A kerékpárosok Al Caponeja, Kiss Ernő Pécsre Jarkasében érkezett meg és megett a keze ügyébe akadó piros székfűszokrot.

Őszre, ellentétben az eddigi szokással, nagy nemzetközi mérkőzések rendezéséről tárgyal a Hungaria és a Ferencváros.

A Ferencvárostól Anyfal, Takács I. és Hungler (Hungyadi) kiválnak — minden harag nélkül.

A budapesti célnél, az ötnapos versenytől elfaradt versenyzők »Roranger« narancslézőrpel üdítélek felmagukat.

A sporttírlapírók sajtószindikátusa köszönetet szavazott Doross Györgynek, az európai bajnoki vívőversenyek sajtófőnökének, a sajtóiroda kifogástalan működéséért, de azt is elhatározta, hogy a versenyen az újságírókat ért sérelmek miatt felszólal a szövetségnél és orvoslást kér a jövőre.

Meghallt szegény Komjádi, oda a fegyelem az úszók-nál.

Két úszó nem jelent meg a válogatóverseny startjánál: Bozsi nem akart hideg vízben úszni, Szabadosról pedig kiderült, hogy éjjel 2 órákor fekvett le.

Nagy Lajos nem mehetett Magdeburgba, mert útlevelet nem intézték el.

Bezeg Komjádi idejében már két héttel az indulás előtt még azoknak a versenyzőknek is az Úszószövetség irodájában kézen fekvett az útlevelek, akik csak a tartalékban voltak.

A legdívatosabb a Weiss Manfred teniszűző, Macher-hűzőszállal.

Halassy, a világ bajnok magyar vízpolócsapat tagja, válogány.

Esterházy Pál herceg ötezer kiló zsírt ajánlott fel a világjamboree gazdasági hivatalának.

Ma kezdődik a futballtréner-tanfolyam a Testnevelési Főiskolán.

Ausztrália, New-Zealand, Ceylon, Ujfundland, Hongkong, Palesztina, India, Malta, Jamaika és Rhodézia cserkészeti is előjönnek a budapesti világjamboreera.

A vízpolóbajnokság döntőmérkőzése július 9-én lesz a Császárfürdő uszodájában.

A nyolc legnagyobb amatőregyesület nem ífj meg Lendvát BLASz föltikár fenyegetéseitől és külön amatőrtírgát csinál, ha megmaradnak a párhuzamos osztályok.

Hu! Hu! Hu! Hu! Hu!

A BBTE női atlétikai válogatóversenye

(A Reggel tudósítójától.) A magyar-román hölgyválogatottak július 9-én a margitszigeti sporttelepen tartandó nemzetek közötti mérkőzés alkalmából a BBTE vasárnap délelőtt a Széll Kálmán téri pályán válogatóversenyt rendezett. A négyszer 100 méteres stafétára már ki is válogatták a két csapatot. Az A) csapat: Deák, Sümeghi, Kresz, Molnár, amely 53.9 mp. alatt győzött az 56 másodpercet futott B) csapat (Balkányi, Ujlaki, Generich, Vadas) ellen.

A többi verseny eredménye a következők:
60 m sikfutás. 1. Molnár (BEAC) 8.3 mp. 2. Budai (MTK) 8.4 mp. 3. Sümeghi (TFSC) 8.4 mp.
Távolugrás. 1. Generich (TFSC) 496 cm. 2. Horváth (BEAC) 498 cm. 3. Deák (MTE) 478 cm.
Súlydobás. 1. Garami BEAC 10.39 m. 2. Nadányi FTC 10.16 m. 3. Tichy MTE 9.72 m.
Diszkoszvetés. 1. Szöllösi TFSC 32.60 m. 2. Bogró TFSC 30.53 m.
Gerelyvetés. 1. Nadányi FTC 30.95 m. 2. Balkányi TFSC 25.00 m.

Budapest vízpoló válogatottja vasárnap is 8:3 (2:2) gólaránnyal győzött Magdeburg ellen

A magyarok mind a két sprintstafétát is megnyerték, úgyhogy a Budapest—Magdeburg úszómérkőzés vég-eredménye 5:1 Budapest javára

Magdeburg, július 2.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Budapest—Magdeburg városközi úszó- és vízpolómérkőzés máj második napján zsúfolt nézőtöltötte meg az új katonai uszoda nézőterét, a közönség biztatása azonban nem használt, mert

a magyarok fölényesen győztek a négyszer 100 és a négyszer 200 méteres stafétákban és mint szombaton, újra 8:3 arányban verték rá a magdeburgiak vízpolócsapatára.

úgyhogy Magdeburg a hat versenyszám közül csak egyet, a vegyesstafétát tudta megnyerni. A verseny végén Tschammer-Osten német birodalmi sportbiztos megbízásából Mildner magdeburgi úszóvezér díszes okirattal és emléklapokkal nyugtatta át a győztes budapesti csapatnak.

A 4x100 méteres stafétában Budapest csapata Halasy—Csik—Mészöly—Székely felállításban úszott és 4 p 09.3 mp idővel győzött a 4 p 14.2 mp időt őrző Magdeburg csapata ellen, amelynek stafétájában Schweitzer, Schlüter, Jebaus és Ahrend szerepelt.

A 4x200 méteres gyorsúszástaféta Budapest zsákmánya lett, amelynek csapata (Bozsi, Ha-

lassy, Mészöly, Székely) 9 p. 50.8 mp. idővel győzött Magdeburg csapata ellen (Schweitzer, Breuhahn, Schlüter). A magdeburgiak ideje 9 p. 58.2 mp. volt.

A verseny befejező száma a két város vízpolómérkőzése volt. Budapest 8:3 (2:2) arányban fölényesen győzelmet aratott az egyébként igen jól küzdő magdeburgiak ellen. A mérkőzést ma is a belga De Roeve vezette. Az első gólt Halasy dobta, Schlüter egyenlített, majd Németh vezetéshez juttatta Budapestet, de azután a játék kissé elanyagult és E. Rademacher egyéni játékkal újból egyenlíthetett.

A második félidőben azután Budapest erősített és Németh, majd Halasy és újból Németh révén, utóbbinak két góljával 6:2-re vezetett. Magdeburg már ekkor sem adta meg magát, Schumburg szép e. It is dobott, de azután Németh további két góla Budapest 8:3 arányú győzelmét jelentette.

Az egyéni úszások közül a 100 méteres mellúszásban Mezei 1 p 21 mp idővel második lett az 1 p 19.4 mp-et őrző Heintzéval szemben, a 100 m hátúszásban Herendi 1 p 17.8 mp idővel csak harmadik lett Schumburg mögött, akinek ideje 1 p 17 mp volt.

A magyar válogatott súlyos vereséget szenvedett Stockholmban

Svédország—Magyarország 5:2 (1:0)

Stockholm, július 2.

(A Reggel tudósítójától.) A magyar válogatott stockholmi szereplése súlyos kudarcra végződött.

Az agyonhátszolt, agyonfáradt magyar csapat megérdemelt és szegényteljes vereséget szenvedett a kitünő svéd válogatottól.

Az első félidőben állandó fölényben játszott a magyar csapat, de a csatáros bozsaúzó gólképtelenségén minden gólhívalt megghiusul. A védők egygölos előnyvel fordulnak.

A második félidőben védelmünk is hibát hibára halmoz és a pompás védő csatársor újabb négy gólt lö, amit a magyar csapat csak két góllal tud viszonzni.

Kiesett a Slavia és a Vienna a Középeurópai Kupa küzdelmeiből

(A Reggel tudósítójától.) A Középeurópai Kupa nyolc előmérkőzése közül az utolsó kettőt vasárnap játszották le Bécsben, illetőleg Milánóban. Az Újpest és a Hungaria veresége után már érdektelen volt a magyar sport a vasárnapi meccsekben, mégis kíváncsian vártuk, hogyan állja meg a helyét a négy ország bajnokainak küzdelmeiben a két gól előnnyel stratolt cseh-szlovák bajnok Slavia és az egy gól előnnyel startolt osztrák bajnok Vienna. A bajnokokra azonban az idei Mitropa-mérkőzésekben, az olasz bajnok Juventus kivételével, rájár a rúd, mert az osztrák kupagyőztes Austria 3:0 arányban vert rá a Slaviára, az olasz bajnok második helyezettje, az Ambrosiana pedig 4:0 arányban lépte le a Viennát.

Austria—Slavia 3:0 (1:0)

A bécsi stadionban 30.000 néző előtt megtartott revánsmeccsen az Austria remek játékkal 3:0-ra győzött a favoritként startolt Slavia ellen és így továbbjutott az elődöntőbe, miután a cseh-szlovák bajnok Prágában 3:1-re győzött az Austria ellen. A bécsi csapat góljait a 29. percben Viertel, a második félidő 12. percben Viertel és a 32. percben Sindelar rúgta.

Bíró: Barlassina (Olaszország).

Ambrosiana—Vienna 4:0 (1:0)

Az Ambrosiana taktikája, hogy lehetőleg minimális gólaránnyal űssza meg a bécsi mérkőzést (1:0-ra kapott ki), sikeresnek bizonyult, mert a vasárnap Milánóban megtartott revánsmeccsen, Orsi briliáns irányításával 4:0-ra lépte le az osztrák bajnokot.

Bíró: Ceyndr (Csehszlovákia). Az előmérkőzések eredményei alapján két olasz és 1—1 osztrák és cseh-szlovák csapat kvalifi-

kálta magát az elődöntőbe, amelyeknek párosítása a következő:
Juventus—Austria,
Ambrosiana—Sparta.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Lázár Miklós.

Standard LORD

Szólok halló itt rádió A Reggel

AUGUSZT PAVILLON HIDEKGUT UT 22

Éteterom, cukrászda, győnyörű kert, kitünő vacsora Polgári árak. Cigány, jazz, tánc Telefon: 64-0-02

Westend Szálloda (Vil., Berlini tér 3)

Hónapos ucca szobák 60 pengőért

Hideg meleg folyó víz. Olcsó napi árak

Jómejjelenésű

házas ír nő vállalja magányos háztartás vezetését. Danutich u 36. telefon: 2/a

Részvényeket

hármilyen értékű napirt, kenszer és hadikörmög napi áron vásárol Barnabán, V. Nádor ucca 26. Telefon: 33-10, 104-07

Dr. Kajdacsy szakorvos

rendel: 10—4 ig és 7—8 ig férfi és női betegeknek. VIII., József körút 2 szám

Műfog 4 P tömeszelesek 3 P. Aranyfog 18 P. Dr. Hegedűs fog- és szakorvos, Erzsébet körút 12. I. em. Rézleltre is

Okl. tanítónő

gyermekek oktatását, nevelését vállalja; kísérőnének a jánközök gyermekek mellé, szorongó igyekvel, esetleg vidékre is. Alánlatokat „Türelmes nevelés” jelűre a REGGEL kiadványába ker.

Zongorák

csalás világmarki Közöttük kevesse használható darabok legszolidabbban vásárolhatók és berelthetők Keresztély hírneves zongoraterében V., Vilmos császár út 66. szám